

Aurskog-Høland kommune

den romslige kommunen

Respekt, ansvar, utvikling, service

Aurskog-Høland kommune

Økonomiplan 2016-2019

Vedtatt i kommunestyret 14.12.2015

Innhold

0. Vedtatt økonomiplan 2016-2019.....	3
Vedtatt hovedoversikt drift etter rammer.....	10
Vedtatt hovedoversikt drift etter arter.....	11
Vedtatt hovedoversikt investeringer.....	12
1. Innledning.....	13
2. Kommunens sentrale plansystem og styringssystem.....	14
Kommunal planstrategi.....	14
Kommuneplanen.....	15
Økonomiplanen (kommuneplanens kortsiktige del)	15
Årsbudsjettet.....	15
Rapportering og regnskap.....	15
Kommunens styringssystem	15
3. Verdigrunnlag og personalpolitikk	17
4. Konsekvenser av statsbudsjettet 2016.....	19
Regjeringens signaler på kort og lang sikt.....	19
Skatt og rammetilskudd	21
Tilskuddsordninger.....	21
Rente- og avdragsutvikling.....	22
Lønns- og pensjonsutgifter	23
5. Tjenesteproduksjon.....	24
Befolkningsutvikling og boligbygging.....	24
Beskrivelse av tjenesteproduksjon.....	26
Sektor: Oppvekst og utdanning.....	26
Sektor: Helse og rehabilitering.....	36
Sektor: Teknisk drift og kultur	47
Sektor: Samfunn og utvikling	56
Stab: Økonomi.....	63
Stab: Administrasjon og HR.....	66
6. Den økonomiske balansen	68
Hovedoversikt drift etter rammer.....	68
Hovedoversikt drift etter arter.....	69
Hovedoversikt investeringer	70
Saldering av budsjettet	72
7. Vedlegg.....	73

Forsidefoto: Stian Herlofsen

Aurskog-Høland kommune

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 15/03737
Arkivkode
Saksbehandler Anne Kristin Næss

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Komite for oppvekst og utdanning	23.11.2015	34/15
2 Komite for helse og rehabilitering	23.11.2015	33/15
3 Komite for teknisk drift og kultur	23.11.2015	34/15
4 Formannskapet	30.11.2015	188/15
5 Kommunestyret	14.12.2015	85/15
6 Eldrerådet	23.11.2015	32/15
7 Rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne	23.11.2015	32/15

Økonomiplan 2016-2019 med økonomiske rammer for 2016

Kommunestyret har behandlet saken i møte 14.12.2015 sak 85/15

Møtebehandling

Det ble først stemt over punktene 2, 3, 4, 5a, 5g og 5b
Enstemmig vedtatt

Forslag fra Kari Mikkelerud (FrP) om økning av bunnfradraget i pkt. 5 c i rådmannens forslag:

«Bunnfradraget for faste eiendommer settes til 1 mill. Beløpet dekkes inn ved å øke effektiviseringsgevinsten, kutt i ikke lovpålagte tjenester, og/eller revurdering av vedtatte investeringsbudsjett»

Forslaget fikk 12 stemmer, Frp 8, H 4 og falt mot 23 stemmer, AP 15, SP 4, SV 1, MDG 1 og KrF 2

Forslag fra FrP og H v/Simen Solbakken om å avsette deler av driftsoverskuddet til øremerket fond: «Deler av driftsoverskuddet for 2015 og 2016 overføres til et øremerket fond. Fondet skal primært brukes til å forskuttere spillemidler, øke kommunens anleggsbidrag, og gi støtte til spesielle prosjekter innen idrett og kultur. Retningslinjer skal utarbeides og legges frem for politisk behandling»

Forslaget fikk 12 stemmer, FrP 8, H 4 og falt mot 23 stemmer, AP 15, SP 4, SV 1, MDG 1 og KrF 2

Forslag fra AP, SP, KrF, SV, MDG v/ Randi Ransberg om tilleggssetning i pkt. 9:
«Det forventes at administrasjonen klarer å håndtere en økning på tre læringer uten å måtte oppbemanne administrasjonen» Inndekning tas fra vakanser i nyopprettede stillinger.

Enstemmig vedtatt

Forslag fra Line Halvorsrud (SV) om tilleggssetning i pkt. 10:
«Plan for mangfold og inkludering inkluderes i det ordinære arbeidet med kommunens planstrategi» *Det foreslås at setningen settes inn som siste setning på side 3 i økonomiplanen, etter setningen «Ny kommunal planstrategi skal utarbeides i 2016».*

Forslaget enstemmig vedtatt

Forslag fra Ragnar Heide (AP) om en tilleggssetning på pkt. 12:

«Komiteen ønsker å gi et signal om bruken:

- Styrking av bemanning på utsatte dager
- Kompetanseheving
- Drift av selvhjelpsgrupper»

Forslaget enstemmig vedtatt

Forslag fra AP, SP, KrF, SV, MDG v/ Inger Heggen Olsen om et nytt pkt. 13:

«Verbalforslag: Det skal utarbeides en enkel aktivitetsplan for hvert sykehjem i Aurskog-Høland kommune. Det skal rapporteres i tertialrapporteringen om hvordan arbeidet går, og hvilke aktiviteter som har blitt gjennomført»

Forslaget enstemmig vedtatt

Forslag fra AP, SP, KrF, SV, MDG v/ Steinar Ottesen om et nytt pkt. 14:

«Verbalforslag: Det skal bli et bedre logopedtilbud for barn, unge og voksne i Aurskog-Høland kommune. Når logoped er på plass, skal det utarbeides en

orientering og en plan om arbeidet de neste årene som skal til politisk behandling i komiteene for oppvekst og utdanning og helse og rehabilitering»

Forslaget enstemmig vedtatt

Forslag fra Line Halvorsrud (SV) om et nytt pkt. 15:

«Administrasjonen bes å utrede mulighet for pendlerbuss mellom Bjørkelangen og Blaker i forbindelse med tertialrapportering og budsjettrevidering. Herunder bes det om at kostnader og samarbeidsmulighet med Ruter utredes»

Forslaget enstemmig vedtatt

Forslag fra Rune Skansen (KrF) om et nytt punkt 16:

«Kommunestyret ber om en utredning i forhold til ulike modeller for å kompensere idrett og kultur for de utgifter de har til kommunale avgifter. For 2016 økes støtten til hver idrettshall med kr 40.000. Som inndekning for til sammen kr 160.000 foreslås midler fra vakanser i nyopprettede stillinger inntil tiltredelse»

Forslaget enstemmig vedtatt

Forslag fra KrF, AP, SP, SV v/ Rune Skansen om et nytt punkt 17:

«a) For 2016 økes aktivitetsstøtten til idrettslagene med kr 100.000 ift. rådmannens innstilling.

b) Aurskog-Høland kommune skal videreføre eksisterende ordning med forskuttering av tippemidler til idrettsanlegg. Alternativt skal man yte rentekompensasjon for lån som idrettslagene tar opp i påvente av utbetaling av tippemidler.

c) For 2016 økes støtten til kultur med kr 100.000.

d) Kulturrådet skal være med i prosessen rundt fordelingen av kulturmidler på samme måte som idrettsrådet er i dag innenfor sin sektor».

«Som inndekning for forslag a og c foreslås midler fra vakanser i nyopprettede stillinger inntil tiltredelse»

Forslaget enstemmig vedtatt

Forslag fra Stein Lie (AP) om et tilleggspunkt e i fellesforslaget til nytt pkt. 17:

«Årlig indeksregulering av tilskudd til lag og foreninger i fremtidige økonomiplaner»

Forslaget enstemmig vedtatt

Forslag fra Kari Mikkeldrud (FrP) om et nytt punkt 18:

«Vi ber om at det startes opp med aktivt arbeid for å få flere gårdsbruk i Aurskog-Høland godkjent som «Inn på tunet» Vi ber om at man ser på tjenester både innenfor skole og omsorg»

Forslaget enstemmig vedtatt

Forslag fra KrF, AP, SP, v/ Randi Ransberg om et nytt punkt 19:

«Vi ber om å få en sak til komiteene og formannskapet, der vi kan diskutere formen på økonomiplanarbeidet fremover»

Forslaget fikk 23 stemmer, AP 15, SP 4, SV 1, MDG 1, KrF 2, og ble vedtatt mot 12 stemmer, FrP 8, H 4

Forslag fra H / FrP v / Simen Solbakken om et nytt punkt om fornying av årsrapportering:

«Budsjet og regnskap skal fra og med fremleggelse av årsrapport for 2015 inkludere et større tallgrunnlag. Eksisterende konteringsdimensjoner skal benyttes, og rapporteringen kan ta utgangspunkt i oppsett for Skedsmo kommune. Formannskapet får fullmakt til å foreta endringer i oppsettet dersom kommunens konteringsdimensjoner avviker fra de Skedsmo bruker. Oversikten kan leveres elektronisk i Excel-format»

Forslaget fikk 12 stemmer, FrP 8, H 4 og falt mot 23 stemmer, AP 15, SP 4, SV 1, MDG 1 og KrF 2

Forslag fra Nina-Elisabeth Løkås (MDG) om tiltak for handling lokalt og å tenke bærekraftig:

Kommunestyret anbefalte at forslaget oversendes komiteer for behandling.

Protokolltilførsel:

Det ble reist spørsmål fra Roger Nøstvik (H) om hvorfor ikke kommunestyrevedtak 30/15 om økning av kr 500.000 til skolesektoren er fulgt opp i økonomiplan 2016-2019.

I vedtak 30/15 står bl.a.: «*For kommende år bes administrasjonen om å styrke sektorens budsjett med en egen post som skolene kan søke om oppfølgingsmidler fra ved behov*»

Representanten Nøstvik foreslo at dette vedtaket ble opprettholdt.

Rådmannens svar:

De kr 500.000 er innbakt og er en del av de 2,8 mill. som er lagt inn som en generell styrking av sektoren.

Øvrige kommentarer om økonomiplanen

Det ble orientert om i kommunestyret som i formannskapet om at det er en trykkfeil på side 72 vedrørende gebyret for trygghetsalarmer. Det står at det er en reduksjon på 31 %, men gebyret er det samme i 2016 som i 2015.

Votering

Pkt. 2, 3, 4, 5a, 5g, 5b enstemmig vedtatt.

Pkt. 5c vedtatt med 23 stemmer, AP 15, SP 4, SV 1, MDG 1, KrF 2, mot 12 stemmer, FrP 8, H 4

Pkt. 5d og 5e enstemmig vedtatt

Pkt. 6 og 7 enstemmig vedtatt

Pkt. 8 vedtatt med 23 stemmer, AP 15, SP 4, SV 1, MDG 1, KrF 2, mot 12 stemmer, FrP 8, H 4

Pkt. 9, formannskapets innstilling, med tilleggssetning, enstemmig vedtatt

Pkt. 10, formannskapets innstilling, med tilleggssetning, enstemmig vedtatt

Pkt. 11 enstemmig vedtatt

Pkt. 12, formannskapets innstilling, med tilleggssetning enstemmig vedtatt

Nytt pkt. 13, enstemmig vedtatt

Nytt pkt. 14, enstemmig vedtatt

Nytt pkt. 15, enstemmig vedtatt

Nytt pkt. 16, enstemmig vedtatt

Nytt pkt. 17, enstemmig vedtatt

Nytt pkt. 18, enstemmig vedtatt

Nytt pkt. 19, vedtatt med 23 stemmer, AP 15, SP 4, SV 1, MDG 1, KrF 2, mot 12 stemmer, FrP 8, H 4

Forslag fra H / FrP om fornying av årsrapportering: Forslaget fikk 12 stemmer, FrP 8, H 4 og falt mot 23 stemmer, AP 15, SP 4, SV 1, MDG 1 og KrF 2

Pkt. 1, Økonomiplan 2016-2019 i sin helhet enstemmig vedtatt. For budsjettåret 2016 er rammene bindende

Vedtak

1. Økonomiplan 2016-2019 godkjennes. For budsjettåret 2016 er rammene bindende.
2. Gebyrer og betalingssetser godkjennes i samsvar med kapittel 8 – Vedlegg. Det er innarbeidet 100 % dekning innenfor selvkostområdene.
3. Kommunestyret godkjenner låneporteføljen til Aurskog-Høland kommune. Alle lån i porteføljen kan være gjenstand for refinansiering i inneværende år og i budsjettåret 2016. Rådmannen står fritt til å betale budsjetterte avdrag på de lån man finner formålstjenlig, uavhengig av opprinnelig vedtak.
4. Rådmannen gis fullmakt til å ta opp startlån på 25 mill kr i 2016.

5. Eiendomsskatt
 - a. I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 skal følgende utskrivingsalternativ benyttes for skatteåret 2016:
 - g. Eiendomsskatt på faste eiendommer i hele kommunen, unntatt på verk og bruk og annen næringseiendom.
 - b. Eiendomsskattesatsen fastsettes til to promille.
 - c. For boligdelen av eiendommer (herunder fritidseiendommer) gjelder et bunnfradrag på kr 500.000 av takstverdi.
 - d. Eiendomsskatten skal betales i to terminer, med forfallsdato 1. juni 2016 og 1. november 2016.
 - e. Tidligere vedtatte eiendomsskattevedtekter og fritaksbestemmelser legges til grunn for utskrivningen.
6. Rådmannen gis fullmakt til å rette opp reglementer, retningslinjer mm slik at disse harmoniserer med forutsetningene for vedtaket i økonomiplan.
7. Rådmannen gis fullmakt til å innarbeide endelig vedtak i tallbudsjettet.
8. Budsjettert overskudd avsettes til sentralt driftsfond konto 2561002.
9. Det legges inn en økning på tre nye lærlinger pr. år i budsjettperioden (totalt 12 lærlinger for økonomiplanperioden). Det er ønskelig at det rapporteres på antall lærlinger og kostnader ved tertialrapportering. Det må jobbes aktivt med rekruttering av lærlinger til de plassene kommunen tilbyr. Det forventes at administrasjonen klarer å håndtere en økning på tre lærlinger uten å måtte oppbemanne administrasjonen. Inndekning tas fra vakanser i nyopprettede stillinger
10. Det startes opp et arbeid med å utarbeide en plan for mangfold og inkludering. Plan for mangfold og inkludering inkluderes i det ordinære arbeidet med kommunens planstrategi
11. Det utredes et system der kontaktlærerressursen bestemmes ut fra antall elever for hver kontaktlærer. Rådmannen legger frem et forslag om et maksimalt antall elever som utgjør 1/1 kontaktlærerressurs.
12. Refusjonskrav barn i andre kommuner reduseres med kr 100.000 til kr 600.000. Utekontaktene styrkes med kr 100.000
Komiteen ønsker å gi et signal om bruken:
 - Styrking av bemanning på utsatte dager
 - Kompetanseheving
 - Drift av selvhjelpsgrupper
13. Det skal utarbeides en enkel aktivitetsplan for hvert sykehjem i Aurskog- Høland kommune. Det skal rapporteres i tertialrapporteringen om hvordan arbeidet går, og hvilke aktiviteter som har blitt gjennomført

14. Det skal bli et bedre logopedtilbud for barn, unge og voksne i Aurskog-Høland kommune. Når logoped er på plass, skal det utarbeides en orientering og en plan om arbeidet de neste årene som skal til politisk behandling i komiteene for oppvekst og utdanning og helse og rehabilitering
15. Administrasjonen bes å utrede mulighet for pendlerbuss mellom Bjørkelangen og Blaker i forbindelse med tertialrapportering og budsjettrevidering. Herunder bes det om at kostnader og samarbeidsmulighet med Ruter utredes
16. Kommunestyret ber om en utredning i forhold til ulike modeller for å kompensere idrett og kultur for de utgifter de har til kommunale avgifter. For 2016 økes støtten til hver idrettshall med kr 40.000. Som inndekning for til sammen kr 160.000 foreslås midler fra vakanser i nyopprettede stillinger inntil tiltredelse
17. a) For 2016 økes aktivitetsstøtten til idrettslagene med kr 100.000 ift. rådmannens innstilling.
b) Aurskog-Høland kommune skal videreføre eksisterende ordning med forskuttering av tippemidler til idrettsanlegg. Alternativt skal man yte rentekompensasjon for lån som idrettslagene tar opp i påvente av utbetaling av tippemidler.
c) For 2016 økes støtten til kultur med kr 100.000.
d) Kulturrådet skal være med i prosessen rundt fordelingen av kulturmidler på samme måte som idrettsrådet er i dag innenfor sin sektor.
e) Årlig indeksregulering av tilskudd til lag og foreninger i fremtidige økonomiplaner.

Som inndekning for forslag a og c foreslås midler fra vakanser i nyopprettede stillinger inntil tiltredelse.
18. Det bes om at det startes opp med aktivt arbeid for å få flere gårdsbruk i Aurskog-Høland godkjent som «Inn på tunet». Det bes om at man ser på tjenester både innenfor skole og omsorg.
19. Det bes om å få en sak til komiteene og formannskapet, der en kan diskutere formen på økonomiplanarbeidet fremover

Protokolltilførsel:

Det ble reist spørsmål fra Roger Nøstvik (H) om hvorfor ikke kommunestyrevedtak 30/15 om økning av kr 500.000 til skolesektoren er fulgt opp i økonomiplan 2016-2019.

I vedtak 30/15 står bl.a.: «*For kommende år bes administrasjonen om å styrke sektorens budsjett med en egen post som skolene kan søke om oppfølgingsmidler fra ved behov*» Representanten Nøstvik foreslo at dette vedtaket ble opprettholdt.

Rådmannens svar:

De kr 500.000 er innbakt og er en del av de 2,8 mill. som er lagt inn som en generell styrking av sektoren.

Vedtatt hovedoversikt etter rammer

i 1000 kr	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Øk.plan 2017	Øk.plan 2018	Øk.plan 2019
Skatt på inntekt	-302 125	-321 649	-340 818	-340 818	-340 818	-340 818
Eiendomsskatt		-15 000	-15 500	-15 500	-15 500	-15 500
Rammetilskudd	-407 166	-409 751	-431 790	-428 800	-428 600	-428 500
Integreringstilskudd flyktninger	-9 332	-10 000	-13 000	-15 000	-15 000	-15 000
Feriepenger på sykepenger	-1 049	-1 100	-1 100	-1 100	-1 100	-1 100
Gen tilskudd - rentekompensasjon	-6 169	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000
Tilskudd ressurskrevende tjenester	-10 231	-10 000	-11 000	-11 000	-11 000	-11 000
Sysselsettingsmidler			-1 500			
Sum frie disp inntekter	-736 072	-773 500	-820 708	-818 218	-818 018	-817 918
Renteutgifter	18 505	20 500	21 500	24 900	27 400	29 500
Renteinntekter	-7 813	-8 000	-8 000	-9 000	-8 000	-8 000
Avdrag lån	30 500	35 700	45 700	50 700	54 400	55 000
Renteutgifter - husbanklån	2 487	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300
Renteinntekter - husbanklån	-2 387	-1 250	-1 250	-1 250	-1 250	-1 250
Premieavvik pensjon	-22 499	-7 700	-12 300	-12 300	-12 300	-12 300
Motpost kap.kostnader/internkostnader	-47 445	-21 255	-20 229	-20 229	-20 229	-20 229
Egenkapital KLP (Ovf. investeringer)	1 873	1 500	1 850	1 900	1 950	2 000
Egenkapital investeringer (Ovf. investeringer)		15 000				
Finansutg/inntekt og overføring invest.	-26 779	35 795	28 571	36 021	43 271	46 021
Sum inntekter til fordeling drift	-762 851	-737 705	-792 137	-782 197	-774 747	-771 897
Beregn netto drift sektor/stab eks tiltak (rammen)	742 299	705 920	724 162	726 749	724 419	722 349
Pensjonsutgifter	4 959	-6 578	16 700	16 700	16 700	16 700
Eiendomsskatt - drift	1 085	400	400	400	400	400
Lærlinger, inkl. sosiale utgifter (ny)	2 532	2 500	3 243	3 243	3 243	3 243
Lønnsreserve 01.05. i budsjettåret		9 000	9 000	8 000	9 000	8 000
Formannskapets tilleggsbev.		500	500	500	500	500
Nye reduserende tiltak				-5 000	-5 000	-5 000
Styrking av tjenestetilbudet jfr. statsbudsjett		1 738	0	0	0	0
Lokalmed. senter (ekskl. renter og avdrag, se over)			2 100	4 200	4 200	4 200
Rentekomp - SHIUL hall		400	400	367	235	102
K-styre 15.12.2014		998				
Diverse	946					
Sysselsettingsmidler			1 500			
Kommunereformen			450			
Kommunestyrets vedtak 14.12.2015			0	1 020	1 530	2 040
Overskudd/Resultat	-11 030	-22 827	-33 682	-26 018	-19 520	-19 363

Vedtatt hovedoversikt drift etter arter

i 1000 kr	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Skatteinntekter	302 125	321 649	340 818	340 818	340 818	340 818
Eiendomsskatt	0	15 000	15 500	15 500	15 500	15 500
Rammetilskudd	407 766	409 751	431 790	428 800	428 600	428 500
Overføringsinntekter (statlige/andre)	16 687	16 410	19 000	21 000	21 000	21 000
Brukerbetaling, salg og leieinntekter	147 307	137 632	140 730	140 980	140 730	140 980
Refusjoner/ovf med krav til motytelser	97 625	63 246	67 783	67 783	67 783	67 783
Sum driftsinntekter	971 510	963 688	1 015 621	1 014 881	1 014 431	1 014 581
Lønnsutgifter	581 607	587 925	604 372	605 371	605 912	606 391
Kjøp av varer/tjenester egenproduksjon	138 176	102 459	114 853	117 374	117 343	117 374
Kjøp av tjenester som erstatter	130 619	135 940	142 833	143 033	141 633	139 033
Overføringer	80 074	62 775	77 180	72 684	72 622	72 019
Avskrivninger	43 240	13 320	13 963	13 963	13 963	13 963
Fordelte utgifter	-27 368	-11 463	-9 734	-9 734	-9 734	-9 734
Sum driftsutgifter	946 348	890 956	943 467	942 691	941 739	939 046
Brutto driftsresultat	25 162	72 732	72 538	72 574	73 076	75 919
Finans-/renteinntekter	13 656	15 873	14 650	15 650	14 650	14 650
Finans-/renteutgifter	23 949	27 990	27 706	31 106	33 606	35 706
Avdragsutgifter, samt avdrag utlån	30 692	35 720	45 950	50 950	54 650	55 250
Resultat eksterne finanstransaksjoner	40 985	47 837	59 006	66 406	73 606	76 306
Motpost avskrivninger	43 240	13 320	13 963	13 963	13 963	13 963
Netto driftsresultat	27 417	38 215	27 495	20 131	13 433	13 576
Bruk av avsetninger	28 031	2 507	9 752	9 502	9 752	9 502
Avsetninger	44 416	17 895	3 565	3 615	3 665	3 715
Regnskapsmessig resultat	11 032	22 827	33 682	26 018	19 520	19 363
Netto driftsres i % av brutto driftsinntekt		4,0 %	2,7 %	2,0 %	1,3 %	1,3 %

Vedtatt hovedoversikt investeringer

i 1000 kr				
Alle inkl. mva., unntatt KTD	Budsjett 2016	Øk.plan 2017	Øk.plan 2018	Øk.plan 2019
SUM HELSE OG REHABILITERING	3 400	1 000	1 000	
SUM OPPVEKST OG UTDANNING	4 950	4 000	3 000	700
SUM TEKNISK DRIFT OG KULTUR	37 702	16 195	20 390	12 948
SUM KTD - SELVKOSTOMRÅDER	9 165	9 000	9 900	10 500
SUM ADM OG HR	500			
SUM ØKONOMI	2 025	1 900	1 950	2 000
SUM SAMFUNN OG UTVIKLING	358 700	174 850	16 240	13 000
Sum totale investeringer	416 442	206 945	52 480	39 148
FINANSIERING				
Egenkapital/overføring fra drift / momskomp	79 635	39 240	8 426	5 730
Tilskudd	29 000		28 755	
Nye låneopptak	305 551	167 705	15 299	33 418
Ubrukte lånemidler	2 256			
Sum finansiering	416 442	206 945	52 480	39 148

1. Innledning

Rådmannen legger med dette fram forslag til økonomiplan for 2016-2019.

Aurskog-Høland kommune er en kommune i vekst. Samtidig tillegges kommunene stadig nye oppgaver. Dette er en spennende og interessant utvikling, men også utfordrende. I tillegg har kommunen over flere år hatt et relativt lavt investeringsnivå. I sum bidrar disse faktorene til at kommunen har et betydelig investeringsbehov i perioden 2014-2019. Investeringsbehovet er fulgt opp med politiske vedtak som er innarbeidet i denne økonomiplanen. Økningene i investeringene skjer i hovedsak innen følgende områder:

- Bjørkelangen skole
- Svømmebasseng
- Helsehus
- Samlokaliserte boliger Myrvang

I løpet av 2014 ble tre sektorplaner vedtatt som styringsdokumenter for å gi en felles forståelse av langsiktige utfordringer, strategier og tiltak. I planarbeidet er det viktig å sikre en god sammenheng mellom de overordnede strategiene og de tiltak og prioriteringer som vil komme i økonomiplanen. Sammenhengen mellom sektorplanene og økonomiplan for 2016-2019 er forsøkt ivaretatt ved at hovedstrategier, mål og tiltak fra sektorplanene er innarbeidet i økonomiplanen under teksten «Fra sektorplan til økonomiplan» under beskrivelse av sektorens tjenesteproduksjon. I tillegg er tiltak med økonomiske konsekvenser inntatt i økonomitabellene i sektordelen.

For å kunne møte utviklingen er det helt avgjørende at kommunen evner å omstille seg. Kommunen har forberedt seg på dette ved å forbedre driftsresultatene de siste årene, samt gjennomføre vedtatt omstillingsprosjekt. Kontinuerlige forbedringer og omstillinger vil stå sentralt i de kommende årene, og rådmannen varsler i denne økonomiplan at ytterligere behov for omstilling vil være nødvendig – spesielt i siste del av økonomiplanperioden. Disse hensynene må balanseres opp mot å opprettholde et tilstrekkelig tjenestetilbud, samt å videreutvikle tjenestetilbudet der det er nødvendig.

Helt overordnet mener rådmannen at det vil være avgjørende viktig at resultatene (driftsmarginen) ikke svekkes i den videre behandlingen av denne økonomiplanen.

Det ligger en forpliktelse både hos ledere og ansatte å nå målene og gjennomføre tiltakene som beskrives i økonomiplan 2016-2019. Aurskog-Hølands verdigrunnlag «RAUS» står for respekt, ansvar, utvikling og service, og tar utgangspunkt i kommunens visjon, «Den romslige kommunen». Dette skal ligge til grunn for alt arbeid som utføres i kommunen.

Bjørkelangen, 12. november 2015

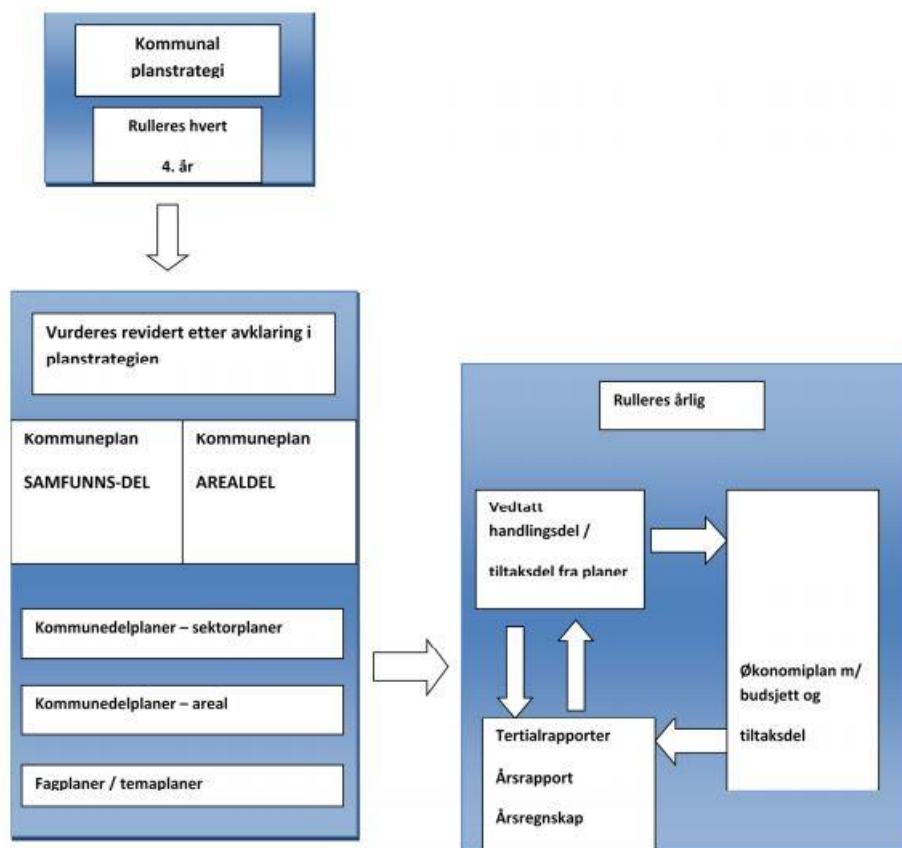
Siri Hovde
Rådmann

2. Kommunens sentrale plansystem og styringssystem

Kommunens sentrale plansystem består av følgende elementer:

- Kommunal planstrategi
- Kommuneplanen
- Økonomiplanen (kommuneplanens kortsiktige del)
- Årsbudsjett
- Rapportering og regnskap

I tillegg kommer kommunedelplaner og kommunens andre planer.

Kommunal planstrategi

Bestemmelsen om kommunal planstrategi er nedfelt i den nye Plan og bygningsloven § 10-1. I bestemmelsen heter det at kommunestyret minst én gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, skal utarbeide og vedta en kommunal planstrategi.

Planstrategien skal omfatte en drøfting av kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling, herunder langsiktig arealbruk, miljøutfordringer, sektorenes virksomhet og en vurdering av kommunens planbehov i valgperioden. Ved behandlingen av planstrategien skal kommunestyret ta stilling til om gjeldende kommuneplan eller deler av denne skal revideres, eller om planen skal videreføres uten endringer. Kommunal planstrategi for Aurskog-Høland kommune ble vedtatt av kommunestyret 5.11.2012. Ny kommunal planstrategi skal utarbeides i 2016.

Kommuneplanen

Kommuneplanen trekker opp målsettinger og hovedprioriteringer for kommunen i et 12 års perspektiv, og består av en samfunnsdel og en arealdel. Aurskog-Høland kommunes vedtatte kommuneplan gjelder for perioden for 2011-2022. I kommuneplanens samfunnsdel har de folkevalgte beskrevet hvordan kommunen skal utvikles i årene som kommer, og uttrykt kommunens visjoner, målsettinger og satsingsområder gjennom ni fokusområder. Arbeidet med rullering av planen hadde oppstart høsten 2014, men ble i K-sak 4/15 vedtatt utsatt frem til nytt kommunestyre er på plass høsten 2015.

Økonomiplanen (kommuneplanens kortsiktige del)

Økonomiplanen har et fireårig perspektiv, og rulleres hvert år. Økonomiplanen skal beskrive kommunestyrets mål og strategier de nærmeste årene, basert på forutsetninger og føringer lagt i kommuneplanen. Økonomiplanen skal settes opp med balanse mellom utgifter og inntekter hvert år. I Aurskog-Høland behandler kommunestyret økonomiplanen i desember, og behandlingen skjer parallelt med behandlingen av årsbudsjettet.

Årsbudsjettet

Årsbudsjettet er identisk med det første året i økonomiplanen, og til forskjell fra de tre neste årene, bindende for kommunen. Årsbudsjettet skal settes opp i balanse, og skal bestå både av et driftsbudsjett og et investeringsbudsjett.

Rapportering og regnskap

I løpet av året er det to hovedrapporteringer (tertialrapporter) som behandles av kommunestyret, med rapporteringstidspunkt per 30. april og 31. august. Her foretas det en grundig gjennomgang av regnskapet i forhold til budsjettet. Årsbudsjettet bestemmer nivået på tjenesteproduksjonen og utgifts- og inntektsnivået i budsjettet; tertialrapportene er rene avviksrapporter sett opp mot vedtatt budsjett. Administrasjonen er gitt fullmakter til å justere budsjettet i løpet av året innenfor hver enkelt sektor/budsjettområde. I forbindelse med tertialrapportene foretas det budsjettjusteringer etter behov, både i de folkevalgte organer og administrativt.

Kommunen er pålagt å avgi løpende informasjon om ressursbruk og tjenesteproduksjon til bruk i nasjonale informasjonssystemer, jfr. kommuneloven § 49 og forskrift om rapportering per 15. februar hvert år. Kommunestyret er pålagt å behandle årsregnskapet og årsrapporten innen 1. juli det påfølgende år, jfr. kommuneloven § 48 og regnskapsforskriften § 10.

Kommunens styringssystem

Kommunens styringssystem er bygd opp rundt de ni fokusområdene som er vedtatt i kommuneplanen for 2011-2022. Styringssystemet baserer seg på å gjennomføre systematiske målinger av henholdsvis økonomisk balanse, sykefravær, medarbeidertilfredshet, brukertilfredshet og kvantitative resultater innenfor den enkelte virksomhet. Styringsinformasjonen som fremkommer danner grunnlag for den administrative styringen av kommunens virksomheter, og gjøres tilgjengelig for den politiske ledelsen i kommunen.

Fokusområdene er:

- Boligbygging og sentrumsutvikling
- Miljøvern
- Barn og unge
- Næringsutvikling
- Folkehelse
- Økonomi
- Kultur og frivillig arbeid
- Eldre
- Flyktning- og integreringspolitikk

Under hvert av disse fokusområdene har kommunestyret fastsatt politiske føringer og mål som er ledende for administrasjonen. Sektorplanene inneholder mål og satsningsområder for sektorene, samt mål og tiltak for den enkelte virksomhet. Økonomiplanen konkretiserer disse. Rapportering på måloppnåelse og tiltaksgjennomføring skjer gjennom tertialrapporter og årsrapport.

3. Verdigrunnlag og personalpolitikk

Aurskog-Høland kommunes visjon er: *Den romslige kommunen*. Kommunens verdier, RAUS, er tett knyttet til visjonen, og er utgangspunkt for kommunens etikk.

Verdigrunnlag

Kommunens visjon

Aurskog-Høland – den romslige kommunen.

Kommunens verdigrunnlag

Verdigrunnlaget «RAUS» tar utgangspunkt i visjonen, og står for:

Respekt. Alle har rett til å bli sett, hørt og tatt på alvor.

- Hvis svar ikke kan gis umiddelbart, er vi forpliktet til å gi informasjon om når svar kan forventes.

Ansvar. Vi tar ansvar og er til å stole på.

- Den myndiggjorte medarbeideren er den viktigste enkeltfaktor for hvordan kommunens tjenester oppleves.
- Vi skal være løsningsorienterte.
- Vi skal ta beslutninger innen vårt ansvarsområde.

Utvikling. Vi ser muligheter og gjør noe med dem.

- Årlige brukerundersøkelser og tilbakemeldinger skal være viktige faktorer i en kontinuerlig prosess for å utvikle og forbedre kvaliteten på tjenestene og de ansattes holdninger.

Service. Vi opptrer åpent, ærlig og tydelig.

- Serviceerklæringer på utvalgte tjenesteområder som er vedtatt politisk, gjøres kjent for brukerne.
- Serviceerklæringene skal brukes aktivt av de ansatte.

RAUS er forpliktende for kommunen/ansatte i forhold til:

- Brukere av kommunens tjenester.
- Sektoren/staben/virksomheten/avdelingen.
- Samarbeidspartnere i og utenfor kommunen.
- Den enkelte ansatte.

Kommunens personalpolitikk

Aurskog-Høland kommune har som hovedmål for sin arbeidsgiverrolle at:

De ansatte skal medvirke til at kommunens mål nås. Kommunens ansatte skal ha en meningsfylt arbeidsplass, med muligheter for personlig, sosial og faglig utvikling.

Medarbeiderne er kommunens viktigste ressurs for å gi innbyggerne riktige tjenester med god kvalitet. Det stilles derfor krav til hvordan lederne på de ulike nivåene ivaretar og utøver ledelse.

Resultatene av hvordan vi klarer å rekruttere, beholde og utvikle medarbeidere er derfor svært viktig. Personalpolitikken skal bidra aktivt til at kommunen lykkes i å nå vedtatte mål. Arbeidet med å få flere over i større stillingsandeler intensiveres og følges videre opp i 2016. Kommunen har hatt en positiv utvikling.

“Medarbeiderne er kommunens viktigste ressurs for å gi innbyggerne riktige tjenester med god kvalitet.”

4. Konsekvenser av statsbudsjettet 2016

Regjeringens signaler på kort og lang sikt

Endringer i det økonomiske opplegget for kommunesektoren i 2015

Anslaget for kommunesektorens skatteinntekter som ble gitt i Revidert nasjonalbudsjett 2015 opprettholdes. Det samme gjelder kommunal deflator, som opprettholdes på 2,7 %. Deflatoren er en sammenveid indeks for prisvekst i kommunesektoren, og omfatter lønnsvekst (2/3) og prisvekst på varer og tjenester (1/3).

Anslagene for inntekter i 2015 er de samme som etter stortingsbehandlingen av Revidert nasjonalbudsjett 2015.

Det økonomiske opplegget for kommunesektoren i 2016

Regjeringen legger opp til en realvekst i kommunesektorens samlede inntekter i 2016 på 7,3 mrd. kroner. Av den samlede inntektsveksten er 4,7 mrd. kroner frie inntekter. Veksten i frie inntekter fordeles med 4,2 mrd. kroner på kommunene og 0,5 mrd. kroner på fylkeskommunene. Veksten i frie inntekter må sees i sammenheng med økte utgifter knyttet til blant annet befolkningsutvikling.

I forbindelse med stortingsbehandlingen av Revidert nasjonalbudsjett 2015 ble kommuneøkonomien styrket med 1,2 mrd. kroner. Denne styrkingen videreføres til 2016.

Det er betydelig usikkerhet om utviklingen i norsk økonomi og kommunenes skatteinntekter. Anslaget for skatteinngangen i kommunesektoren i 2016 bygger på en samlet vurdering av utviklingen i norsk økonomi. Regjeringen følger nøye med på den økonomiske utviklingen, og vil foreta en ny vurdering av kommuneøkonomien og skatteinngangen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2016.

Særskilte områder

Investeringstilskudd til heldøgns omsorgsplasser

Det foreslås en tilsagnsramme på 4,1 mrd. kroner til 2500 heldøgns omsorgsplasser i sykehjem og omsorgsbolig i 2016.

Dagtilbud til demente

Regjeringen vil fremme forslag til endring av helse- og omsorgstjenesteloven, slik at kommunene fra 1. januar 2020 får plikt til å tilby dagaktivitetstilbud til hjemmeboende personer med demens. Det legges opp til en utbygging av tilbudet fram mot 2020. Det bevilges 71,3 mill. kroner på øremerket post i Helse- og omsorgsdepartementets budsjett for 2016. Dette vil legge til rette for 1200 nye plasser.

Flere psykologer i kommunene

Regjeringen varslet i primærhelsetjenestemeldingen at den vil innføre lovkrav om psykologkompetanse i norske kommuner fra 2020. For å bidra til forsterket rekruttering fram til psykologkompetansekravet trer i kraft, foreslås det å legge om det eksisterende rekrutteringstilskuddet til et flatt årlig tilskudd på 300.000 kroner per psykologårsverk som

rekrutteres fra 2016. Det bevilges 145 mill. kroner til dette i 2016. Tilskuddet gir rom for inntil 150 nye psykologårsverk i 2016.

Øyeblikkelig hjelp

Kommunene har fra 1. januar 2016 en plikt til å sørge for øyeblikkelig hjelp døgnopphold for pasienter med somatiske sykdommer. Som følge av dette foreslås det å overføre 1 206,6 mill. kroner til rammetilskuddet til kommunene.

Ressurskrevende tjenester

Det foreslås å øke innslagspunktet med 10.000 kroner utover prisjustering – til 1.081.000 kroner. Kompensasjonsgraden holdes uendret på 80 pst. Bevilgningen øker med 1,2 mrd. kroner i 2016 sammenliknet med saldert budsjett 2015.

Barnehage

400 millioner kroner av veksten i frie inntekter er knyttet til et mer fleksibelt barnehageopptak. Dette tilsvarer helårseffekten av bevilgningen i 2015-budsjettet. Satsingen utgjør med dette nærmere 750 mill. kroner.

Bevilgningen over Kunnskapsdepartementets budsjett knyttet til økt kompetanse og kvalitet økes med 160 mill. kroner i 2016. Midlene skal blant annet gå til arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning, og til lokale tiltak for å styrke det pedagogiske arbeidet i barnehagen.

Fra 2016 får ikke-kommunale barnehager den samme finansieringen som kommunale barnehager (det vil si 100 pst av tilskuddet til tilsvarende kommunale barnehager). Kommunene kompenseres ved en økning i rammetilskuddet på 180 mill. kroner.

Det gjøres endringer i forskriften om finansiering av ikke-kommunale barnehager for å gi bedre samsvar mellom reelle utgifter og tilskuddet fra kommunen. Endringene er først og fremst knyttet til pensjons- og kapitalutgifter. Dette gir isolert sett en innsparing på 338 mill. kroner, som trekkes ut av rammetilskuddet.

Skole

Som en del av regjeringens realfagsstrategi foreslås det å øke timetallet i naturfag med én uketime på 5.-7. trinn fra høsten 2016. Kommunene kompenseres gjennom en økning i rammetilskuddet på 77,6 mill. kroner. Kompetansesatsingen i skolen fortsetter på samme høye nivå. I løpet av to år har regjeringen nesten tredoblet antallet plasser i videreutdanning for lærere, og i 2016 vil over 5000 lærere få tilbud om videreutdanning.

Integreringstilskudd flyktninger

I budsjettet for 2016 vil regjeringen styrke integreringstilskuddet med 50 mill. kroner til et ekstratilskudd til kommuner ved bosetting av flyktninger. Kriteriet for å få tilskudd er at kommunen i 2016 bosetter flere enn man ble anmodet om i 2015. Tilskuddet blir utbetalt med 50.000 kroner for hver person kommunen bosetter utover dette i 2016. Regjeringen jobber fremdeles med de økonomiske konsekvensene som følge av dagens flyktningsituasjon, og rådmannen vil vurdere å fremme en egen sak i denne forbindelse når det foreligger noe mer konkret.

Skatt og rammetilskudd

Ved beregning av skatt og rammetilskudd for 2016 er KS sin beregningsmodell benyttet.

Skatt

Skatteanslaget for 2016 er beregnet til 340,8 mill. kroner. Årsprognosen ble i 2. tertial 2015 beregnet til 316,5 mill. kroner.

Rammetilskudd

For 2016 er rammetilskuddet beregnet til 431,8 mill. Årsprognosen ble i 2. tertial 2015 beregnet til 415,8 mill. kroner.

Samlet sett gir dette inntekter på skatt og rammetilskudd på 772,6 mill. kroner.

Eiendomsskatt

Det er ikke lagt opp til endringer i promillesats eller bunnfradrag i økonomiplanperioden 2016-2019. Økningen i eiendomsskatt fra 2015 til 2016 skyldes forventet økning i formuegrunnlagene som følge av prisstigning fra 2013 til 2014. Når det gjelder utgiftssiden, vises det til nærmere omtale under kapittel 5 vedrørende stab økonomi.

Tilskuddsordninger

Integreringstilskudd

Det er fattet vedtak om å øke mottak av flyktninger til henholdsvis 23, 21 og 24 i årene 2015, 2016 og 2017. Ved beregning av integreringstilskudd reflekteres denne økningen for perioden.

	ØP 2016	ØP 2017	ØP 2018	ØP 2019
Integreringstilskudd	13 mill. kr	15 mill. kr	15 mill. kr	15 mill. kr

Generelt tilskudd rentekompensasjon

Det gis rente- og avdragskompensasjon for investeringer i omsorgssektoren, og rentekompensasjon for investeringer i skolesektoren og til kirkebygg. Ordningen administreres av Husbanken. Aurskog-Høland kommune har tatt ut sin del av rammen til skolesektor.

	ØP 2016	ØP 2017	ØP 2018	ØP 2019
Rentekompensasjon	6 mill. kr	6 mill. kr	6 mill. kr	6 mill. kr

Ressurskrevende tjenester

Det gis et øremerket tilskudd fra Staten til ressurskrevende tjenester. Det gjøres fratrukk i beregningsgrunnlaget for kommunal egenandel. Kommunens kompensasjon opprettholdes på 80 % av netto lønnsutgifter utover innslagspunktet. Innslagspunktet er økt til 1.081.000. Den årlige inntekten i perioden 2016-19 er beregnet til 11 millioner kroner, en økning på 1 million fra 2015. Tilskudd til funksjonshemmede utbetales via rammetilskuddet.

	ØP 2016	ØP 2017	ØP 2018	ØP 2019
Ressurskrevende tjenester	11 mill. kr	11 mill. kr	11 mill. kr	11 mill. kr

Rente- og avdragsutvikling

Ved regnskapsavslutningen for 2014 hadde kommunen en brutto lånegjeld på 658,3 mill. kroner ekskl. startlån. Ettersom låneopptakene er 120,4 mill. kroner større enn låneavdragene i 2015, vil kommunens bruttogjeld ved inngangen til økonomiplanperioden 2016-2019 være 778,7 mill. kroner. På grunn av økte investeringer de neste fire årene vil brutto lånegjeld øke med 40,5 % i økonomiplanperioden, eller 315,4 mill. kroner. Økningen i de lånefinansierte investeringene skjer i hovedsak innen følgende områder:

- Bjørkelangen skole
- Svømmebasseng
- Helsehus
- Samlokaliserte boliger

Utviklingen i brutto lånegjeld i perioden 2014-2019 vises i tabellen nedenfor:

(Tall i mill. kr)	R 2014	B 2015	ØP 2016	ØP 2017	ØP 2018	ØP 2019
Låneopptak		158,3	305,6	167,7	15,3	33,4
Låneavdrag		-37,9	-45,7	-50,7	-54,4	-55,0
Sum brutto lånegjeld per 31.12 (ekskl. startlån)	658,3	778,7	1 038,6	1 155,6	1 116,5	1 094,9

Målsettingen i kommuneplanen om at låneavdrag skal være høyere enn låneopptak i løpet av en fireårsperiode vil ikke være oppnåelig i perioden 2016-2019. I tillegg viderefremmes startlån fra Husbanken til låntakere, og disse betaler renter og avdrag. Det tilstrebes at kommunens låneprofil i Husbanken blir slik at etterslepet på renter og avdrag blir minst mulig. Det budsjetteres derfor i liten grad med at kommunen skal få utgifter på dette. Det innebærer også at ekstraordinær nedbetaling av startlån fra brukerne må tilbakebetales Husbanken årlig. For nærmere omtale av startlån, se punkt 7.

Avdrag på lån

Kommunen nedbetaler sine lån med såkalte minstelånsavdrag. Dette beregnes ut fra forholdet mellom avskrivninger, lånegjeld og bokførte anleggsmidler.

	2016	2017	2018	2019
Minstelånsavdrag	45,7 mill. kr	50,7 mill. kr	54,4 mill. kr	55,0 mill. kr

Renteutgifter

Utviklingen i renteutgifter kan forklares med to forhold: Vekst i netto opplåning og forventet økt rentenivå. Det budsjetteres med at rentenivå øker fra 1,49 % i 2016 til 2,78 % i 2019.

	2016	2017	2018	2019
Forventede renteutgifter (ekskl. startlån)	21,5 mill. kr	24,9 mill. kr	27,4 mill. kr	29,5 mill. kr

Renteinntekter

Renteinntektene forventes å være relativt stabile i økonomiplanperioden.

	2016	2017	2018	2019
Forventede renteinntekter (ekskl. startlån)	8,0 mill. kr	9,0 mill. kr	8,0 mill. kr	8,0 mill. kr

Oversikt over låneportefølje per 31.08.2015

Type	Ref. nr	Motpart	Beløp	Startdato	Forf. dato	Type	Ref rente	B. Period	Rente	% av
Lån	NO0010724149	Danske	173 727 000	13.11.2014	13.11.2015	Fast	Fast	År	1,688	21,28 %
Lån	20140554	KBN	150 000 000	19.09.2014	21.09.2015	Fast	Fast	År	1,795	18,37 %
Lån	20150152	KBN	201 000 000	18.03.2015	18.03.2020	Fast	Fast	År	1,590	24,62 %
Lån	83175310943	KLP	133 300 000	18.09.2013	18.09.2018	Fast	Fast	År	3,380	16,33 %
Lån	NO0010732597	Swedbank FS	158 300 000	10.03.2015	10.03.2016	Fast	Fast	År	1,320	19,39 %
Rentebyttavt. 62818		Danske	55 000 000	21.03.2012	15.09.2021	Betala	Fast	Halvår	3,690	6,74 %
Rentebyttavt. 62818		Danske	-55 000 000	21.03.2012	15.09.2021	Innhenting	Nibor6m	Halvår	1,230	-6,74 %
Rentebyttavt. 1182574		Nordea Mkts	50 000 000	23.09.2010	20.09.2017	Betala	Fast	Halvår	3,784	6,12 %
Rentebyttavt. 1182574		Nordea Mkts	-50 000 000	23.09.2010	20.09.2017	Innhenting	Nibor6m	Halvår	1,230	-6,12 %
SUM			816 327 000							

Lønns- og pensjonsutgifter

Lønnsutgifter

Lønnsbudsjettet for 2016 er utarbeidet etter det sentrale og lokale tariffoppgjøret per 01.05.2015. Helårsvirkningen er innarbeidet i sektorenes/stabenes rammer.

Lønnsreserve

Kommunens lønnsreserver for 2016 er beregnet etter en årlig lønnsvekst på 3,0 prosent, og beregnes til å utgjøre 9 mill. kroner. Reserven skal dekke lønnsoppgjøret i 2016. Overhenget til 2016 for kapittel 4-ansatte, det vil si ansatte som ikke er ledere eller som er plassert inn i «akademikerkapittelet», er anslått av KS til å være 0,6 %. I forbindelse med at KS nå har gått over til et helt nytt lønnsystem, der ansiennitetsopprykkene i praksis vil bli en del større, er usikkerheten knyttet til hvordan dette vil slå ut for Aurskog-Høland kommune betydelig. Administrasjonen er klar over denne usikkerheten, og vil bruke det første året med nytt lønnsystem til å høste erfaringer med hvordan dette vil slå ut. Antagelsen er at en langt større andel av lønnsveksten vil komme som glidning, og at dette vil føre til en tilsvarende nedgang i potten satt av til lokale forhandlinger i kapittel 4.

Inntekt av sykepenger

Refusjon av feriepenger fra NAV beregnes til 1 mill. kroner.

Pensjon og arbeidsgiveravgift

KLP og Statens pensjonskasse (SPK) har utarbeidet prognoser for pensjonskostnadene i 2016.

5. Tjenesteproduksjon

Befolkningsutvikling og boligbygging

Folketallet i Aurskog-Høland var 15.813 per 1. juli 2015. De siste årene har kommunen hatt en befolkningsvekst på cirka 1,8 %, noe som tilsvarer 273 nye innbyggere hvert år. Det er noe høyere enn veksten på 1-1,5 % som beskrives i kommuneplanen for 2011-2022. I det vesentligste er det netto innflytting som bidrar til befolkningsveksten.

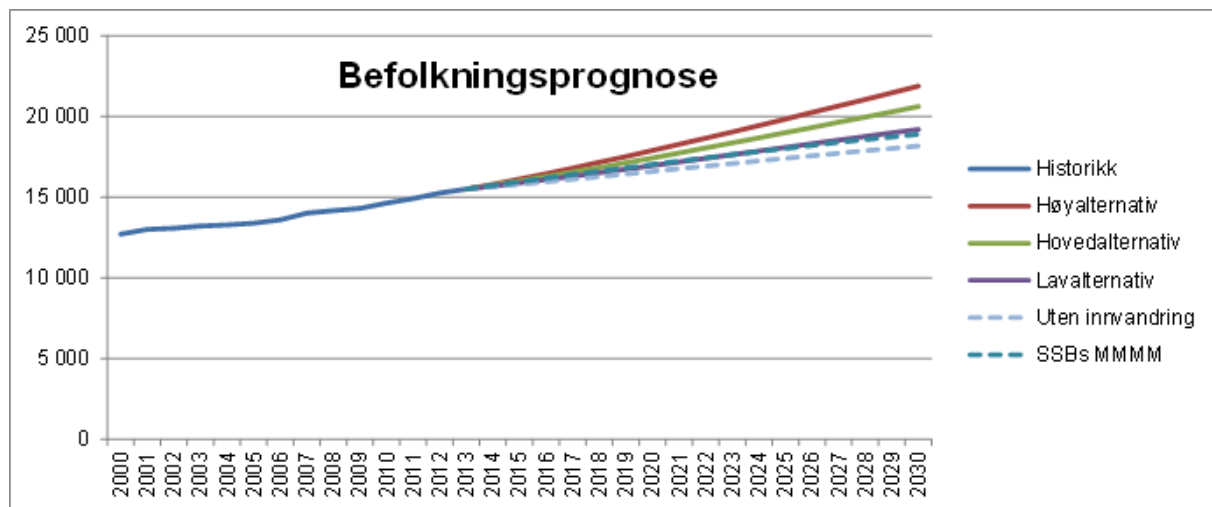
De siste fire årene hatt kommunen hatt fødselsoverskudd med et årlig gjennomsnitt på 29 personer, det vil si at det fødes flere enn det dør. I 2014 var fødselsoverskuddet lavt, med 12 personer. Det er nær sammenheng mellom boligbygging og befolkningsvekst.

Boligbygging de siste 4 år

	2010	2011	2012	2013	2014
Antall ferdigstilte boenheter	99	115	142	158	131

Boligbyggeprogram 2015 – 2020

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Antall planlagt bygde boenheter	114	114	114	114	114	114

Prognosen er utarbeidet av Akershus fylkeskommune, basert på den historiske befolkningsutviklingen, antagelser om fortsatt høy innvandring, innenlands flytting og boligbygging. Nye prognoser er ikke utarbeidet av Akershus fylkeskommune i 2015, ei heller av Statistisk sentralbyrå (SSB). Hovedalternativet bygger på et middelsalternativ. I forhold til SSBs prognose viser fylkeskommunens prognose en noe høyere vekst.

Det er grunn til å tro at lave boligpriser, stor arbeidsløshet og økonomisk usikkerhet i Europa, samt nærheten til Oslo, vil gjøre Aurskog-Høland til en attraktiv kommune å bo i framover. Siden

mobiliteten er størst blant nyutdannede og familier med barn under og i barneskolealder, er det rimelig å anta økt tilflytting fra disse gruppene.

Befolkningsøkningen forutsetter trolig fortsatt tilgang på rimelige boliger, økt antall lokale arbeidsplasser og god framkommelighet til Lillestrøm/Oslo.

Flyktningsituasjonen i dagens Europa kan endre de forutsetninger som er lagt til grunn i befolkningsprognosen. Hvilke konsekvenser dette får for Norge og Akershus-kommunene er uklart. Aurskog-Høland har vedtatt å ta imot inntil 23 flyktninger i 2015, 21 i 2016 og 24 i 2017. Siste år (1.7.14 – 1.7.15) hadde Aurskog-Høland en netto innflytting fra utlandet på 66 personer. Akershus fylkeskommune sier i en kommentar at utviklingen vil være avhengig av situasjonen på bolig- og arbeidsmarkedet.

Foto: Ada Schreiner

Foto: Inger Marie Langeland

Foto: Steinar Ottesen

1,8 %

Aurskog-Høland kommune har de siste årene hatt en befolkningsvekst som ligger på cirka 1,8 %.

Beskrivelse av tjenesteproduksjon

Sektor: Oppvekst og utdanning

Til sektoren hører skoler, barnehager, voksenopplæring, pedagogisk utviklingstjeneste, barnevern, forebyggende tjenester med jordmortjeneste, helsestasjon, skolehelsetjenesten, barne- og ungdomsteam og utekontakter.

Kommunen har følgende skoler: Aursmoen 1.-10.trinn, Bjørkelangen 1.-10.trinn, Bråte 1.-10.trinn, Haneborg 1.-7.trinn, Setskog 1.-7.trinn, Løken 1.-7.trinn. Til sammen har vi cirka 1875 elever i grunnskolen. Det er sju kommunale barnehager: Aursmoen, Flatbyjordet, Setskog, Burholtoppen, Festningsåsen, Løken og Bråtebakken. Antall barn i barnehagene er cirka 850. Kommunen har også tilsynsansvaret for de private barnehagene. Disse er Barnehagegården barnehage, Ekeberg barnehage, Epletunet barnehage, Ole Brumm barnehage, Holestua gårdsbarnehage, Kjelle gårdsbarnehage, Hofmoen barnehage, Lundebygrenda barnehage og Plommehagen barnehage.

Drift av de ulike tjenestene er regulert gjennom og forankret i lovverk og forskrifter. Pedagogisk utviklingstjeneste og forebyggende tjenester er fra 2015 organisert direkte under kommunalsjefen.

Utviklingstrekk

Det vil bli en økning i antall barn og unge i kommunen, men det knytter seg usikkerhet til hvor stor veksten vil bli. Veksten i antall barn er avhengig av flyttemønsteret til og fra kommunen, og i hvilken grad det blir bygd nye boliger. De siste årene har Aurskog-Høland hatt en netto innflytting som i gjennomsnitt har vært cirka 25 barn i førskolealder og cirka 25 barn i barneskolealder. Antall barn med rett til barnehageplass vil øke jevnt fram mot 2023. Fordi veksten er usikker, er det anslått til å bli mellom cirka 980 og 1100 barn i barnehagealder i 2023 (grunnlagsdokument 2013: 25f).

Kommunen vil derfor få flere grunnskolebarn, og ha behov for flere barnehageplasser. Festningsåsen barnehage åpnet med en ny avdeling i 2015, og kan utvides med ytterligere en avdeling ved behov. Elevtallsveksten i grunnskole er anslått å bli sterkest fra 2017/2018 og framover, hovedsakelig i form av netto innflytting av skolebarn. Det ligger an til at den sterkeste veksten vil bli i de største tettstedene. Kommunens utfordring blir å dimensjonere riktig kapasitet i skoler og barnehage. Et hjelpemiddel vil være å utarbeide barnehage- og skolebehovsplaner. Den demografiske utviklingen vil påvirke alle sektorens tjenesteområder; flere barn skal ha tilgang til våre tjenester.

Kommunens tjenester påvirkes også av statlige reformer og strukturendringer. Helsestasjonen og jordmor vil overta flere statlige oppgaver knyttet til kvinnehelse. Innenfor barselomsorgen er det kortere liggetid for fødende, noe som gir kommunen ansvar for å følge opp barselkvinnene på en annen måte enn for noen år siden. Det kommunale barnevernet merker reformene i, og nedbyggingen av, det statlige barnevernet. Flere oppgaver må løses lokalt. Både nasjonalt og lokalt er forebygging av psykisk uhelse et satsningsområde. Alle tjenestene skal være med på å bidra til gjennomføring av forebyggingsprogrammer. Alle virksomhetene i sektoren skal bidra til å videreutvikle det tverrfaglige samarbeidet, et samarbeid som er en styrke for sektoren.

2016 vil preges av at det prosjekteres ny skole på Bjørkelangen. Barnetrinnet er i midlertidige lokaler i byggeperioden.

Økonomiske rammer

(i 1000 kr)		B 2016	ØP 2017	ØP 2018	ØP 2019
Tildelt netto ramme		303 706			
Tiltak					
Grunnskole	Grunnskole	2 800			
Grunnskole	Innføringsklasse	1 100	1 000		
Grunnskole (fra statsbudsjettet)	Ekstra naturfagstime 5.-7. trinn	234	328		
Barnehage	Festningsåsen, avd. 2	900	1 100		
Barnehage	Refusjonskrav, barn i andre kommuner	700		-700	
Barnehage (fra statsbudsjettet)	Endring pensjon/kapital-kostnader tilskudd private barnehager	-965			
Barnehage (fra statsbudsjettet)	Økning fra 98% til 100% tilskudd private barnehager	514			
Barnehage (fra statsbudsjettet)	Økt makspris foreldrebetaling	-384			
Barnehage (fra statsbudsjettet)	Gratis kjernetid	154			
Barnehager (fra statsbudsjettet)	Nasjonalt minstekrav foreldrebetaling	458			
Helsestasjonen	20% stilling	150			
Voksenopplæring	60% stilling	430			
Barnevern	Styrking regionalt samarbeid	800			
Netto driftsutgifter		310 597	313 025	312 325	312 325

Utvikling i sektorens rammer			
(i 1000 kr)	R 2014	B 2015	B 2016
Brutto driftsutgifter	357 881	350 220	356 450
Brutto driftsinntekter	-64 636	-47 593	-52 744
Netto driftsutgifter	293 245	302 627	303 706

Nye investeringer

Prosjekter (i 1000 kr)	B 2016	ØP 2017	ØP 2018	ØP 2019
IKT grunnskole	1 000	1 000	1 000	
IT-strategi, IT bølge 2 for skole	1 000			
Varslingssystem for skole og barnehager	750			
Inventar og utstyr skoler og voksenopplæring	1 400	1 400	1 400	700
Helhetlig administrativ støtte		600		
Inventar og utstyr, barnehager	600	600	600	
Inventar, nye Løken barnehage		400		
Rullearkivskap	200			
Sum oppvekst og utdanning	4 950	4 000	3 000	700

Kommentarer til den økonomiske utviklingen

Styrkingen i sektorens driftsbudsjett gir økte rammer til grunnskole, voksenopplæringen, barnehage og forebyggende tjenester (helsesøster), samt barnevern. Rammen til grunnskole er økt. Det etableres en egen innføringsklasse for fremmedspråklige elever, med full drift fra 2017. Ekstra naturfagtime er lagt inn jfr. prioriteringer i statsbudsjettet.

Barnehage tilføres midler for å kunne imøtekomme statsbudsjettets vedtak om gratis kjernetid for 4-5-åringene fra familier med lav inntekt, samt redusert foreldrebetaling for familier med lav inntekt. Ny forskrift om likebehandling av kommunale og private barnehager innebærer en økning i utbetalingene til de private barnehagene. Dette er tilført barnehageadministrasjonen, som administrerer disse beregningene og utbetalingene sammen med økonomiavdelingen. Våren 2015 ble den ene av de to nye avdelingene på Festningsåsen barnehage tatt i bruk. Åpning av den andre avdelingen er nå lagt inn med drift fra sommer/høst 2016, dersom det viser seg å være behov for dette. Flere flyktninger innebærer flere på opplæring i regi av Voksenopplæringen. Virksomheten styrkes med en 60 % stilling for å kunne imøtekomme det økte behovet. Barnevernet i Aurskog-Høland kommune samarbeider med Fet og Sørumsund i forhold til enkelte tjenester. Dette regionale samarbeidet styrkes blant annet for å kunne imøtekomme lovendringer.

Investeringene skal ivareta nødvendig utvikling og utskifting av IKT-løsninger i grunnskolen. Midlene skal også gi mulighet for utskifting av møbler og inventar.

Likeverdig behandling ikke-kommunale barnehager

Tilskudd til ikke-kommunale barnehager er beregnet med bakgrunn i Forskrift om tildeling av offentlig tilskudd til ikke-kommunale barnehager. For 2016 er følgende satser beregnet:

- Barn 0-2 år: kr 197 333
- Barn 3-6 år: kr 95 183

Sats for åpen barnehage 6-15 timer: kr 20 329

I henhold til ovennevnte forskrift skal kommunen gi kapitaltilskudd til private ordinære barnehager per heltidsplass ut fra barnehagebyggets byggeår. Tilskuddet skal beregnes etter satser fastsatt av departementet. Disse satsene er per 29. oktober ikke offentliggjort. Kommunens totale overføring knyttet til tilskudd til ikke-kommunale barnehager vil være en del av 1. tertial-rapporteringen.

Mål og satsningsområder

Fra sektorplan til økonomiplan

Tverrfaglig samarbeid - Tidlig innsats

Mål:

1. Alle virksomheter deltar aktivt i tverrfaglig samarbeid og prioriterer tidlig innsats.
2. Samarbeidsmodellen «Sammen om barn» implementeres i alle virksomheter i kommunen.

Tiltak til mål 1

- Barneverntjenesten, Forebyggende tjenester og Pedagogisk utviklingstjeneste bidrar til å bygge kompetanse i barnehage, skole og hos hverandre.
- Lede og delta i: COS¹, fortsatt foreldre, SMIL², Bra mat, Zippys³ venner i barneskolen, Alle har en psykisk helse og drømmeskolen⁴ i ungdomsskolen.
- Aurskog-Høland modellen brukes aktivt, og 3b-møter⁵ gjennomføres etter behov.
- Nye retningslinjer for barselomsorg følges opp for å sikre et godt tilbud om tidlig hjemmebesøk.
- Videreutvikle forsterket helsestasjon, planlegge utvidelse av tilbudet til å gjelde barn fra 0-5 år.
- Tidlig innsats overfor barn med overvekt og fedme, gjennomføre Bra mat-kurs for foreldre og barn opp til 14 år.
- Hjemmebesøk av helsesøster til minst 75 % av nyfødte.
- Iverksette rutiner for god overgang mellom helsestasjon og barnehage.
- Gjennom økt satsing på gruppevise tiltak skal skolehelsetjenesten rette innsatsen mot forebygging.

Måleindikator til mål 1

- Antall 3b-møter gjennomført og deltatt i.
- Antall kurs/grupper gjennomført.
- Antall brukere i forsterket helsestasjon.
- Antall saker i barne- og ungdomsteam.
- Registrere antall hjemmebesøk til jordmor og helsesøster.

Tiltak til mål 2

- Virksomhetsledere skal implementere modellen i egen virksomhet.

Måleindikator

- Modellen «Sammen om barn» har vært tema på personalmøter.

Knytte profesjonene tettere sammen

Mål: Videreutvikle og videreføre utvalgte tiltak som sikrer tverrfaglig samarbeid om barn og unges oppvekst.

¹ Circle of security

² Styrket mestring i livet

³ Program om psykisk helse utviklet av voksne for barn

⁴ Videreføring av Zippys venner for ungdomstrinnet

⁵ 3B-møter er et trinn i Aurskog-Høland modellen som utløser tverrfaglige møter

Tiltak

- Alle tiltakene i modellen «Sammen om barn» rapporteres til tverrfaglig koordinator hvert tertial.
- Videreutvikling av modellkommunearbeidet til å gjelde hele oppvekstløpet.
- Sikre tverrfaglig ledelse i sektoren.

Måleindikator

- Rapportering på bruk av tiltak.
- Tverrfaglige ledermøter.

Pedagogisk utviklingstjeneste skal bygge opp en robust tjeneste som kan gi et helhetlig tilbud til kommunens barnehager, skoler og innbyggere

Mål: Systemrettet arbeid struktureres, synliggjøres og videreutvikles.

Tiltak

- Definere rammene for hva systemrettet/systemisk arbeid dreier seg om.
- Synliggjøring av systemrettet arbeid (gjennom kompetanseplanen, på hjemmesiden, den enkelte registrerer sine systemrettede oppgaver).
- Veiledning, etterutdanning og videreutdanning for å øke spisskompetansen hos de ansatte i tjenesten.
- Utrede mulighet for pilotprosjekt hvor fast tid settes av på skolen så lærere kan reflektere over pedagogiske utfordringer sammen med PP-rådgiver.

Måleindikator

- Rammer for systemrettet arbeid er synliggjort i internkontroll og på hjemmeside.
- Registrering av utførte systemrettede oppgaver gjøres gjennom året.
- Systemrettet arbeid er synliggjort i kompetanseplan og på hjemmeside.

Mål: Kontinuitet i tjenesten.

Tiltak

- Få på plass veiledning for PP-rådgiverne.
- Rekruttering ved bla å profilere seg for studenter i utdanningsløpet.
- Utrede muligheter for å ta imot praksisstudenter.
- Vurdere våre rammebetingelser opp mot omkringliggende kommuner.

Måleindikator

- Rekrutteringstiltak er gjennomført.
- Flere relevante søkere på stillinger.

Utviklingsområde: Skolefritidsordningen (SFO)

Fremtidig utvikling av SFO

Mål: SFO har en årlig virksomhetsplan for oppfølging av den kommunale kvalitetsplanen.

Tiltak

- Lage en årsplan for den enkelte SFO, som synliggjør hovedområdene i kvalitetsplanen.
- Temakurs til ansatte i blant annet Zippys venner og voksenrollen.

Måleindikator

- Utarbeidede planer.

Utviklingsområde: Voksenopplæring

Vellykket integrering - Samarbeid på tvers av kommunegrensene - Utvide opplæringstilbudet

Mål:

1. I samarbeid med NAV er det utviklet rutiner og tiltak som sikrer en optimal integrering av innvandrere.
2. I samarbeid med NAV/Flyktningetjenesten, andre kommunale sektorer og gjennom voksenopplæringssamarbeidet på Romerike er det utviklet rutiner og tiltak som sikrer en optimal integrering av innvandrere.

Tiltak til mål 1

- Utarbeide en rutinebeskrivelse for samarbeidet mellom Voksenopplæringen og NAV.
- Tidlig avklaring og tett oppfølging av deltakerne i introduksjonsordningen, gjennom oppstartsmøter og jevnlig deltakersamtaler med kontaktlærer.
- Aktiv bruk av vurdering for læring og undervisningsorientert skoleledelse i opplæringen i norsk og samfunnskunnskap. Synliggjøres i halvårsplan for møter/utviklingsarbeid.

Måleindikator til mål 1

- Utarbeidet rutinebeskrivelse.
- Avholdte oppstartsmøter.
- Planverk som synliggjør arbeidsmåter og utviklingsarbeid.

Tiltak til mål 2

- Delta i og følge opp KS sitt *effektiviseringsnettverk for introduksjonsordningen*, som startet august/september 2015.
- Tidlig avklaring og tett oppfølging av deltakerne i introduksjonsordningen, gjennom oppstartsmøter og jevnlig deltakersamtaler med kontaktlærer. Ha gode muligheter for bruk av tolk, når nødvendig.
- Aktiv bruk av vurdering for læring og undervisningsorientert skoleledelse i opplæringen i norsk og samfunnskunnskap. Synliggjøres i halvårsplan for møter/utviklingsarbeid. Prioriteres som etterutdannings-/kompetansetiltak.

Måleindikator til mål 2

- Bruke måleindikatorer for bedre styring, klarere oppgavefordeling og bedre samarbeid, som oppnås gjennom deltakelse i effektiviseringsnettverket.
- Avholdte oppstartsmøter.
- Planverk som synliggjør arbeidsmåter og utviklingsarbeid.

Utviklingsområde: Barnevern

Norges beste barnevern - Tidlig innsats - Kunnskap og kompetanse - Høy kvalitet på saksbehandlingen

Mål:

1. Barnevernet tar i bruk de seks nasjonale kvalitetsmålene for å videreutvikle kvalitet i barnevernets tjenester og tiltak. Fokusområde for 2016 er brukermedvirkning. Undersøkelles-, tiltaks- og fosterhjemsgruppa skal gjennom sin saksbehandling sikre brukermedvirkning tilpasset barnets alder og utvikling, samt foreldre.
2. Utarbeide rutiner og internkontroll for å sikre forsvarlig praksis. Lovendring § 4-4 tredje og fjerde ledd (utvidet adgang til å pålegge hjelpetiltak).

Tiltak til mål 1

Undersøkelsesgruppa:

- Undersøkelsesgruppa skal ha brukermedvirkning som eget punkt på undersøkelsesplanen, slik at foreldre og barn blir forklart hva brukermedvirkning betyr.
- Alle på undersøkelsesgruppa skal gjennomføre barnesamtale med alle barn, for å sikre brukermedvirkning.
- Barn og foreldre skal aktivt delta i utforming av sin tiltaksplan.

Tiltaksgruppa:

- Alle skal gjennomføre opplæring i AuroAdad – samtaleverktøy for å sikre brukermedvirkning for ungdom.
- Barn og foreldre skal aktivt delta i utforming av sin tiltaksplan.
- Barn og foreldre skal aktivt delta i evalueringen av sin tiltaksplan.

Fosterhjemsgruppa:

- Alle barn under omsorg av barneverntjenesten skal bli hørt i beslutningsprosesser som angår egen situasjon, og skal gis mulighet til å påvirke egen situasjon generelt.
- Alle barn under omsorg skal oppsøkes og snakkes med/observeres minimum fire ganger per år.
- Biologiske foreldre med barn under omsorg av barnverntjenesten skal være kjent med barnets situasjon, og gi uttrykk for egne oppfatninger om hvordan man kan arbeide til felles beste for barnet.

Måleindikator til mål 1

Brukerundersøkelsen (Bedre kommune).

Tiltak til mål 2

- Barneverntjenesten gjennomfører fagdag med juristene⁶ i forhold til lovendringer for å få forståelse for hvilke konsekvenser dette medfører.
- Lage en oversikt over hvilke endringer dette vil medføre for barneverntjenesten og samarbeidspartnere.
- Lovendringen vil påvirke ressursteamets mandat. Videreutvikle ressursteamet i samsvar med lovendringen.

⁶ Barnevernssamarbeidet mellom Fet, Sørums og Aurskog-Høland har ansatt jurister.

Måleindikator til mål 2

- Gjennomført fagdag.
- Utarbeidet oversikt med beskrivelse av endrede rutiner og arbeidsformer.
- Endret mandat/oppdragsbeskrivelse for ressursteamet.

Utviklingsområde: Rekruttering og kompetanseutvikling

Analyser som bakgrunn for beslutning - Framstå som en attraktiv arbeidsgiver - Bygge et godt omdømme

Mål: Kommunen arbeider tett opp mot utdanningsinstitusjonene for å markere seg blant studentene.

Tiltak

- Være målrettet i forhold til ulike profesjoner; lærere, barnehage-lærere, PP-rådgivere osv.
- Ta imot studenter til praksisplasser.
- Stille oss til rådighet for studenter som ønsker å samarbeide om bachelor- og masteroppgaver.

Måleindikator

- Antall studenter som har praksis etc. i kommunens virksomheter.
- Antall oppgaver der kommunen er et «case».
- Økning i antall relevante søkere.

Utviklingsområde: Barnehage

Tilbudet - Kompetanse og ledelse - Kapasitet og struktur - Rollen som myndighet og eier

Mål:

1. Ta i bruk Kari Lamers rammeprogram: «Du og jeg og vi to», for å fremme barns sosiale kompetanse.
2. Barnehagene har tydelige virksomhetsledere som er tett på personalet i det pedagogiske utviklingsarbeidet.

Tiltak til mål 1

- Prosjektdirektiv utarbeides for hver barnehage, med frist for implementering 01.08.2016.
- Prosjektgruppe skal nedsettes i hver barnehage – ledet av prosjektleder (styrer).
- Personalet gjør seg kjent med rammeprogrammet – teoribok, håndbok og temahefte.

Måleindikator til mål 1

- Prosjektdirektiv er utarbeidet.
- Prosjektgruppe er nedsatt.
- Plan for teoretisk forankring er utarbeidet.

Tiltak til mål 2

- Utarbeide felles definisjon av «ønsket praksis» i den enkelte barnehage – på bakgrunn av utarbeidet kjennetegn på god praksis – « Fra ord til handling...».
- Systematiske observasjoner – barnehagevandring.
- Skape arena for tilbakemeldinger.
- Felles møtedager – mandag og tirsdag i alle barnehager.

Kjennetegn på god ledelse skal etterleves, og for styrer er dette å:

- Tydeliggjøre sammenheng mellom rammeplan, kommunale planer, nyere forskning, teori og ønsket praksis.
- Skape et klima for kritisk blikk på egen praksis, der forandring og forbedring kan finne sted.
- Inspirere barnehagelærere til å være tydelige ledere i det pedagogiske arbeidet.

Kjennetegn på god ledelse skal etterleves, og for pedagogiske ledere er dette å:

- Være er tydelige faglig leder i det pedagogiske arbeidet.
- Vise mot og åpenhet til å lede andre, og skape en kultur for kritisk blikk på egen praksis.
- Ha oversikt, og kunne styre utvikling av sin avdeling og av barnehagen som helhet.

Måleindikator til mål 2

- Utarbeidet «ønsket praksis» i hver barnehage.
- Dokumentasjon fra barnehagevandring.
- Kunne dokumentere at det gis systematiske tilbakemeldinger.

Utviklingsområde: Grunnskole

Den kompetente elev - Det engasjerte hjemmet - Den profesjonelle læreren - Den pedagogiske skolelederen - Den tydelige skoleeieren - Ressursbruk i grunnskolen

Mål: Alle elever i Aurskog-Høland kommune skal oppleve et inkluderende og utviklende læringsmiljø, som legger til rette for kognitiv, praktisk, sosial og emosjonell læring.

Tiltak

Skoleeier

- Når Kunnskapsdepartementet har avklart videre arbeid med Ludvigsen-utvalgets rapport (NOU 2015:8 Fremtidens skole), er dette grunnlaget for å utarbeide en standard for elevenes kompetanse i Aurskog-Høland.

Skolene

- Alle skolene har utarbeidet lokale læreplaner der VFL og grunnleggende ferdigheter er sentrale punkt.
- Alle skolene har utarbeidet handlingsplan mot krenkende atferd og mobbing (planene driftes).
- Skoleledere viderefører arbeidet med undervisningsorientert skoleledelse, og har ut fra dette et system for oppfølging av pedagogisk praksis i klasserommet.

Skolene jobber med sine egne strategiplaner, som er utarbeidet fra økonomiplan og sektorplan. PULS brukes som prosessverktøy.

Måleindikator

- Utarbeidet standard.
- Utarbeidet handlingsplan for hver skole.
- Kunne legge fram system for oppfølging av ped. praksis i klasserommet.

Utviklingsområde: Miljøfyrtårn

Mål: Samtlige skoler og barnehager skal sertifiseres som Miljøfyrtårn.

Tiltak og måleindikator

- Utarbeide handlingsplan for rekkefølgen på virksomheter som skal sertifiseres som Miljøfyrtårn.
- Definere framdriftsplan.

Utviklingsområde: Økologisk mat

Barnehage - Skole og SFO

Mål: Samtlige barnehager og skoler/SFO skal ha minimum 15 % forbruk av økologisk mat innen 2020.

- Endre innkjøpsvaner.
- Bruke tilgjengelig veiledning.
- Innhente råd og erfaring fra virksomheter som er i gang/har kompetanse.

Måleindikator

- Oppnådd minimumskrav.

Sektor: Helse og rehabilitering

Sektor Helse og rehabilitering består av tjenesteområdene hjemmeboende og rehabilitering, sykehjemstjenester, tjenester ved nedsatt funksjonsevne og NAV.

Hjemmeboende og rehabilitering omfatter hjemmetjenester organisert distriktvis på Aurskog, Bjørkelangen og Hemnes. Tjenestetilbudet omfatter hjemmesykepleie (nødvendig helsehjelp) og praktisk bistand i form av opplæring eller som hjemmehjelp. Videre er kommunens rehabiliterings- og korttidstilbud ved sykehjem organisert i dette tjenesteområdet. Høsten 2015 ble det gjennomført en samling av alle korttids- og rehabiliteringsplasser ved Bjørkelangen sykehjem. Videre inneholder tjenesteområdet fysio- og ergoterapitjeneste, Aurskog-Høland og Rømskog legevakt, avdeling for psykisk helse samt avdeling dagsenter for eldre utført på Aurskog, Bjørkelangen og Løken. Tjenesteområde sykehjem organiserer langtidsavdelinger ved henholdsvis Aurskog, Bjørkelangen og Hemnes sykehjem. I tillegg er Sentralkjøkken og -vaskeri, samt rådhusets kantinedrift organisert i dette tjenesteområdet. Tjenesteområde for mennesker med nedsatt funksjonsevne består av boveiledertjenestene på Bjørkelangen og Løken. Videre gir tjenesteområdet avlastningstilbud til familier med funksjonshemmede barn i lokaler ved Riserveien bolig på Aurskog, i tillegg til botilbud for yngre funksjonshemmede i egen leilighet. NAV Aurskog-Høland gir tjenester med utgangspunkt i at arbeid er den viktigste strategien for å fremme velferd, hindre fattigdom og sosial nød. Saksbehandling og klagesaksbehandling av søknader om kommunale helse og omsorgstjenester utføres i stor grad av Tjenestekontoret, med unntak av søknader om hjemmesykepleie, dagsenterplass og trygghetsalarmer.

Utviklingstrekk

Samhandlingsreformen skal sikre et bærekraftig, helhetlig og sammenhengende tjenestetilbud med god kvalitet nærmere der man bor. Reformen har medført en ny kommunerolle, hvor primærhelsetjenesten nå har ansvar for nye oppgaver og pasientgrupper. Fra 2016 utvides ansvaret, og det må gis tilbud om øyeblikkelig hjelp døgnopphold (ØHD). Inntil helsehuset er etablert, må det opprettes 2 ØHD-senger ved rehabiliterings- og korttidsavdelingen på Bjørkelangen sykehjem. Deler av kostnaden for tjenesten tilføres kommunen over rammen, men dette vil ikke fullfinansieres. Tjenesten vil blant annet stille krav til sykepleier 24/7, og det stilles krav om legetjeneste i 45 minutter per døgn. Ny akuttmedisinforskrift medførte økte kompetansekrav til leger og sykepleiere ved kommunens legevakt fra mai 2015.

Det har vært en gradvis utvikling av at brukere av sykehjem har kompliserte og sammensatte sykdomstilstander. Dette stiller skjerpede krav til helsepersonellens kompetanse og tilgjengelig tid til hver enkelt pasient for sykehjemslegen. Samling av korttids- og rehabiliteringsplasser på Bjørkelangen sykehjem vurderes således som en effektivisering av legetjenesten til denne brukergruppen, men sykehjemslegen for langtidsbrukere må fortsatt fordele tiden sin mellom Aurskog og Hemnes sykehjem.

Aurskog-Høland kommune øker bosettingen av flyktninger i perioden 2015-2017. Dette krever økt tilgang på boliger, samt tilstrekkelig kapasitet innenfor mottaksapparatet i kommunen.

Det arbeides for etablering av et kommunalt arbeid- og aktivitetssenter, som skal være et brukertilpasset dagaktivitetstilbud til mennesker med liten grad av restarbeidsevne.

Aurskog-Høland kommune har igangsatt et prosjekt som handler om å tilby personer med nedsatt funksjonsevne nye boliger, avlastning og kommunale arbeid- og aktiviseringsplasser. Dette innebærer også aktivitet- og fritidstilbud.

Fra 2013 og fram til 2. tertial 2015 har antall brukere i hjemmesykepleien økt med 21 %. Økningen vurderes som resultat av at befolkningens alder øker, samt virkning fra en av sektorplanens hovedstrategier om økt fokus på å tildele tjenester lavt i omsorgstrappen. Hjemmetjenesten står foran store utviklingsprosjekter, som innføring av hverdagsrehabilitering og hverdagsmestring, som skal bidra til å skape en bærekraftig tjeneste på sikt.

Vurderingen per i dag er at kommunen har tilstrekkelig antall korttids-, rehabiliterings- og somatiske langtidsplasser for å dekke innbyggernes behov for institusjonsplasser. Dog er det tidvis knapphet på plasser i skjermede enheter for mennesker med demens. Konsekvensen av dette er at personer som ville hatt nytte av en plass med mulighet for skjerming, må tildeles plass på somatisk avdeling. I noen tilfeller vurderes dette som uheldig både for brukerne med skjermingsbehov og for de andre brukerne, som ikke selv har en demensdiagnose. Videre er det utfordringer knyttet til tildeling av plasser på trygghetsavdelingen på Hemnes sykehjem. Brukerkategorien i denne avdelingen skal ha høyere funksjonsnivå og være mer selvhjulpne enn ved kommunens sykehjemsavdelinger. Brukere med funksjonsnivå tilsvarende det som er tenkt inn i trygghetsavdelingen kan ofte få forsvarlig helsehjelp i eget hjem i form av hjemmesykepleie. Det resulterer i at det tidvis er ledighet i plassene ved avdelingen, eller at brukere med større hjelpebehov tildeles plass – med de utfordringer det medfører i en avdeling med lavere grunnbemanning enn andre avdelinger.

Kommunen plikter å ha et fastlegetilbud til sine innbyggere. Økning i antall innbyggere gjør at det nå er behov for å utvide kapasiteten hos fastleger i kommunen.

Innføring av velferdsteknologi i tjenestene bidrar til økt kvalitet, effektivitet, trygghet og verdighet, samt styrker den enkeltes mestringsevne. Innføring av mobil omsorg i flere tjenester, bruk av nødnettradioer, innkjøp av digitale trygghetsalarmer med mer er gode eksempler på vellykket velferdsteknologi. Satsningen gir noe økte utgifter til lisenser og innkjøp av utstyr, men vurderes likevel som hensiktsmessig, da det vil bidra til en bærekraftig utvikling av tjenestene på sikt.

Innenfor området psykisk helse og rus er det forventet at kommunene skal ta et økt ansvar for brukere med sammensatte og alvorlige problemer. Det blir viktig å utvikle et helhetlig og sammenhengende tjenestetilbud innen fagområdet psykisk helse og rus. Som ledd i dette skal psykisk helse og rus samorganiseres i en avdeling senest innen flytting til Helsehuset.

Kommunen har de siste to årene hatt en økning i antall mottakere av økonomisk sosialhjelp. Vilkår om arbeidsrettet aktivitet for mottakere av økonomisk stønad, jfr. endring i § 20 i Lov om sosiale tjenester i NAV, vil bli tatt i bruk i større grad enn i dag.

Økonomiske rammer

(i 1000 kr)	B 2016	ØP 2017	ØP 2018	ØP 2019
Tildelt netto ramme	260 646			

Kommunalsjef	Ny kommunal fastlegehjemmel – helår	375			
Kommunalsjef	Styrke hjemmebaserte tjenester, hverdagsrehabilitering og hverdagsmestring	1 600			
Kommunalsjef	Økte lisenser	200			
Kommunalsjef	Kompetanseheving	250	50		
Kommunalsjef (fra statsbudsjettet)	Øyeblikkelig hjelp	3 700			
Sykehjem	Sykehjemslege 100 % stilling	920			
Hjemmeboende/rehabilitering	3 årsverk hjemmesykepleien	2 005			
Hjemmeboende/rehabilitering	1 årsverk fysioterapi	625			
Hjemmeboende/rehabilitering	0,4 årsverk ergoterapeut	250			
Hjemmeboende/rehabilitering	Kreftkoordinator – gradvis overføring til kommunal finansiering	50	60	70	60
Hjemmeboende/rehabilitering (fra statsbudsjettet)	Helårseffekt BPA	625			
Tjenestekontor	Saksbehandler	760			
NAV	Økt bosetting flyktninger	1 470	1 000		
NAV	Økonomisk sosialhjelp	4 000	-1 000	-1 000	
NAV (fra statsbudsjettet)	Rustiltak	1 147			
Nedsatt funksjonsevne	Endret bruk av VTA/komm.arbeid og aktivitetstilbud	750	750		
Nedsatt funksjonsevne	Økt avlastningstilbud	690			
Nedsatt funksjonsevne	Ressurskrevende tjenester – økte utgifter	1 000			
Netto driftsutgifter		281 063	281 923	280 993	281 053

Utvikling i sektorens rammer			
(i 1000 kr)	R 2014	B 2015	B 2016
Brutto driftsutgifter	343 179	307 574	299 766
Brutto driftsinntekter	-46 114	-36 101	-39 121
Netto driftsutgifter	297 065	271 473	260 646

Nye investeringer

Prosjekter (i 1000 kr)	B 2016	ØP 2017	ØP 2018	ØP 2019
IT-strategi, nye teknologiløsninger	1 000	1 000	1 000	
Inventar og utstyr, institusjon	600			
Maskiner og utstyr, helse og rehabilitering	600			

Biltransport, brukere avlastning	600			
Biltransport, brukere boveiledertjenesten	600			
Sum Helse og rehabilitering	3 400	1 000	1 000	

Kommentarer til den økonomiske utviklingen

Sektoren har målsetting om å gi likeverdige, helhetlige og tilpassede tjenester i tråd med gjeldende myndighetskrav. Videre sier målsettingen at tjenestene skal ha god kvalitet og være kunnskapsbaserte, med fokus på brukermedvirkning og pasient- og brukersikkerhet.

Samhandlingsreformens økonomiske virkemiddel knyttet til utskrivningsklare pasienter videreføres uten endring i 2016. Det er en målsetting at forvaltning av kommunens sykehjemsplasser utføres på en forsvarlig måte, og bidrar til å kunne sikre mottak av utskrivningsklare pasienter fortløpende.

Etablering av Innsatsteam i kommunen sikrer tidlig innsats, og har styrket mulighetene til å ta imot utskrivningsklare pasienter og tilrettelegge for gode overganger. Det vil bli videreført og igangsatt tiltak som kan forebygge funksjonssvikt og sykdomsutvikling, og bidra til å utsette institusjonsinnleggelse eller gjøre institusjonsopphold unødvendig.

Krav om etablering av øyeblikkelig hjelp døgnplasser (ØHD) trer i kraft fra 2016. Kommunen starter med et ØHD-tilbud ved korttidsavdeling med to plasser. Dette tilbudet skal ivareta kommunens plikt til å tilby øyeblikkelig hjelp døgnopphold frem til det planlagte ØHD-tilbudet er etablert i nytt helsehus.

Kommunen har hatt en betydelig vekst i økonomisk sosialhjelp de siste to årene. Det vil bli lagt opp til at NAV Aurskog Høland får styrket sin ramme for å møte denne utviklingen i 2016. Tiltak knyttet til arbeidsrettet brukeroppfølgning vil bli videreført. Det er også igangsatt en tjenestegjennomgang for å redusere utgiftsveksten, redusere antall mottakere av økonomisk sosialhjelp og foreslå tiltak som kan bidra til å bedre levekårene for vanskeligstilte.

Det vil bli lagt inn midler for å styrke rammen for tiltak knyttet til bosetting av et økt antall flyktninger i 2016. Her forventes det endringer og nye tiltak fra nasjonale myndigheter i løpet av 2016.

Mål og satsningsområder

Fra sektorplan til økonomiplan

Hensikt

- Synliggjøre og konkretisere strategiene i sektorplan for helse og rehabilitering over i økonomiplanen.
- Oppnå god styring med tjenesteområdene i sektoren.
- Sikre god rapportering på sektorens status og resultater.

Sektorens hovedstrategier

- *Økt satsing på de nedre trinnene i omsorgstrappen.* Dette innebærer økt satsning på forebygging, helsefremmende arbeid og hjemmebasert omsorg som hjemmesykepleie, dagsentertjeneste og velferdsteknologi som trygghetsalarmer.
- *Tverrfaglig samarbeid.* For å sikre en helhetlig tankegang og samarbeid på tvers av organisatoriske enheter jobbes det for økt tverrfaglighet.

- *Robuste fagmiljøer.* Sektoren har mange dyktige fagfolk, og det jobbes aktivt for å beholde kompetente medarbeidere, og å rekruttere nye. Videre jobbes det målrettet med å bruke kompetansen mer planmessig.
- *Kvalitetsutvikling.* Det skal arbeides systematisk for å gi et tilbud av god kvalitet.

Sektorens hovedmål

Sektor Helse og rehabilitering gir likeverdige, helhetlige og tilpassede tjenester i tråd med gjeldende myndighetskrav.

- Tjenestene har god kvalitet, er kunnskapsbaserte og har fokus på pasient- og brukersikkerhet.
- Tjenestene er basert på forbyggende og helsefremmende arbeidsmetoder, og brukermedvirkning står sentralt, slik at den enkelte bruker blir i stand til å mestre eget liv.

Utviklingsområde: Hjemmeboende og rehabilitering

Sette bruker i stand til å mestre eget liv, BEON-prinsippet

Mål: Hverdagsrehabilitering og hverdagsmestring er innført som arbeidsmetode.

Tiltak

- Opprette tverrfaglig prosjekt for hverdagsrehabilitering og hverdagsmestring i hjemmetjenesten.
- Utarbeide plan for innføring av hverdagsrehabilitering og hverdagsmestring i hjemmetjenesten.
- Innføre arbeidsmetode for hverdagsrehabilitering og hverdagsmestring i minimum ett hjemmetjenestedistrikt i 2016.
- Tjenestekontoret tildeler tjenester som bygger opp under hverdagsrehabilitering og hverdagsmestring.

Måleindikator

- Antall brukere som har fått tjenesten hverdagsrehabilitering og/eller hverdagsmestring.
- Andel vedtak om korttidsopphold i institusjon som har formulert mål som krever vurdering av bosituasjon.

Mål: Tjenesteområdet skal innføre ny teknologi der det bidrar til økt kvalitet, effektivitet, trygghet og verdighet i tjenestene, samt styrker den enkeltes mestringsevne.

Tiltak

- Videreføre prosjekt nødnett i hjemmetjenesten, psykisk helse, rus og legevakt.
- Utføre innkjøp, montere og ta i bruk digitalt låsesystem hos brukere i hjemmetjenesten som har innvilget trygghetsalarm.
- Videreføre prosjekt Mobil omsorg til å omfatte psykisk helse.

Måleindikator

- Nødnett er i daglig bruk i hjemmetjenesten, psykisk helse, rus og ved legevakt.
- Antall brukere med trygghetsalarm som har fått digitalt låsesystem.
- Mobil omsorg er i daglig bruk i psykisk helse.

Mål: Tjenestene tilrettelegger for at brukere kan delta i aktiviteter som fremmer helse, læring, trivsel og overgang til arbeid.

Tiltak

- Hjemmetjenesten deltar i forskningsprosjekt som innebærer legemiddelgjennomgang av brukere som er 70+ og som har foreskrevet 7 medikamenter eller mer. Prosjektet ledes fra Universitetet i Oslo.
- Iverksette ny organisering og drift i dagsentertilbudet til eldre etter helsefremmende metoder.
- Tjenestekontoret informerer om lavterskeltilbud.
- Tjenestekontoret tildeler tjenester som ligger lavt på omsorgstrappa.
- En ansatt fra hvert hjemmetjenestedistrikt opplæres til å bli «superbruker» for testing SPPB (test for å måle styrke og balanse) i regi av den nasjonale pasientsikkerhetskampanjen «I trygge hender».
- Frivillighetskontakt ved Avdeling 1, Bjørkelangen sykehjem, skal opprettholde og rekruttere nye frivillige i videre arbeid med å tilby aktivitetstilbud til brukere med langtidsplass.
- Videreføre fysioterapitilbudet til premature barn, og evaluere prøveordningen i 2016.
- GLAD-prosjektet med «bra mat kurs» med økende fokus på aktivitet, hvor fysioterapeut skal være en av to kursledere.
- Psykisk helse gir tilbud om kurs i gruppe for depresjonsmestring (KID).

Måleindikator

- Andel brukere av hjemmesykepleie på 70+ med 7 eller flere foreskrevne medikamenter som har fått gjennomført legemiddelgjennomgang.
- Andel tilgjengelige dagsenterplasser som benyttes.
- Antall premature barn med gjennomført fysioterapi.
- Andel brukere av personlig assistanse som har fått tildelt praktisk bistand og opplæring.
- Antall deltakere på kurs i depresjonsmestring.

Mål: Det gis tilbud om gjennomgangsboliger til brukere innenfor området psykisk helse og rus.

Tiltak

- Utarbeide ny rutine for saksbehandling og tildeling av gjennomgangsboliger, med anbefalt botid, for brukere innen psykisk helse og rus.
- Vedtak om gjennomgangsbolig utformes med mål om fremtidig evne til å bo i selvstendig bolig.
- Husbankens låne- og tilskuddsordning brukes aktivt for at leietakere i kommunale boliger skaffer seg egen bolig.

Måleindikator

Antall brukere innen psykisk helse som har fått tildelt gjennomgangsbolig fordelt etter botid.

Utviklingsområde: Sykehjem

Utvikle en kultur for å jobbe helsefremmende og forebyggende - Samarbeid med pårørende og frivillige

Mål: Tjenesten tilrettelegger for at pasienter kan delta i aktiviteter som fremmer helse, læring og trivsel.

Tiltak

- Innføre arbeidsmetode for å sikre at den enkelte bruker opprettholder/forbedrer sitt funksjonsnivå.
- Utarbeide individuelle tiltaksplaner for opprettholdelse eller forbedring av funksjonsnivå ut fra medisinsk tilstand.

Måleindikator

- Andel pasienter med individuell aktivitetsplan.
- Andel pasienter med individuell ernæringsplan.
- Andel pasienter med individuell pleieplan.
- Andel brukere som smører egen mat.

Mål: Tjenestene har et systemisert samarbeid med pårørende og frivillige.

Tiltak

- Tjenestekontoret kartlegger og dokumenterer hvem som er brukers nærmeste pårørende eller verge i saksbehandlingsperioden.
- Utvikle rutine for systemisert samarbeid med pårørende og frivillige.
- Utarbeide funksjonsbeskrivelse for avdelingens kontaktperson for frivillighet.
- Utarbeide rutiner for etterlatte-samtale med pårørende etter dødsfall.

Måleindikator

- Antall gjennomførte fellesmøter med avdeling og pårørende.
- Antall frivillige aktører/samarbeidspartnere tilknyttet de ulike sykehjemsavdelingene.
- Andel etterlattesamtaler det er gitt tilbud om etter dødsfall.

Mål: Innen 2020 skal sykehjemmene, via sentralkjøkkenet, ha et forbruk av økologisk mat på 15 %.

Tiltak

- Utarbeide handlingsplan for økt bruk av økologisk mat.
- Øke fokus på økologisk mat ved reforhandling av leverandører av matvarer.

Måleindikator

Andel økologisk mat.

Mål: Næringsinnholdet i maten som produseres i sentralkjøkkenet er tilpasset brukergruppen.

Tiltak

- Innføre nytt ernæringsprogram ved sentralkjøkkenet som sikrer merking av næringsinnhold i maten som er produsert.

- Lage billedserie av middagsretter til bruk ved de ulike sykehjem, for å sikre estetikken ved matservering.
- Iverksette og implementere nytt internkontrollsystem for matservering (IK-mat).

Måleindikator

- Ernæringsprogrammet er tatt i bruk.
- Billedserie er utarbeidet og tatt i bruk.
- Antall avvik på IK-mat.

Utviklingsområde: Nedsatt funksjonsevne

Behov for boliger - Tilrettelegging for at brukere kan delta i aktiviteter som fremmer helse, læring, trivsel, og overgang til arbeid

Mål: Boveiledertjenesten har utvidet kapasitet innenfor de ulike bo- og avlastningstilbud basert på utredning av fremtidige behov.

Tiltak

- Gjennomføre prosjekt for etablering av nytt bo- og avlastningstilbud.
- Kartlegge behov for bistand innenfor de aktuelle brukergrupper.
- Vurdere boveiledertjenestens kapasitet og organisering.

Måleindikator

- Antall brukere med botilbud innen boveiledertjenesten.
- Andel avlastningsvedtak som er iverksatt for familier med barn som har nedsatt funksjonsevne.

Mål: Tjenestene tilrettelegger for at brukere kan delta i aktiviteter som fremmer helse, læring, trivsel og overgang til arbeid.

Tiltak

Opprette dagaktivitetstilbud for brukere med restarbeidsevne.

Måleindikator

Andel brukere med dagaktivitetstilbud.

Mål: Brukere av tjenesten brukerstyrt personlig assistanse (BPA) gis mulighet til å velge leverandør.

Tiltak

Å gi brukere med BPA-ordning mulighet til å velge utførelse av tjeneste fra private leverandører. Dette er et samarbeid med Sørumsdal, Fet og Skedsmo kommune.

Måleindikator

Andel brukere med BPA-vedtak som får tilbud om å velge fra forskjellige leverandører.

Utviklingsområde: NAV

Arbeidsrettet brukeroppfølgning - Samordnet arbeid overfor rusavhengige - Boligsosialt arbeid

Mål: Tjenestene tilrettelegger for at brukere kan delta i aktiviteter som fremmer helse, læring, trivsel og overgang til arbeid, og andelen passive stønadsmottakere i NAV er redusert ved at flere kommer i arbeid og aktivitet.

Tiltak

- Det opprettes flere kommunale tiltaksplasser.
- Samarbeid om de kommunale tiltaksplassene systematiseres.
- Videreutvikle ungdomsteam og Jobbhus.
 - Utarbeide aktivitetsplan innen fire uker, med fokus på arbeid i samarbeid med bruker.
 - Være pådriver slik at brukere har oppdaterte CV-er.
 - Bruke verktøyet Jobbmatch på alle brukere som følges opp.
- Sette vilkår om arbeidsrettet aktivitet for mottakere av økonomisk stønad, jfr. endring i § 20 i Lov om sosiale tjenester i NAV.
- Sørge for at brukere får relevant råd og veiledning, med mål om å bli selvhjulpen, jfr § 17 i Lov om sosiale tjenester i NAV.

Måleindikator

- Samarbeidet om kommunale tiltaksplasser er systematisert.
- Antall kommunale tiltaksplasser.
- Andel sosialhjelpsmottakere av befolkningen mellom 18 og 67 år.
- Andel unge av befolkningen 18-24 år, som har mottatt økonomisk sosialhjelp.
- Antall deltakere i kvalifiseringsprogrammet (KVP).
- Antall mottakere av råd og veiledning etter § 17 i Lov om sosiale tjenester i NAV.

Mål: Flyktninger skal komme i arbeid eller videre i et utdanningsløp etter det toårige introduksjonsprogrammet.

Tiltak

- Tilby gjennomgangsboliger og bidra til at flyktninger kan leie/kjøpe egen bolig.
- Husbankens låne- og tilskuddsordning brukes aktivt for at leietakere i kommunale boliger skaffer seg egen bolig.
- Benytte behovs- og arbeidsevnevurderinger for noen av deltakerne i introduksjonsordningen på et tidligere tidspunkt enn i dag.
- Bruke arbeidsrettede tiltak som en del av deltakerens introduksjonsprogram der dette er hensiktsmessig.

Måleindikator

- Andel flyktninger som helt eller delvis er over i arbeid/utdanning etter endt introduksjonsprogram.
- Andel flyktninger som har flyttet til egen leid eller kjøpt bolig etter endt introduksjonsprogram.

Utviklingsområde: Konsekvenser av samhandlingsreformen

Forsterket og nye ansvarsområder - Helsehus

Mål: Det er etablert helsehus med tjenestetilbud som bidrar til behandling, forebygging og helsefremming.

Tiltak

- Sektor Helse og rehabilitering deltar med en representant i prosjektkontorets prosjektgruppe for helsehuset.
- Etablere prosjekt for å ta i bruk modeller for tverrfaglig samarbeid med fokus på læring, mestring og friskliv i de tjenester som skal lokaliseres i helsehuset.

Måleindikator

Antall møter gjennomført i forbindelse med etablering av det faglige innholdet i helsehuset.

Mål: Kommunen mottar alle utskrivningsklare pasienter på dagen fra utskrivende sykehus.

Tiltak

- Sikre effektiv forvaltning av sykehjems plasser.
- Opprettholder tjenestetilbud som sikrer forsvarlig mottak av pasienter fra sykehus.

Måleindikator

Aurskog-Høland kommune tar imot alle utskrivningsklare, og betaler ingen «overliggerdøgn».

Utviklingsområde: Modeller for tverrfaglig samarbeid

Tverrfaglig samarbeid - Brukere med langvarige og sammensatte behov

Mål: Tjenestekontoret sikrer likhet i tildeling av tjenester basert på vurdering av brukernes behov.

Tiltak

Resterende saksbehandling av tjenester etter helse- og omsorgstjenesteloven overføres til tjenestekontoret.

Måleindikator

All saksbehandling av tjenester etter helse- og omsorgstjenesteloven er utført av tjenestekontoret.

Mål: Samhandling mellom psykisk helse, rus og hjemmetjeneste sikrer helhetlige pasientforløp for brukergruppen.

Tiltak

- Utarbeide rutiner for samhandling mellom avdelinger som yter tjenester til brukergruppen.
- Organisere tjenester til brukere av psykisk helse og rus som bidrar til helhetlige pasientforløp.
- Koordinerende enhet vurderer om brukere med behov for sammensatte tjenester fyller vilkår for å få utarbeidet Individuell Plan (IP) og/eller få tildelt koordinator.

Måleindikator

- Samarbeidsrutiner på individ- og systemnivå er utarbeidet.
- Antall registrerte koordinatore og iverksatte Individuelle Planer.

Utviklingsområde: Rekruttering og kompetanseutvikling

Planmessig bruk og utvikling av kompetanse - Være en attraktiv arbeidsgiver - Samarbeid med utdanningsinstitusjoner og/eller forskningsmiljø

Mål: Det er planmessig bruk og utvikling av ansattes kompetanse.

Tiltak

- Ta i bruk kompetanseplan som verktøy.
- Søke om kompetansemidler fra Fylkesmannen.
- Bidra til å etablere nye samarbeids- og/eller forskningsprosjekter for kompetanseutvikling med høgskoler og universitet.
- Forplikte ledere til å orientere om forskningsnytt på avdelingsmøter og andre samlinger med sine medarbeidere.
- Stimulere til etter- og videreutdanning hos ansatte.
- Tilrettelegge for at 2-3 ledere gjennomfører videreutdanning i ledelse.
- Videreføre Demensomsorgens ABC som fast ordning.
- Tydeliggjøre ansettelseskrav ved utforming av stillingsutlysninger.

Måleindikator

- Andel fast ansatte med gjennomført kompetansehevende tiltak.
- Antall samarbeidsprosjekter med utdanningsinstitusjoner og/eller forskningsmiljø.
- Antall ledere som gjennomfører videreutdanning i ledelse.

Sektor: Teknisk drift og kultur

Sektoren består av fire tjenesteområder: Eiendom, kommunalteknisk drift (KTD), forvaltning og kultur. Til tjenesteområdene innen teknisk drift hører: Eiendom: Forvaltning av kommunens eiendommer, drift og vedlikehold av kommunens eiendomsmasse med vaktmester- og renholdstjenester, boligkontor. KTD: Vann og avløp med drift og utvikling av kommunens vann- og avløpsledninger, pumpestasjoner, høydebasseng, vannverk, vannreservoarer, reservevannanlegg, damanlegg og renseanlegg, vaktordninger, drift av anleggsavdeling med mannskap og utstyr, innkreving av avgifter, drift av kommunale veier med sommer- og vintervedlikehold og skilting, drift og vedlikehold av bruer og veilysanlegg, oppfølging av nedgravde oljetanker. Forvaltning: Saksbehandling etter plan- og bygningsloven og forurensningsloven, matrikkelføring, adressering, oppmålingstjenester, drift og vedlikehold av kommunes kartdatabase, geodatasamarbeid med nedre Romerike, gjennomføring av prosjekt Haldenvassdraget hvor kloakkanlegg i spredt bebyggelse saneres og erstattes med minirensanlegg. I tillegg til disse tjenesteområdene har sektoren det faglige ansvaret for kontakt med ROAF (Romerike avfallsforedling IKS), som overtok ansvaret for renovasjonsordningen i kommunen fra 1. januar 2015. Sektoren har fremdeles ansvaret for etterdrift av nedlagt deponi på Spillhaug med sigevannsanlegg, innkreving av gebyr og selvkostregnskapet for renovasjon. Kommunens brannvesen gikk inn i NRBR (Nedre Romerike Brannvesen) fra 1. januar 2014. Den økonomiske og faglige oppfølgingen fra kommunen ligger til sektoren. I forhold til lov om sivilforsvaret har kommunen forpliktelser med å stille lager til sivilforsvarets materiell. Dette organiseres og utgiftsføres i sektoren.

Tjenesteområdet kultur består av en rekke tjenester rettet til hele befolkningen; både i form av direkte tjenester som bibliotek, den kulturelle skolesekken, eldreentra, frivilligsentral, folkebad, fritidsklubber, gårds- og slektshistorie gjennom utgivelse av bygdebok, kino, kulturskole, kulturvern, samarbeid om Bygdetunet, Ungdommens kulturmønstring og veiledning til lag og foreninger, og i form av direkte og indirekte tilskudd til lag og foreninger. Det skapes stor aktivitet for midlene som stilles til disposisjon gjennom et godt samarbeid med kommunens lag og foreninger, og kvalifiserte og fleksible ansatte. Tjenesten har også ansvar for Ungdomsrådet, og Barn og unges kommunestyre. Kommunalsjef for Teknisk drift og kultur er styreleder i Frivilligsentralen.

I tillegg til dette har sektoren ansvar for dialog og planlegging med kirkevergen (fellesrådet). Tilskuddene/totalsummene til drift og investeringer føres i sektoren, og følges opp med kirkevergen. I tillegg til fellesrådet tildeles tilskudd til medlemmer av andre trossamfunn i kommunen. Ansvaret for budsjettering og administrasjon av dette ligger til sektoren.

Økonomien er todelt for sektoren. Store deler av aktivitetene innenfor KTD og forvaltning er styrt etter selvkostprinsippet. Alle kostander innen drift og investeringer finansieres gjennom gebyrer rettet mot abonnenter og de som får utført en tjeneste. Dette føres i et eget selvkostregnskap som skal gå i balanse. Eventuelt overforbruk eller underforbruk føres i egne fond, og beregnes inn i selvkostregnskapet. Det resterende finansieres over drift, med egenbetaling og husleie innen noen av tjenestene.

Utviklingstrekk

Aurskog-Høland kommune er en vekstkommune, med stor befolkningsvekst og stor aktivitet innen byggevirkosomhet. Kontinuerlig oppdatering av matrikkel og kart er viktig for god saksbehandling

innenfor oppmåling og byggesak. Kartverket utvikles og oppdateres fortløpende. I kommunen er det cirka 500 eiendommer som ikke er kartfestet. Kartfesting av disse er en stor oppgave, som nå skal igangsettes. For å opprettholde tilfredsstillende saksbehandlingstid og oppgradering av kartverket utvides oppmålingskapasiteten med en saksbehandler i 2016.

Kommunen er en stor eiendomsbesitter med et stort antall formålsbygg og kommunale boliger, i en kommune med stor geografisk utstrekning. Vedlikeholdet av bygningsmassen er en utfordring. Eiendomsstrategien gir en god status på tilstanden til de enkelte bygg. Gjennom denne har eiendom et godt styringssystem for systematisert vedlikehold på et riktig nivå i forhold til tilstand. Innen kommunal teknisk drift er arbeidet med fornying og utbedring av kommunale vann- og avløpsledninger i gang, og følger vedtatt hovedplan. Oppgradering ledningsnett Linåkerfeltet er igangsatt. Vedlikehold av kommunale veier har over mange år vært på et lavt nivå, og har store utfordringer i forhold til værforholdene. Standarden på veiene er ifølge en KS-rapport på et nivå som krever oppgradering i årene som kommer.

Kulturområdet har de siste årene utviklet seg med større aktivitet. Det er et klart mål i sektorplanen at hele kulturområdet skal styrkes.

Økonomiske rammer

(i 1000 kr)		B 2016	ØP 2017	ØP 2018	ØP 2019
Tildelt netto ramme		73 600			
Tiltak:					
Kommunalsjef (fra statsbudsjettet)	Utdanning deltidsbrannpersonale	-140			
Eiendom	Lager for eiendom	250			
KTD	Vintervedlikehold vei	800			
KTD	Rensking av kummer	450			
Kultur	Fagleder kulturskole	180			
Kultur	Økt elevtall kulturskole	150			
Kultur	Prisjustering tilskudd idrett	80			
Kultur	Den Kulturelle spaserstokken	50			
Kultur	Tilskudd samarbeid	50	50		
Kultur	Tilskuddsportal	80			
Netto driftsutgifter		75 550	75 600	75 600	75 600

Utviklingen i sektorens rammer			
(i 1000 kr)	R 2014	B 2015	B 2016
Brutto driftsutgifter	231 635	181 880	187 122
Brutto driftsinntekter	-138 957	-108 658	-113 523
Netto driftsutgifter	92 678	73 222	73 600

Nye investeringer

Prosjekter (i 1000 kr)	B 2016	ØP 2017	ØP 2018	ØP 2019
IT-strategi			1 600	
Maling Løken kirke/Mangen kapell		350		
Kjøp av lastebil		400		
Kjøp av gravemaskin		320		
Rehabilitering av el-anlegg kirkene		275	250	
Rehabilitering kommunale veier	100	100	100	100
Rehabilitering bruer	100	100	100	100
Veilysanlegg	1 000	1 000	1 000	1 000
Trafikksikkerhet	500	500	500	500
Asfaltere kommunale veier	2 500	2 500	2 500	2 500
Rehabilitering vei – Skullerud	800			
Geodata	200	200	200	200
Adresseprosjekt – skilting	200			
Oppdatering eiendomskartverk	500	500	500	500
Fellesrom Bråte	2 000			
Halsnes	500			
Vedlikehold dammer	2 500	1 000		
Eiendomsstrategi	5 902	200	4 990	5 698
Rehabilitering kommunale boliger	2 000	2 000	2 000	
Investeringer knyttet til skoleanlegg	4 550	1 900	1 700	1 700
Investeringer knyttet til barnehageanlegg	500	300	300	300
Investeringer knyttet til helsebygg	9 900			
Investeringer knyttet til HMS	3 500	4 300	4 300	
Kjøp av maskiner og utstyr – renhold	450	450	350	350
Sum Teknisk drift og kultur	37 702	16 395	20 390	12 948
Prosjekter selvkost (i 1000 kr)				
Hovedplan vann – oppfølging/strakstiltak	4 415	3 800	3 800	4 200
Hovedplan avløp – oppfølging	4 750	5 200	6 100	4 800
Maskinforvaltning – utskifting av lastebil				1 500
Sum KTD selvkostområder	9 165	9 000	9 900	10 500

Kommentarer til den økonomiske utviklingen

Sektorplanen som ble vedtatt i 2014 legger premissene for dette budsjettet. Innen kultur planlegges ytterligere mål gjennomført, hvor budsjettet for kulturskolen styrkes. Styrkingen gjelder ledelse og ytterligere økning av kulturskoletilbud, og en økning i antall elever.

For de tre andre virksomhetene videreføres aktivitetene på samme nivå. Innen kommunalteknisk drift styrkes budsjettet med midler til vintervedlikeholdet av kommunale veier med 800.000 kroner. Kommunen har fått et pålegg av fylkesmannen om tømming av sandfang i kummer, og budsjettet er økt med 450.000 kroner for gjennomføring av dette.

Innen eiendom blir flere av bygningene for lagring av utstyr fjernet i forbindelse med de store byggeprosjektene, og det er behov for å etablere nye løsninger. Budsjettet økes med 250.000 kroner for å løse dette.

Investeringer

Kommunen planlegger store investeringer innen skole og helse i årene som kommer, men innenfor denne sektoren er det et årlig behov for investeringer til restaurering og nyutvikling innen eiendom, kommunal teknisk drift og forvaltning. En del av investeringene er innen selvkostområdene, og finansieres av gebyrer. I 2016 videreføres investeringer på kommunale formålsbygg, uteområder barnehager og skoler, kommunale utleieboliger og rehabilitering av kommunale veier. Også asfaltering av veier i boligfelt videreføres.

Innen eiendomsdrift er det en positiv utvikling med økt fokus på forebyggende vedlikeholdsaktiviteter knyttet til kommunale eiendommer. Det arbeides systematisk med den vedtatte eiendomsstrategien. Tiltakene knyttet til den langsiktige vedlikeholdsplanen i eiendomsstrategien er innarbeidet i de foreslåtte investeringene. Det er også arbeidet godt med IK-Bygg-systemet. Dette er en viktig rapporteringskanal mellom eier og forvalter. IK-Bygg benyttes også aktivt som dokumentasjon ved branntilsyn fra NRBR, og tilsyn fra miljørettet helsevern.

Mål og satsningsområder

Fra sektorplan til økonomiplan

Hensikt

- Synliggjøre og konkretisere strategiene i sektorplanen over i økonomiplanen.
- Oppnå god styring med virksomhetene i sektoren.
- Rapportere på status og resultater.

Sektorens hovedstrategier

- Innbyggere og næringsliv i fokus.
- Bidra til gode friluft-, idretts- og kulturopplevelser.
- Levere gode tjenester – bærekraftige og av god kvalitet.

Utviklingsområde: Eiendomsdrift

Mål: Tilby velholdte kommunale bygg, som er tilpasset byggets bruk.

Tiltak

- Registrere og rapportere byggenes tilstand i IK-Bygg.

Måleindikator

- Gjennomsnittskarakterer i IK-Bygg bør ikke være dårligere enn 2.0.

Utviklingsområde: Eiendom Renhold

Mål: Skal levere konkurransedyktige tjenester innen fagområdet.

Tiltak

- Måling av kvalitet og beregning av ressursbruk på utført renhold i forhold til fagsystemer.

Måleindikator

- Renhold utført i henhold til fagsystemene RENPLAN og INSTA 800.

Utviklingsområde: Eiendom Boligkontor

Mål: Skal tilby egnede boliger som gjør dem interessante i utleiemarkedet. Husleienivået skal harmoniseres med statlig bostøtteordning, og økonomien skal være bærekraftig.

Tiltak

- Utføre riktig innvendig vedlikehold i rett tid, og utvendig vedlikehold for å få boligene opp på et akseptabelt nivå.

Måleindikator

- Antall rehabiliterte boliger.

Utviklingsområde: Forvaltning Byggesak

Mål: Tilby god og rask saksbehandling innen byggesaks-, oppmålings- og spredtavlopstjenestene.

Tiltak

- Kompetansevedlikehold og utvikling.
- Påklagde vedtak skal reduseres.
- Brukerundersøkelse.

Måleindikator

- Antall saksbehandlere.
- Saksbehandlingstid innenfor loven.
- Alle skal ha deltatt på en konferanse eller ett kurs.
- Antall påklagde vedtak avtar.
- Andel fornøyde brukere.

Utviklingsområde: Forvaltning Geodata

Mål: Oppnå mest mulig geodata-integrasjon.

Tiltak

- Tilrettelegge for god tilgang til, og brukervennlighet i, kartportalen.
- Brukerundersøkelse.

Måleindikator

- Antall oppslag i kartportal.
- Antall fornøyde brukere.

Utviklingsområde: Kommunalteknisk drift (KTD) Renovasjon

Medlemskap i ROAF fra 1. januar 2015

Mål: Dra fordel av stordriftsfordeler som kan gi lavere gebyrer.

Tiltak

- Medlemskap i ROAF.

Måleindikator

- Gjennomført implementering.
- Brukertilfredshet.
- Gebyrutvikling.
- Økt kildesortering.

Mål: Aktiv informasjon ut mot innbyggerne, og et tilbud til alle 4. klasser i grunnskolen.

Tiltak

- Følge opp ROAF i forhold til informasjon og skolebesøk.

Måleindikator

- Formidlet informasjon.
- Antall klasser på skolebesøk.

Utviklingsområde: Kommunalteknisk drift (KTD) Vann

Vann

Mål: lekkasjetapet på vannledninger skal reduseres.

Tiltak

- Investering i soneovervåking for å øke muligheten for å lokalisere store lekkasjer, og for å kunne systematisere ledningsfornyelsen.

Måleindikator

- Lekkasjetapet skal ikke utgjøre mer enn maksimalt 20 % av brutto vannproduksjon.

Utviklingsområde: Kommunalteknisk drift (KTD) Avløp

Avløp

Mål: Det skal ikke være utilsiktede utslipp av urensset avløp fra ledningsnettene eller renseanlegg etter 2016.

Tiltak

- Fortsette lokalisering av lekkasjer av fremmedvann inn på, og ut av avløpsnettene.

Måleindikator

- Reduksjon lekkasjer med 20 %.

Utviklingsområde: Kommunalteknisk drift (KTD) Vei

Vei

Mål: Grusbelagte kommunale veier på boligfelt skal asfalteres i løpet av neste tiårsperiode.

Gjennomsnittlig er det 3 kilometer årlig.

Tiltak

- Gjennomføre asfaltering av strekninger, det er utarbeidet plan.

Måleindikator

- 3 kilometer årlig.

Utviklingsområde: Kultur

Kultur og idrett

Mål: Kultur sin andel av den totale driftsramme for Aurskog-Høland økes fra 2,8 til 3,0 prosent.

Landsgjennomsnittet er 3,9 %.

Tiltak

- Oppfølging av de enkelte tiltakene under kultur.

Måleindikator

- KOSTRA-tall.

Den kulturelle skolesekken og Ungdommens kulturmønstring

Mål: Den kulturelle skolesekken (DKS) skal sikre at alle barn og unge får en felles kulturell plattform.

Tiltak

- Videreføring driftsnivå DKS. Implementere verksteder fra bibliotek og kulturskole i planen.

Måleindikator

- Gjennomførte verksteder.

Kulturskolen

Mål: Minimum 30 % av antall barn og unge i grunnskolealder skal ha et tilpasset undervisningstilbud i kulturskolen, også i samarbeid med fritidskulturlivet.

Tiltak

- Gradvis opptrapping kulturskole.

Måleindikator

- Økt antall brukere kulturskole.

Fritidsklubbene

Mål: Fritidsklubber med åpningstider tilpasset ungdommens behov.

Tiltak

- Stillinger som dekker behov for åpningstider, og et tilbud som er i tråd med ungdommens ønsker og behov i tilrettelagte omgivelser.

Måleindikator

- Økt eller stabilt antall brukere fritidsklubb.

Biblioteket

Mål: Biblioteket skal være aktivt og oppdatert, med særlig vekt på tilbudet til barn og unge.

Tiltak

- Styrking av tilbud rettet mot barn og unge gjennom økt stillingsressurs.

Måleindikator

- Stabile utlånstall og besøkstall, antall gjennomførte arrangementer, og resultat av brukerundersøkelse på landsgjennomsnittet eller bedre (år med partall).

Idrett, friluftsliv og folkebad

Mål: Bidra til gode og moderne anlegg og høy anleggsdekning.

Tiltak

- Egen kommunedelplan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet.

Måleindikator

- Tildelt tilskudd.
- Antall fotball-, flerbruks- og svømmehaller per innbygger.

Frivilligsentralen

Mål: Frivilligsentralen skal fungere som møteplass mellom innbyggerne, frivillige organisasjoner og det offentlige i Aurskog-Høland kommune.

Tiltak

- Årlig godkjent handlingsplan.

Måleindikator

- Årsmelding.

Eldresentre

Mål: Aurskog-Høland skal tilby gode dagtilbud for eldre sammen med frivillige.

Tiltak

- Aktiviteter i alle deler av kommunen.

Måleindikator

- Besøktall.
- Brukerundersøkelse.

Kino

Mål: Tilby gode kinoopplevelser til innbyggerne.

Tiltak

- Opprettholde dagens tilbud, og utvikle dette videre med ny tilgang på egnede lokaler.

Måleindikator

- Antall forestillinger.
- Lokaliteter.
- Besøktall.

Gårds- og slektshistorie

Mål: Fullføring av gårds- og slektshistorien for Høland og Setskog med et bind hvert annet år, med anslått ferdigstilling i 2025.

Tiltak

- Videreføring av bygdebokarbeidet på dagens nivå.
- Arbeidet skjer i samarbeid med bygdebokkomiteen.

Måleindikator

- Nytt bind gis ut hvert annet år.

Kulturvern

Mål: Innbyggerne i Aurskog-Høland skal få god kjennskap til lokal kulturarv.

Tiltak

- Mindre tiltak kulturminner.

Måleindikator

- Tilgjengeliggjøring av antall kulturminner.

Sektor: Samfunn og utvikling

Sektor Samfunn og utvikling har følgende ansvarsområder: Prosjekt, plan, IT, næring, landbruk og miljø. Aktivitetsnivået er høyt, og består av brukerrettede tjenester, så vel som overordnet og strategisk planlegging. Kommunens prosjektkontor er underlagt sektoren, og har ansvaret for alle store investeringsoppgaver, som blant annet bygging av ny Bjørkelangen skole, svømmebasseng, helsehus og boliger for mennesker med nedsatt funksjonsevne.

Kommuneplanen er kommunens overordnede styringsverktøy, og omfatter alle viktige mål og oppgaver i kommunen. Planavdelingen står for utarbeidingen av kommuneplanen, samt flere av kommunenes øvrige overordnede planer og strategidokumenter. I tillegg til overordnede planverk, er det god aktivitet rundt reguleringsplaner for ulike utbyggingsformål og utbyggingsavtaler.

Innen land- og skogbruk saksbehandler kommunen blant annet omdisponeringssaker, produksjonstilskudd og konsesjoner. I tillegg skal kommunen forvalte kommuneskogen, gjennomføre spesielle miljøtiltak i landbruket, samt stå for bestandsplan og fellingstillatelser for elg. Hovedsatsingsområder for miljøarbeid er biologisk mangfold, fornybar energi, materialbruk og redusert klimagassutslipp.

Kommunens næringsstøtte innebærer blant annet fond for lokale bedrifter i oppstartsfasen. Aurskog-Høland har en etablerertjeneste med veiledning og rådgivning for nyetablerere/gründere. Kommunen er også en aktiv deltaker i Aurskog-Høland og Rømskog reiselivslag, og Regionalpark Haldenkanalen.

Sektor Samfunn og utvikling har en bred portefølje, som blant annet innebærer det overordnede ansvaret for området samfunnsikkerhet og beredskap. I tillegg er det stor aktivitet rundt arbeidet med kommunereformen.

IT-avdelingen har ansvaret for all drift, support og utvikling av kommunens IT- og telefonisystemer.

Utviklingstrekk

Aurskog-Høland er en land- og skogbrukskommune, lokalisert i en region som preges av sterk vekst. Det er en politisk målsetting at tettstedene skal være livskraftige lokalsentre, med konsentrerte sentrumsområder som preges av en sunn blanding av boliger, forretninger og servicetilbud. Spredt tettstedsmønster gir en romslig kommune med god tilgang til naturområder, samtidig som store avstander gir utfordringer ved tilpasning og drift av teknisk infrastruktur og kommunens tjeneste- og servicetilbud for øvrig.

Det er i tillegg investert i mange store prosjekter, alle lokalisert under sektor Samfunn og utvikling. Investeringene er et stort økonomisk løft for kommunen. Slike store investeringer, og utviklingen generelt, stiller krav til god og systematisk planlegging, slik at kommunen er i stand til å møte utfordringene. Sektor Samfunn og utvikling bidrar gjennom sine ansvarsområder til lokal og regional nærings- og samfunnsutvikling på bred basis.

Økonomiske rammer

(i 1000 kr)		B 2016	ØP 2017	ØP 2018	ØP 2019
Tildelt netto ramme		19 808			
Tiltak:					
Netto driftsutgifter		19 808	19 808	19 808	19 808

Utviklingen i sektorens rammer			
(i 1000 kr)	R 2014	B 2015	B 2016
Brutto driftsutgifter	30 901	24 851	26 038
Brutto driftsinntekter	-9 170	- 7 323	-6 230
Netto driftsutgifter	21 731	17 528	19 808

Nye investeringer

Prosjekt (i 1000 kr)	B 2016	ØP 2017	ØP 2018	ØP 2019
Bjørkelangen skole	125 000	134 750	2 940	
Svømmebasseng	46 250			
Helsehus	128 000	25 000		
Bjørkelangen skole – forskuttering spillemidler hall	5 000			
Svømmebasseng – forskuttering spillemidler	9 250			
Udefinerte investeringer	1 000	1 000	1 000	1 000
Økt barnehagekapasitet				
Boligsosial handlingsplan	6 000	8 000	8 000	8 000
Utvikling nye boligområder				
Kjellingmo næringsområde	1 000			
Boveiledertjeneste				
Samlokaliserte boliger Myrvang	26 000			
Solenergi	500	500		
Fjernvarme	300	300		
Kommunale boliger	5 500			
Digital kartbase	200			
IT-strategi		500		
IT-strategi – gjennomføre infrastrukturprogram	2 000	3 000	2 500	2 000
IT -strategi – vedlikeholde sentrale løsninger	1 700	1 800	1 800	2 000
IT – styringsdata	1 000			
Sum Samfunn og utvikling	358 700	174 850	16 240	13 000

Kommentarer til den økonomiske utviklingen

Sektor Samfunn og utvikling preges av et høyt aktivitetsnivå. Det er mange oppgaver og få ressurser. Flere av oppgavene som utføres er i tillegg overordnede og sektorovergripende, noe som ofte gjør dem mindre synlige enn sektorspesifikke oppgaver.

Det er lagt inn store investeringer under sektor Samfunn og utvikling, som gjelder kommunens byggeprosjekter. Summene er justert i henhold til politiske vedtak og nye framdriftsplaner. Investeringsmidler som ikke ble forbrukt i 2015 kommer i tillegg. Blant annet har det blitt satt av midler til å utvide barnehagekapasitet gjennom utvidelse av Løken barnehage.

IT brukes som et verktøy i hele kommunen, og har cirka 3500 brukere. I tillegg til et stort antall brukere, er avdelingen involvert i utrulling av nytt saksbehandlingssystem, samt alle nye store prosjekter som Bjørkelangen skole, svømmehall og helsehus. IT-avdelingen består av åtte stillinger, inkludert IT-leder. Sektorens driftsbudsjett har blitt styrket med en ekstra stilling til ny supportmedarbeider på IT i løpet av 2015, som følge av svært høyt arbeidspress på avdelingen over lengre tid.

Stramme økonomiske rammer krever god kostnadskontroll og effektiv drift i sektoren. Aurskog-Høland kommune bruker lite ressurser på de administrative oppgavene som sektor Samfunn og utvikling har ansvaret for, sammenlignet med andre kommuner.

Mål og satsningsområder

Virksomhetsområde: Team Plan

Status

Plan organiserer arbeidet med kommunens planer og øvrige strategidokumenter, i henhold til vedtatt kommunal planstrategi 2012-2016.

Plan har ansvar for saksbehandling av reguleringsplaner, endringer og utbyggingsavtaler. Enheten håndterer i tillegg serveringsbevillinger, skjenke- og salgsbevillinger, delegeringer, beredskap, plan- og styringssystem, gjennomføring av valg og intern rådgivning. Arbeidet med kommunereformen er også lokalisert til plan.

Satsningsområder, mål og tiltak

Kommunal planstrategi for 2012-2016 legger føringer for planarbeidet framover.

I 2016 skal følgende større plansaker utarbeides/rulleres:

- Kommunal planstrategi 2016-2020
- Kommuneplan (samfunnsdel og arealdel) 2017-2027
- Sektorplan for Samfunn og utvikling
- Eierskapsmelding
- Trafikksikkerhetsplan

Det skal utarbeides årshjul/styringshjul for planarbeidet i kommunen. I tillegg skal digitalt planarkiv ferdigstilles og offentliggjøres.

Virksomhetsområde: Byggeprosjekter

Status

Midlertidig skole ble levert til avtalt tid. Skolen er i full drift, og tilbakemeldingene er gode. Grunnlaget for prosjekt ny Bjørkelangen skole er klart til anbudskonkurranse. Når det gjelder rivning

av barneskolen er dette beskrevet som egen entreprise, og derav uavhengig av entreprisen for selve bygningsarbeidene. Anbudet er annonsert, og tilbudskonkurranse avholdt. Å få midlertidig skole klar til skolestart har i denne perioden hatt høy prioritet. Et omfattende arbeid er blitt gjennomført i forbindelse med utarbeidelse forprosjekt skole. Dette utføres for å sikre at kommunen får en skole som er egnet og tilpasset formålet.

Festningsåsen barnehage er overlevert og tatt i bruk. Brukerne er godt fornøyd med bygget. Prosjektet ble levert til avtalt dato, og innenfor bevilget økonomisk ramme.

Arbeidene i forbindelse med konkurransepreget dialog er gjennomført for svømmehallen. Driftsmodell med stipulerte kostnader er fremlagt. Denne viser at prosjektet er godt innenfor de økonomiske rammene. Det jobbes fortløpende med avklaring og valg av totalentreprenør.

Skisseprosjekt for helsehus ble levert og godkjent sommeren 2015. Formannskap og kommunestyre har fått orientering. Det har vært bred brukermedvirkning, i henhold til prosjektets målsetting om tverrsektorielle løsninger og samhandling, med fokus på brukeren. Kalkyle og grunnundersøkelser er utført. Forprosjekt vil bli gjennomført i 2016. Status for Myrvang, boliger for mennesker med nedsatt funksjonsevne, er at anskaffelse av arkitekt for utarbeidelse av mulighetsstudie og skisseprosjekt er utført. Prosjektleder fra helse, som skal bistå prosjektet fra fagsiden, er ansatt.

Satsningsområder, mål og tiltak

Bjørkelangen skole

Mål

- Kontrahere entreprenør for rivning og bygging.
- Prosjektgjennomføring i løpet av planperioden 2015-2018.

Svømmehall

Mål

- Etablere prosjektbestilling.
- Prosjektgjennomføring i løpet av planperioden 2015-2018.
- Kartlegge målsettinger og forventninger til prosjektet.

Helsehus

Mål

- Etablere prosjektbestilling.
- Gjennomføring og levering forprosjekt 2017-2018.
- Prosjektgjennomføring i løpet av planperioden 2015-2018.
- Gjennomføre konkurranse for totalentreprise.

Myrvang

Mål

- Kartlegge interne målsettinger og forventninger til prosjektet.
- Utarbeide rom- og funksjonsprogram.
- Gjennomføring og levering skisse- og forprosjekt 2017.

- Prosjektgjennomføring i løpet av planperioden 2016-2019.

Alle prosjektene på prosjektkontoret følger samme prosjektmodell. Det vil si at det utarbeides mulighetsstudie, skisse- og forprosjekt, før prosjektet besluttes som godkjent og anbudsregning kan utføres.

Virksomhetsområde: Team næring-jordbruk-skogbruk-miljø

Status

Strategiplan for næring og miljø, og energi- og klimaplanen, er styrende for arbeidet til team næring-jordbruk-skogbruk og miljø. Kommunen skal være ledende innen lokalt samarbeid på teamets område, samt inneha en sentral rolle i den regionale satsingen. På landbruksiden prioriteres flere miljøtiltak, og kommunen er blant annet en pådriver og initiativtaker til bruk av sol- og bioenergi. Avdelingen har for øvrig ansvaret for forvaltning og saksbehandling av vilt- og landbrukslovgivning, samt storparten av miljølovgivningen.

Satsningsområder, mål og tiltak

Landbruk

- System for miljøplaner på gårdsnivå.
- Jordvern.
- Vurdere mulighetene for etablering av kommunalt bakeri og lokalt slakteri.

Miljø

- Fokus på sårbare og fremmede arter.
- Tilby næringslivet og egne virksomheter miljøsertifisering og kompetanseheving.
- Delta aktivt for forbedret vannkvalitet.
- Utarbeide kommunal strategi for grønt drivstoff.
- Delta i interregionalt prosjekt GDR (Green Drive Region), ledet av Kunnskapsbyen Lillestrøm.

Fornybar energi

- Vurdere å etablere solenergi på ny svømmehall, Bjørkelangen skole, helsehus og Myrvang, boliger for mennesker med nedsatt funksjonsevne.
- Utrede mulighetene for sol- og vindenergi på andre kommunale bygg.
- Delta i interregionalt prosjekt ecoINSIDE, ledet av Kunnskapsbyen Lillestrøm, og Renewable Energy for the agricultural sector (pilotprosjekt for sol- og vindenergi i landbruket) ledet av IFE.
- Etablere flisfyringsanlegg på Bjørkelangen.
- Legge til rette for bioenergi som varmeløsning på Killingmo næringsområde og Løken skole.

Trebruk i kommunale bygg

- Bjørkelangen skole oppføres med massivtre i bærende konstruksjoner, samt med utstrakt bruk av tre i kledning.
- Oppfølging av forprosjekt helsehus, med mål om størst mulig trebruk innenfor prosjektets økonomiske rammer.
- Vurdere bruk av trekonstruksjon i Myrvang, boliger for mennesker med nedsatt funksjonsevne.

Næringsvennlig kommune

- Ta initiativ til næringslivsutviklingstiltak som har lokal og regional interesse.
- Kommunen skal til enhver tid ha ledige regulerte næringsarealer for utbygging.

- Kommunen skal ved bruk av handelsanalyseverktøy stimulere til nyetableringer innen handel/service.
- Kommunen skal være landsledende i entreprenørskap, og best i Akershus innen gründer- og etablerermiljø.
- Arbeide for økt lokal sysselsetting, blant annet gjennom etablererveiledning.
- Næringsmesse 2016.
- Markedsføre kommunens næringsssatsing i Oslo og Romerike.

Virksomhetsområde: IT

Status

IT-avdelingen har ansvar for support, drift og utvikling av kommunens IT-systemer, maskinpark og telefoni. IT-avdelingen er involvert i alle kommunens prosjekter. Avdelingen drifter servere, og leverer applikasjonen til brukeren. Sektorer, staber og virksomheter skal selv ha kompetanse på fagprogrammer, og har systemansvarlige og superbrukere som skal fungere som førstelinjesupport. IT brukes som et verktøy i hele kommunen i dag, og har cirka 3500 brukere.

Satsningsområder, mål og tiltak

IT-strategi, i tillegg til større prosjekter som midlertidig Bjørkelangen skole, nytt sak- og arkivsystem, ny Bjørkelangen skole, helsehus og svømmehall, legger føringer på prioriteringene framover.

Kommunen har en godt utbygd infrastruktur med fiber til alle lokasjoner.

Spredenett

Rehabilitering av spredenett i kommunale bygg utføres fortløpende. Skoler og barnehager har høyest prioritet. Setskog oppvekstsenter gjenstår av undervisningsbygg, men prioriteres i 1. kvartal 2016. Sykehjemmene prioriteres som nummer to. Deretter resten av lokasjonene som nummer tre.

Oppgradering og utbedring av serverparken

Oppgradering av serverparken skjer årlig. I tillegg har de fleste servere blitt oppgradert til Win 2012.

Trådløst nett i hele kommunen

Per dags dato har de største byggene trådløst nett. Skoler, barnehager, rådhus og sykehjem oppgraderes i fase 1 i 2016. Resten av de kommunale byggene kommer i fase 2, i 2017. Oppgradering innebærer en høyere tetthet av aksesspunkter, samt ny og bedre teknologi.

SCCM

Innføring av utrullingsverktøy for programvare.

Bærbare PC-er til skolene

166 bærbare PC-er er klagjort for oppvekst og utdanning, som også er en del av IT-strategien til sektoren.

Nytt sak- og arkivsystem

Utrulling av nytt sak- og arkivsystem på alle klientmaskiner i Aurskog-Høland kommune.

Nytt telefonisystem

Vurdere nye løsninger for å integrere telefoni og data i større grad til kommunikasjon.

FIM

Integrere løsninger for å automatisere administrasjon av identiteter, rettigheter og rollebasert aksesskontroll.

Office 365

Vurdere innføring av kontorstøtteverktøy som skytjeneste. Elevene i fase 1. Ansatte i fase 2.

Foto: Sidsel Slettum

Foto: Erik Toverud

Foto: Arne Løkken

“Aurskog-Høland
kommune skal være
landsledende i entreprenør-
skap, og best i Akershus på
gründer- og etablerermiljø.”

Stab: Økonomi

Stab Økonomi består av fem underavdelinger:

- Regnskap
- Skatt
- Controller
- Innkjøp
- Eiendomsskatt

Dette innebærer at staben blant annet har ansvar for områder som økonomisk rapportering (budsjett og økonomiplan, tertial- og månedsrapportering og årsrapport), innfordring av skatter, avgifter og andre kommunale fordringer, samt vederlagsberegning. Staben har videre ansvaret for å følge opp og styre implementeringen av tjenesteovergripende strategier, som kommunens anskaffelsesstrategi og eierstrategi. Som en del av eierstyringen er staben representert i eierstyringssekretariatet for kommunene på Nedre Romerike. Andre oppgaver som tilligger stab Økonomi er eiendomsskattekontoret, og oppfølging av rapportering av internkontroll til politiske organer.

Utviklingstrekk

Aurskog-Høland kommune bruker lite ressurser på de administrative funksjonene som stab Økonomi har ansvaret for, sammenlignet med andre kommuner. Økonomiforvaltningen og styringssystemene er under kontinuerlig utvikling. En av de viktigste drivkreftene er de teknologiske innovasjonene som skjer inn IT-området. E-handel, e-faktura/EHF faktura og e-basert, nytt innfordringssystem er eksempler på nyvinninger som er tatt i bruk i vår kommune. Målet på sikt bør være bedre styring og kontroll, kvalitet og lavere ressursbruk.

Økonomiske rammer

(i 1000 kr)		B 2016	ØP 2017	ØP 2018	ØP 2019
Tildelt netto ramme		11 552	10 711		
Tiltak:					
Skatteoppkrever-funksjon	Uttrekk – forslag om overføring til staten	-841	-601		
Eiendomsskatt	Se egen omtale på de neste sidene				
Netto driftsutgifter		10 711	10 110	10 110	10 110

Utvikling i stabens rammer			
(i 1000 kr)	R 2014	B 2015	B 2016
Brutto driftsutgifter	13 726	13 060	13 019
Brutto driftsinntekter	-2 388	-1 541	-1 468
Netto driftsutgifter	11 338	11 519	11 552

Nye investeringer

Prosjekt (i 1000 kr)	B 2016	ØP 2017	ØP 2018	ØP 2019
Egenkapitaltilskudd KLP	1 850	1 900	1 950	2 000
Nets portal og BI (Business Intelligence)	175			
Sum stab økonomi	2 025	1 900	1 950	2 000

Kommentarer til den økonomiske utviklingen

Økningen i stabens driftsramme fra 2015 til 2016 skyldes omdisponeringer av rammen mellom stab og sektor.

Mål og satsningsområder**1. Rapportering****Mål**

Periodisk økonomisk rapportering skal kjennetegnes av å være:

- Relevant styringsinformasjon.
- Pålitelig.
- Rettidig.

Tiltak

- Videreutvikle styringsmodell(er).
- Styrke internkontrollen.
- Tett og god dialog med brukerne.

2. Innkjøp**Mål**

- Anskaffe de varer, tjenester, bygg og anlegg det er behov for, på en måte som bidrar til effektiv drift og best mulig økonomisk resultat over tid.
- Opptre som ansvarlig samfunnsaktør
- Tilrettelegge slik at innkjøp blir så enkle som mulig for brukerne i kommunens virksomheter.
- Sikre at leverandørene leverer i henhold til avtale.

Tiltak

- Digitalisere innkjøpsprosessen: Anskaffelse av KGV/KAV (konkurransgjennomføringsverktøy/kontraktoppfølgingsverktøy).
- Effektivisere e-handel for bruker.
- Forbedre rapporteringsrutiner.
- Forbedre og videreutvikle internkontrollen.
- Utvikle rutiner for bedre leverandøroppfølging.

3. Skatteinnfordring**Mål**

Opprettholde gode resultater og tilfredsstillende krav fra Skattedirektoratet (SKD):

- Skatteregnskapet skal være korrekt og a jour.
- Innkrevingen skal holde et godt faglig nivå, være effektiv og sikre betalingsviljen. Innfordringskravene fra SKD skal oppnås.
- Arbeidsgiverkontrollen skal bidra til økt etterlevelse, redusert svart økonomi og korrekte grunnlagsdata. Kontrollkravet fra SKD på 5 % av arbeidsgivermassen skal oppnås.
- Legitimitet og intern etterlevelse: Skattebetalere og arbeidsgivere skal bli møtt med respekt, oppleve høy kompetanse og få god veiledning.

4. Eiendomsskatt

Mål

Drifte eiendomsskattekontoret slik at kommunestyrets vedtak effektueres.

Tiltak

God planlegging, god informasjon og veiledning, samt effektiv drift av eiendomsskattekontoret.

Eiendomsskattekontoret er ikke en del av stab Økonomis driftsramme, men budsjetteres sentralt på finanskapitlet.

Økonomiske rammer

(i 1000 kr)		B 2016	ØP 2017	ØP 2018	ØP 2019
Tildelt netto ramme		200			
Tiltak:					
Eiendomsskatt	Drift av eiendomsskattekontor *)	400			
Netto driftsutgifter		600	600	600	600

*) Gjelder ikke personalressurser, som søkes løst ved omdisponering av eksisterende personalressurser innen staben.

Stab: Administrasjon og HR

Administrasjons- og HR-avdelingen består i dag av flere enheter som for bare få år siden var egne enheter. Det har vært arbeidet mye med effektiviseringsprosesser og implementering av nye IT-løsninger. Det arbeides fortsatt med å få en enhetlig kultur på storavdelingen, og å sikre at det er minst mulig solokompetanse hos de ansatte. Arbeidet med å utnytte alle mulighetene IT-løsningene gir, er i full gang, og avdelingen vil nå flere viktige mål i 2016. Blant annet skal saksbehandlingen bli fullelektronisk, og det skal på plass en ny sentralbordløsning som skal gi innbyggerne raskere svar med god kvalitet.

Økonomiske rammer

(i 1000 kr)		B 2016	ØP 2017	ØP 2018	ØP 2019
Tildelt netto ramme		25 584			
Tiltak:					
Folkevalgte	Lønns- og pensjonsøkning politikere	500			
Lederopplæring	Videreføring siste del av lederutviklingsprogrammet	250	-250		
Drift	Vedlikehold IT-avtaler for å sikre stabil drift	100			
Netto driftsutgifter		26 434	26 184	26 184	26 184

Utviklingen i stabens rammer			
(i 1000 kr)	R 2014	B 2015	B 2016
Brutto driftsutgifter	28 686	28 584	27 668
Brutto driftsinntekter	-2 443	- 1 540	-2 084
Netto driftsutgifter	26 243	27 044	25 584

Nye investeringer

Det legges opp til en ny investering i 2016. Det er knyttet til nytt intranett. Dagens system er utdatert, og bygger på en teknologi som ikke lenger blir supportert. Det gjør at det er vanskelig å benytte seg av personalportalen, som er hjelpemiddelet ledere og ansatte har i for å finne frem i de personalpolitiske dokumentene, vedtak og veiledninger som skal sikre en lik behandling av alle ansatte, og som skal kvalitetssikre viktig håndtering av ansatte, i for eksempel ansettelsesprosessene.

Prosjekt (i 1000 kr)	B 2016	ØP 2017	ØP 2018	ØP 2019
Intranettløsning	500			
Sum stab Administrasjon og HR	500			

Kommentarer til den økonomiske utviklingen

Avdelingen har tilpasset seg de nye rammebetingelsene, og det ekstra innsparingskravet som kom etter budsjettvedtaket desember 2013. Mye av denne tilpasningen er gjort ved at færre ansatte gjør

den jobben som flere gjorde tidligere. Det er investert en del i nye IT-systemer, som gjør dette mulig. Det er fortsatt ressurskrevende oppgaver som venter, og som må prioriteres for at vi skal få uttelling for de investeringene som er gjort. Samtidig er nye oppgaver kommet til.

Det er i rådmannens forslag til rammer for 2016 lagt inn en engangssum på 250.000 som bidrag til siste del av kommunens lederutviklingsprogram for 65 ledere. Første del av dette programmet ble gjennomført med tre samlinger i 2015. Tilbakemeldingene på denne delen av programmet har vært meget gode. Kommunen ønsker å heve lederkompetansen. Selv med stor bruk av interne ressurser og bruk av OU-midler, vil en bred opplæring av våre mer enn 60 ledere ha en kostnad. Det er også lagt inn heving av rammen på 500.000, knyttet til økt lønn og pensjon for vedtatte endringer i politikergodtgjøring og pensjon til ordfører. I 2015 har vi opplevd hvor sårbare vi har vært på saksbehandlingssystemet uten en god drifts- og supportavtale. Denne manglende avtalen gjorde at vi kom aller sist i køen, og utallige timer har blitt brukt helt bortkastet. Det er derfor også lagt inn en økning på 100.000 knyttet til supportavtaler på inter- og intranettsidene vi har.

Mål og satsningsområder

Dokumentsenteret og politisk sekretariat har fått et nytt og oppdatert sak- og arkivsystem; Public 360. I løpet av 2016 skal dette systemet være i bruk i hele kommunen. Det er et mål at saksbehandlingen både politisk og administrativt skal være papirløs.

Servicekontoret trenger en ny sentralbordløsning. Målet er at flere telefonsamtaler blir satt over til ansatte som er tilgjengelig, og som kan svare med en gang, slik at innringere slipper å bli satt over fra den ene til den andre. Målet er at kommunen tidlig i 2016 har fått på plass en ny sentralbordløsning, med bedre lyd kvalitet og som sikrer høyere treffsikkerhet når telefoner blir satt over.

Lønningskontoret har i 2015 fått på plass de siste IT-modulene som gjør det mulig å kjøre lønn og refusjoner uten så mye manuell inntasting. Både reiseregninger, refusjoner, tidregistrering og HRM-varsler skal tas i bruk på en trygg måte i hele organisasjonen.

Informasjonsavdelingen arbeider for å få til et intranett som blir opplevd som hensiktsmessig for kommunens ansatte. Ikke minst skal det ha en god løsning for personalportalen, slik at både ansatte og ledere enkelt skal finne frem til hvordan ulike praktiske problemstillinger løses. Dette vil bidra til å sikre en mer enhetlig og samlet personalpolitikk i hele kommunen. Samtidig er intranettet en god kommunikasjonskanal til organisasjonens viktigste ambassadører – nemlig de ansatte.

Personalkontorets viktigste satsingsområde er å bidra til tiltak som får flere over i større stillinger. Det er gjort et godt stykke forberedende arbeid, og dette må nå gi resultater i en tydeligere økning i gjennomsnittlig stillingsstørrelse.

6. Den økonomiske balansen

Hovedoversikt drift etter rammer

i 1000 kr	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Øk.plan 2017	Øk.plan 2018	Øk.plan 2019
Skatt på inntekt	-302 125	-321 649	-340 818	-340 818	-340 818	-340 818
Eiendomsskatt		-15 000	-15 500	-15 500	-15 500	-15 500
Rammetilskudd	-407 166	-409 751	-431 790	-428 800	-428 600	-428 500
Integreringstilskudd flyktninger	-9 332	-10 000	-13 000	-15 000	-15 000	-15 000
Feriepenger på sykepenger	-1 049	-1 100	-1 100	-1 100	-1 100	-1 100
Gen tilskudd - rentekompensasjon	-6 169	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000
Tilskudd ressurskrevende tjenester	-10 231	-10 000	-11 000	-11 000	-11 000	-11 000
Syssettingsmidler			-1 500			
Sum frie disp inntekter	-736 072	-773 500	-820 708	-818 218	-818 018	-817 918
Renteutgifter	18 505	20 500	21 500	24 900	27 400	29 500
Renteinntekter	-7 813	-8 000	-8 000	-9 000	-8 000	-8 000
Avdrag lån	30 500	35 700	45 700	50 700	54 400	55 000
Renteutgifter - husbanklån	2 487	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300
Renteinntekter - husbanklån	-2 387	-1 250	-1 250	-1 250	-1 250	-1 250
Premieavvik pensjon	-22 499	-7 700	-12 300	-12 300	-12 300	-12 300
Motpost kap.kostnader/internkostnader	-47 445	-21 255	-20 229	-20 229	-20 229	-20 229
Egenkapital KLP (Ovf. investeringer)	1 873	1 500	1 850	1 900	1 950	2 000
Egenkapital investeringer (Ovf. investeringer)		15 000				
Finansutg/inntekt og overføring invest.	-26 779	35 795	28 571	36 021	43 271	46 021
Sum inntekter til fordeling drift	-762 851	-737 705	-792 137	-782 197	-774 747	-771 897
Beregn netto drift sektor/stab eks tiltak (rammen)	742 299	691 419	694 895	694 995	694 295	692 165
Pensjonsutgifter	4 959	-6 578	16 700	16 700	16 700	16 700
Eiendomsskatt - drift	1 085	400	400	400	400	400
Lærlinger, inkl. sosiale utgifter (ny)	2 532	2 500	3 243	3 243	3 243	3 243
Lønnsreserve 01.05. i budsjettåret		9 000	9 000	8 000	9 000	8 000
Formannskapetets tilleggsbev.		500	500	500	500	500
Tiltak fra sektorer/staber inkl. statsbudsjett		14 501	29 267	31 754	30 124	30 184
Nye reduserende tiltak				-5 000	-5 000	-5 000
Styrking av tjenestetilbudet jfr. statsbudsjett		1 738	0	0	0	0
Lokalmed. senter (ekskl. renter og avdrag, se over)			2 100	4 200	4 200	4 200
Rentekomp - SHIUL hall		400	400	367	235	102
K-styre 15.12.2014		998				
Diverse	946					
Syssettingsmidler			1 500			
Kommunereformen			450			
Overskudd/Resultat	-11 030	-22 827	-33 682	-27 038	-21 050	-21 403

Hovedoversikt drift etter arter

i 1000 kr	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Skatteinntekter	302 125	321 649	340 818	340 818	340 818	340 818
Eiendomsskatt	0	15 000	15 500	15 500	15 500	15 500
Rammetilskudd	407 766	409 751	431 790	428 800	428 600	428 500
Overføringsinntekter (statlige/andre)	16 687	16 410	19 000	21 000	21 000	21 000
Brukerbetaling, salg og leieinntekter	147 307	137 632	140 730	140 980	140 730	140 980
Refusjoner/ovf med krav til motytelser	97 625	63 246	67 783	67 783	67 783	67 783
Sum driftsinntekter	971 510	963 688	1 015 621	1 014 881	1 014 431	1 014 581
Lønnsutgifter	581 607	587 925	604 372	604 351	604 382	604 351
Kjøp av varer/tjenester egenproduksjon	138 176	102 459	113 303	114 974	114 943	114 974
Kjøp av tjenester som erstatter	130 619	135 940	140 333	140 433	139 733	137 133
Overføringer	80 074	62 775	80 845	77 299	76 537	75 934
Avskrivninger	43 240	13 320	13 963	13 963	13 963	13 963
Fordelte utgifter	-27 368	-11 463	-9 734	-9 734	-9 734	-9 734
Sum driftsutgifter	946 348	890 956	943 082	941 286	939 824	936 621
Brutto driftsresultat	25 162	72 732	72 539	73 595	74 607	77 960
Finans-/renteinntekter	13 656	15 873	14 650	15 650	14 650	14 650
Finans-/renteutgifter	23 949	27 990	27 707	31 107	33 607	35 707
Avdragsutgifter, samt avdrag utlån	30 692	35 720	45 950	50 950	54 650	55 250
Resultat eksterne finanstransaksjoner	40 985	47 837	59 007	66 407	73 607	76 307
Motpost avskrivninger	43 240	13 320	13 963	13 963	13 963	13 963
Netto driftsresultat	27 417	38 215	27 495	21 151	14 963	15 616
Bruk av avsetninger	28 031	2 507	9 752	9 502	9 752	9 502
Avsetninger	44 416	17 895	3 565	3 615	3 665	3 715
Regnskapsmessig resultat	11 032	22 827	33 682	27 038	21 050	21 403
Netto driftsres i % av brutto driftsinntekt		4,0 %	2,7 %	2,1 %	1,5 %	1,5 %

Budsjettet resultat i 2016 på 33,682 mill. kroner foreslås avsatt til disposisjonsfond.

Hovedoversikt investeringer

i 1000 kr				
Alle inkl. mva., unntatt KTD	Budsjett 2016	Øk.plan 2017	Øk.plan 2018	Øk.plan 2019
SUM HELSE OG REHABILITERING	3 400	1 000	1 000	
SUM OPPVEKST OG UTDANNING	4 950	4 000	3 000	700
SUM TEKNISK DRIFT OG KULTUR	37 702	16 195	20 390	12 948
SUM KTD - SELVKOSTOMRÅDER	9 165	9 000	9 900	10 500
SUM ADM OG HR	500			
SUM ØKONOMI	2 025	1 900	1 950	2 000
SUM SAMFUNN OG UTVIKLING	358 700	174 850	16 240	13 000
Sum totale investeringer	416 442	206 945	52 480	39 148
FINANSIERING				
Egenkapital/overføring fra drift / momskomp	79 635	39 240	8 426	5 730
Tilskudd	29 000		28 755	
Nye låneopptak	305 551	167 705	15 299	33 418
Ubrukte lånemidler	2 256			
Sum finansiering	416 442	206 945	52 480	39 148

Tabellen viser en samlet oversikt over rådmannens forslag til investeringer i perioden 2016-2019. Detaljer og beskrivelser av prosjektene framgår av kommentarer til den enkelte sektor og stab. Investeringsnivået er høyt i 2016 og 2017, med bakgrunn i Bjørkelangen skole, nytt svømmeanlegg, helsehus og samlokaliserte boliger.

Rente- og avdragsutgiftene er i perioden 2014-2019 økt med cirka 35 mill. Dette harmonerer godt med finansieringsbehovet, på grunn av økte investeringer som ble avdekket gjennom omstillingsprosjektet i 2013.

Det gjøres ellers oppmerksom på at mange investeringer – som årsuavhengige prosjekter – pågår over flere år. For å få oversikt over tidligere bevilgninger som vil være med over i økonomiplanperioden 2016-2019, vises til tertialrapport 2/2015.

ANDRE LÅN (i 1 000 kr)	B 2016	ØP 2017	ØP 2018	ØP 2019
------------------------	--------	---------	---------	---------

Startlån	25 000	25 000	25 000	25 000
-----------------	--------	--------	--------	--------

Salg av kommunal eiendomsmasse

Kommunale boliger

Aurskog-Høland kommune eide per 1.1.2013 cirka 150 leiligheter/boliger. Fra og med 2011 og fram til dags dato har salget vært sterkt redusert. Etter vurdering fra eiendomsavdelingen legges det opp til salg av 4 stk 2 roms leiligheter i 2016. Salget er forventet å gi en inntekt på 4 mill. kroner. Det er ønskelig at disse inntektene brukes til kjøp av 2 nye leiligheter/hus. Det vil bli fremmet en egen politisk sak i forbindelse med kjøp av disse boenhetene.

Av boligsosial handlingsplan fremgår at det årlig kjøpes boenheter til sosialt vanskeligstilte generelt. Dette er innarbeidet i økonomiplanen med 6 mill. kroner i 2016. Beløpet er økt til 8 mill. kroner i resterende økonomiplanperiode.

Salg av boligtomter, felt og arealer

Kommunen har i de senere årene solgt de ledige felt og arealer som har vært opparbeidet og lagt ut for salg. Kun mindre restarealer er aktuelle for salg. Kommunen har per 22. oktober 2015 følgende ledige tomter:

Felt	Antall ledige tomter
Engeråsen	1 stk
Vestrengåsen	7 stk
Sum	8 stk

Engeråsen, Fosser

Kommunen har 1 byggeklar tomt på feltet. Det er på feltet muligheter for betydelig flere boligtomter, men dette fordrer store investeringer knyttet til etablering av nødvendig teknisk infrastruktur. Med dagens tomtepriser i området vil det være vanskelig å selge tomter med en tomtepris som dekker kostnaden ved utbygging. Det kan vurderes om området bør omreguleres eller selges privat utbygger.

Vestrengåsen, Moe

Det er 7 ledige kommunale tomter på feltet. Det er i kommuneplanen avsatt arealer for videreutvikling av feltet. Området er i privat eie. Kommunale tomter selges til markedspris.

Utbyggingsavtaler

Inntekter på utbyggingsavtaler følger den til enhver tid gjeldende utbyggingstakt.

SALGSINNTEKTER OPPSUMMERT	2016	2017	2018	2019
Salg boliger	-4 000	0	0	0
Salg tomter/felt/arealer	-500	-500	-500	-500
Sum salg/avsetning til investeringsfond	-4 500	-500	-500	-500

Saldering av budsjettet

Ved salderingen har det fra rådmannens side vært viktig å balansere ulike hensyn. I den forbindelse er både føringer fra sentrale myndigheter og lokale føringer forsøkt ivarettatt. Ulike målsettinger skal balanseres:

- Etablere handlingsrom (resultatmål) som sikrer en forsvarlig økonomisk utvikling – både på kort og lang sikt.
- Finne innsparinger, effektiviseringer og inntektsmuligheter som gjør det håndterlig å betjene en utvidet låneramme.
- Videreutvikle tjenestetilbudet.
- Ivareta føringer fra nasjonale myndigheter.
- Hensynte føringer fra vedtatte sektorplaner.
- Fange opp signaler fra tertial- og årsrapportering.

I gjeldende økonomiplan 2015-2018 er netto driftsresultat (driftsmargin) på 2,5 % brukt som resultatmål. Fylkesmannen anbefaler at driftsmargin over tid bør utgjøre minst 3 %. Som det framgår av hovedoversikt foran er det i økonomiplanperioden 2016-19 budsjettet med følgende resultatutvikling:

	B-2016	ØP 2017	ØP 2018	ØP 2019
Driftsmargin	2,7 %	2,1 %	1,5 %	1,5 %
Driftsmargin mål	2,5 %	2,5 %	2,5 %	2,5 %

På kort sikt er resultatet tilfredsstillende, men faller i slutten av perioden. Svakere resultater i 2018 og 2019 skyldes i hovedsak økte rente- og avdragsutgifter. Rådmannen mener det vil være avgjørende viktig at driftsmarginen ikke svekkes i den videre behandlingen av denne økonomiplanen. For kommende økonomiplaner må det være en målsetting at driftsmarginen gradvis økes. I tabellen nedenfor er det vist hvordan netto tiltak i driftsrammene fordeles per sektor/stab. For ytterligere spesifisering av denne tabellen, vises til en mer detaljert framstilling av sektorenes/stabenes beskrivelse av tjenesteproduksjon under pkt. 5 foran. Tiltak fra statsbudsjettet er holdt utenfor i tabellen. Netto tiltak på 24,6 mill kroner (29,3 inkludert midler fra statsbudsjettet) utgjør 3,5 % (4,2 %) av netto korrigert driftsramme i 2016.

Sammendrag av netto tiltak driftsrammer (i 1000 kr)	B 2016
Sektor Oppvekst og utdanning	6 730
Sektor Helse og rehabilitering	14 945
Sektor Teknisk drift og kultur	2 090
Sektor Samfunn og utvikling	0
Stab Økonomi	0
Stab Administrasjon og HR	850
Sum	24 615

I årene framover vil det være behov for ytterligere omstillinger for å kunne håndtere en forventet økonomisk situasjon på en forsvarlig måte. I økonomiplan 2016-2019 er det i tillegg til pågående omstillingsprosjekt lagt opp til nye reduserende tiltak fra 2017 med 5 mill. kroner. For å sette dette i perspektiv, utgjør denne reduksjonen 0,7 % av sektorenes/stabenes netto korrigert driftsramme i 2016.

7. Vedlegg

Inndekking av avgiftsbelagte tjenester

For de av kommunens tjenester hvor brukerbetaling er regulert, nyttes selvkost som den øvre grense for brukerbetaling. Det innebærer at kommunen må foreta en etterkalkulasjon (selvkostregnskap) av kostnadene innenfor de aktuelle tjenesteområdene, for å føre kontroll med at gebyrinntektene ikke overstiger kommunens selvkost. Et eventuelt overskudd eller underskudd etter selvkost avregnes mot de bundne selvkostfondene. Etter statlige retningslinjer for selvkost, skal gebyrinntektene justeres slik at det innenfor en 3-5-årsperiode skal gå i balanse. Selvkostfondets funksjon er å håndtere svingninger i inntekter og kostnader, så gebyrene kan holdes stabile i størst mulig grad. Endringer i rentenivået, investeringstakten, aktiviteten og prisøkninger vil påvirke beregningene.

Vann

Vann Økonomiplanperioden	2015	2016	2017	2018	2019
Gebyrinntekter	18 466 228	17 911 472	17 743 698	18 006 256	18 459 937
Øvrige driftsinntekter	582 470	555 351	569 235	583 466	598 052
Driftsinntekter	19 048 698	18 466 823	18 312 933	18 589 722	19 057 989
Direkte driftsutgifter	10 699 400	13 336 679	13 560 181	13 795 299	14 167 440
Avskrivningskostnad	3 708 809	3 708 027	3 693 227	3 657 627	3 523 020
Kalkulatorisk rente	1 699 275	1 608 282	1 534 270	1 460 761	1 388 955
Indirekte driftsutgifter	196 206	204 055	212 217	220 705	229 534
Indirekte avskrivningskostnad	30 634	25 684	22 958	14 073	9 489
Indirekte kalkulatorisk rente	2 057	1 473	987	617	381
Driftskostnader	16 441 952	19 539 853	19 877 197	20 175 727	20 520 550
+/- Kalkulert renteinntekt/-kostnad selvkostfond	96 997	113 314	89 207	59 489	30 193
Resultat	2 606 746	-1 073 030	-1 564 264	-1 586 005	-1 462 560
Kostnadsdekning i %	115,9 %	94,5 %	92,1 %	92,1 %	92,9 %
Selvkostfond 01.01	3 498 477	6 202 220	5 242 505	3 767 448	2 240 931
+ Avsetning til selvkostfond	2 606 746	0	0	0	0
- Bruk av selvkostfond	0	-1 073 030	-1 564 264	-1 586 005	-1 462 560
Selvkostfond 31.12 (inkl. rente på fond)	6 202 220	5 242 505	3 767 448	2 240 931	808 564
Abonnementsgebyr					
Abonnementsgebyr	2015	2016	2017	2018	2019
Andel av kostnader som antas være faste (%)	29,0 %	28,9 %	29,0 %	29,0 %	29,0 %
Faste gebyrinntekter (kr)	5 043 023	4 853 211	4 829 790	4 905 932	5 037 499
Antall abonnenter (vektet)	6 644	6 734	6 824	6 914	7 004
Abonnementsgebyr (kr/abonnent)	759,00	721,00	708,00	710,00	719,00
Endring i abonnementsgebyr fra året før (%)	6,0 %	-5,0 %	-1,8 %	0,3 %	1,3 %
Forbruksgebyr					
Forbruksgebyr	2015	2016	2017	2018	2019
Andel av kostnader som antas være variable (%)	71,0 %	71,2 %	71,0 %	71,0 %	71,0 %
Variable gebyrinntekter - årets sats (kr)	12 333 955	11 969 011	11 824 658	12 011 074	12 333 188
Antall kubikkmeter til fakturering - årets sats (m ³)	911 601	930 601	949 601	968 601	987 601
Forbruksgebyr (kr/m³)	13,53	12,86	12,45	12,40	12,49
Endring i forbruksgebyr fra året før (%)	6,0 %	-5,0 %	-3,2 %	-0,4 %	0,7 %
Gebyr normalhusholdning					
Gebyr normalhusholdning	2015	2016	2017	2018	2019
Årsgebyr eksklusiv mva. (Forbruk 150m ³)	3 465	3 293	3 198	3 190	3 217
Årsgebyr inklusiv mva. (Forbruk 150m ³)	4 331	4 116	3 998	3 988	4 021
Endring i gebyr fra året før (%)	6,0 %	-5,0 %	-2,9 %	-0,3 %	0,8 %
Endring i gebyr fra 2014 (%)	0,0 %	-5,0 %	-7,7 %	-7,9 %	-7,2 %

Avløp

Avløp Økonomiplanperioden	2015	2016	2017	2018	2019
Gebyrinntekter	31 743 204	30 831 742	30 530 650	30 657 824	31 206 704
Øvrige driftsinntekter	1 000 394	697 000	714 425	732 286	750 593
Driftsinntekter	32 743 598	31 528 742	31 245 075	31 390 110	31 957 297
Direkte driftsutgifter	19 458 000	21 868 200	21 934 228	22 570 242	23 226 927
Avskrivningskostnad	7 362 361	7 270 287	7 215 842	7 109 357	6 890 991
Kalkulatorisk rente	2 603 938	2 431 830	2 286 969	2 143 717	2 003 713
Indirekte driftsutgifter	179 397	186 573	194 036	201 797	209 869
Indirekte avskrivningskostnad	39 887	31 467	27 206	16 296	10 960
Indirekte kalkulatorisk rente	2 428	1 690	1 103	668	396
Driftskostnader	29 752 162	32 546 576	32 734 195	33 399 235	33 979 611
+/- Kalkulert renteinntekt/ -kostnad selvkostfond	131 220	152 281	130 257	97 880	59 523
Resultat	2 991 436	-1 017 834	-1 489 120	-2 009 125	-2 022 314
Kostnadsdekning i %	110,1 %	96,9 %	95,5 %	94,0 %	94,0 %
Selvkostfond 01.01	5 000 300	8 122 956	7 257 403	5 898 540	3 987 295
+ Avsetning til selvkostfond	2 991 436				
- Bruk av selvkostfond		-1 017 834	-1 489 120	-2 009 125	-2 022 314
Selvkostfond 31.12 (inkl. rente på fond)	8 122 956	7 257 403	5 898 540	3 987 295	2 024 503
Abonnementsgebyr	2015	2016	2017	2018	2019
Andel av kostnader som antas være faste (%)	41,7 %	41,5 %	42,7 %	43,6 %	45,8 %
Faste gebyrinntekter (kr)	12 823 975	12 389 555	12 601 505	12 928 776	13 827 394
Antall abonnenter (vektet)	5 171	5 261	5 351	5 441	5 531
Abonnementsgebyr (kr/abonnent)	2 480,00	2 355,00	2 355,00	2 376,20	2 500,00
Endring i abonnementsgebyr fra året før (%)	0,0 %	-5,0 %	0,0 %	0,9 %	5,2 %
Forbruksgebyr	2015	2016	2017	2018	2019
Andel av kostnader som antas være variable (%)	58,3 %	58,5 %	57,3 %	56,4 %	54,2 %
Variable gebyrinntekter - årets sats (kr)	17 919 229	17 442 187	16 929 145	16 729 048	16 379 310
Antall kubikkmeter til fakturering - årets sats (m ³)	710 847	733 347	742 347	751 347	760 347
Forbruksgebyr (kr/m³)	25,04	23,78	22,80	22,27	21,54
Endring i forbruksgebyr fra året før (%)	1,0 %	-5,0 %	-4,1 %	-2,3 %	-3,3 %
Gebyr normalhusholdning	2015	2016	2017	2018	2019
Årsgebyr eksklusiv mva. (Forbruk 150m ³)	7 488	7 111	6 915	6 830	6 808
Årsgebyr inklusiv mva. (Forbruk 150m ³)	9 360	8 889	8 644	8 538	8 510
Endring i gebyr fra året før (%)	0,7 %	-5,0 %	-2,8 %	-1,2 %	-0,3 %
Endring i gebyr fra 2014 (%)	0,0 %	-5,0 %	-7,7 %	-8,8 %	-9,1 %

Septikk

Septikk Økonomiplanperioden	2015	2016	2017	2018	2019
Gebyrinntekter	1 899 014	2 058 941	2 081 556	2 125 139	2 180 510
Øvrige driftsinntekter	0	0	0	0	0
Driftsinntekter	1 899 014	2 058 941	2 081 556	2 125 139	2 180 510
Direkte driftsutgifter	1 939 710	1 989 511	2 040 610	2 093 040	2 146 837
Avskrivningskostnad	0	0	0	0	0
Kalkulatorisk rente	0	0	0	0	0
Indirekte driftsutgifter	35 574	36 997	38 477	40 016	41 617
Indirekte avskrivningskostnad	2 272	1 334	942	395	337
Indirekte kalkulatorisk rente	175	137	114	101	93
Driftskostnader	1 977 731	2 027 980	2 080 143	2 133 551	2 188 884
+/- Kalkulert renteinntekt/ -kostnad selvkostfond	636	165	492	431	272
Resultat	-78 717	30 961	1 413	-8 412	-8 374
Kostnadsdekning i %	96,0 %	101,5 %	100,1 %	99,6 %	99,6 %
Selvkostfond 01.01	70 830	280 025	296 576	267 625	208 119
+ Avsetning til selvkostfond	0	30 961	1 413	0	0
- Bruk av selvkostfond	-78 717	0	0	-8 412	-8 374
Selvkostfond 31.12 (inkl. rente på fond)	-7 251	296 576	267 625	208 119	154 014
Normalgebyr	2015	2016	2017	2018	2019
Gebyrinntekter (kr)	1 871 989	2 058 941	2 081 556	2 125 139	2 180 510
Antall varer (vektet)	2 476	2 476	2 476	2 476	2 476
Normalgebyr (kr/vare)	756	832	841	858	881
Endring i normalgebyr fra året før (%)	-33,80 %	10,05 %	1,08 %	2,02 %	2,68 %
Gebyr til grafisk fremstilling	2015	2016	2017	2018	2019
Tømming hvert år (470) ekskl. mva.	756	832	841	858	881
Tømming hvert år (470) inkl. mva.	945	1 040	1 051	1 073	1 101
Endring i gebyr fra året før (%)	-33,8 %	10,1 %	1,1 %	2,0 %	2,7 %
Endring i gebyr fra 2015 (%)	0,0 %	10,1 %	11,2 %	13,5 %	16,5 %

Renovasjon

Renovasjon Økonomiplanperioden	2015	2016	2017	2018	2019
Gebyrinntekter	15 052 678	17 142 678	14 958 098	14 286 805	16 394 229
Øvrige driftsinntekter	231 078	1 034 000	1 034 000	1 034 000	1 034 000
Driftsinntekter	15 283 756	18 176 678	15 992 098	15 320 805	17 428 229
Direkte driftsutgifter	15 022 462	16 388 900	16 803 481	17 228 621	17 664 591
Avskrivningskostnad	0	0	0	0	0
Kalkulatorisk rente (2,02 %)	0	0	0	0	0
Indirekte driftsutgifter (netto)	141 162	146 808	152 681	158 788	165 139
Indirekte avskrivningskostnad	19 147	11 815	8 617	4 345	3 054
Indirekte kalkulatorisk rente (2,02 %)	986	666	462	332	258
Driftskostnader	15 183 756	16 548 189	16 965 241	17 392 086	17 833 043
Resultat	100 000	1 628 489	-973 143	-2 071 281	-404 814
Kostnadsdekning i %	100,7 %	109,8 %	94,3 %	88,1 %	97,7 %
Selvkostfond 01.01	1 713 619	1 849 244	3 531 002	2 618 748	579 130
+ Avsetning til selvkostfond	100 000	1 628 488	0	0	0
- Bruk av selvkostfond	0	0	-973 143	-2 071 280	-404 813
+ Kalkulert renteinntekt selvkostfond (2,02 %)	35 625	53 270	60 889	31 662	7 534
Selvkostfond 31.12 (inkl. rente på fond)	1 849 244	3 531 002	2 618 748	579 130	181 851
Normalgebyr	2015	2016	2017	2018	2019
Gebyrinntekter (kr)	15 021 082	17 142 678	14 958 098	14 286 805	16 394 229
Antall varer (vektet)	5 982	6 831	6 700	6 569	7 418
Normalgebyr (kr/vare)	2 510,00	2 510,00	2 233,00	2 175,00	2 210,00
Endring i normalgebyr fra året før (%)	0,0 %	0,0 %	-11,0 %	-2,6 %	1,6 %
Gebyr til grafisk fremstilling	2015	2016	2017	2018	2019
Ordinært gebyr - Kode 100 ekskl. mva.	2 511	2 510	2 233	2 175	2 210
Ordinært gebyr - Kode 100 inkl. mva.	3 139	3 138	2 791	2 719	2 763
Endring i gebyr fra året før (%)	0,0 %	0,0 %	-11,0 %	-2,6 %	1,6 %
Endring i gebyr fra 2015 (%)	0,0 %	0,0 %	-11,1 %	-13,4 %	-12,0 %

Oppmåling

Oppmåling Økonomiplanperioden	2015	2016	2017	2018	2019
Gebyrinntekter	3 001 900	3 000 534	2 618 893	2 611 573	2 617 981
Øvrige driftsinntekter	210 000	212 750	215 569	218 458	221 419
Driftsinntekter	3 211 900	3 213 284	2 834 462	2 830 031	2 839 400
Direkte driftsutgifter	2 108 600	2 832 049	2 936 214	3 044 317	3 156 511
Indirekte driftsutgifter	173 050	179 972	187 171	194 657	202 444
Indirekte avskrivningskostnad	13 260	12 277	11 733	4 901	3 976
Indirekte kalkulatorisk rente	2 016	1 741	1 501	1 334	1 246
Driftskostnader	2 326 064	3 054 608	3 164 633	3 245 209	3 364 176
+/- Kalkulert renteinntekt/ -kostnad selvkostfond	26 154	36 864	35 886	29 150	20 334
Resultat	885 836	158 676	-330 172	-415 179	-524 776
Kostnadsdekning i %	138,1 %	105,2 %	89,6 %	87,2 %	84,4 %
Selvkostfond 01.01	851 855	1 763 846	1 959 385	1 665 099	1 279 071
- Bruk av selvkostfond	885 836	158 676	-330 172	-415 179	-524 776
Selvkostfond 31.12 (inkl. rente på fond)	1 763 846	1 959 385	1 665 099	1 279 071	774 629
Fremførbart underskudd 01.01	0	0	0	0	0
- Underskudd til fremføring	0	0	0	0	0
Fremførbart underskudd 31.12 (inkl. rente på fond)	0	0	0	0	0

Byggesak

Bygge- og eierseksj.-saker Økonomiplanperioden	2015	2016	2017	2018	2019
Gebyrinntekter	2 600 000	2 671 300	2 862 366	2 967 296	3 432 571
Øvrige driftsinntekter	171 707	50 000	50 000	50 000	50 000
Driftsinntekter	2 771 707	2 721 300	2 912 366	3 017 296	3 482 571
Direkte driftsutgifter	3 009 800	3 225 942	3 350 423	3 479 770	3 614 174
Avskrivningskostnad	0	0	0	0	0
Kalkulatorisk rente	0	0	0	0	0
Indirekte driftsutgifter	299 164	311 131	323 576	336 519	349 980
Indirekte avskrivningskostnad	17 468	16 344	15 696	6 635	5 402
Indirekte kalkulatorisk rente	2 601	2 238	1 917	1 694	1 573
Driftskostnader	3 329 034	3 555 654	3 691 612	3 824 618	3 971 129
+/- Kalkulert renteinntekt/ -kostnad selvkostfond	62 867	49 585	34 440	19 263	6 690
+ Tilskudd/subsidiering	0	0	0	0	0
Resultat	-557 327	-834 354	-779 246	-807 322	-488 558
Kostnadsdekning i %	132,8 %	87,4 %	100,0 %	99,9 %	76,0 %
Selvkostfond 01.01	3 390 872	2 896 412	2 111 642	1 366 836	578 777
+ Avsetning til selvkostfond	0	0	0	0	0
- Bruk av selvkostfond	-557 327	-834 354	-779 246	-807 322	-488 558
Selvkostfond 31.12 (inkl. rente på fond)	2 896 412	2 111 642	1 366 836	578 777	96 909

Reguleringsplaner

Reguleringsplaner Økonomiplanperioden	2015	2016	2017	2018	2019
Gebyrinntekter	500 000	965 127	1 000 251	1 033 064	1 070 711
Øvrige driftsinntekter	0	0	0	0	0
Driftsinntekter	500 000	965 127	1 000 251	1 033 064	1 070 711
Direkte driftsutgifter	761 517	789 251	818 027	847 884	878 863
Avskrivningskostnad	0	0	0	0	0
Kalkulatorisk rente	0	0	0	0	0
Indirekte driftsutgifter	161 352	167 806	174 518	181 499	188 759
Indirekte avskrivningskostnad	7 438	7 092	6 868	2 942	2 402
Indirekte kalkulatorisk rente	1 134	978	838	740	687
Driftskostnader	931 441	965 127	1 000 251	1 033 064	1 070 711
+/- Kalkulert renteinntekt/ -kostnad selvkostfond	0	0	0	0	0
+ Tilskudd/subsidiering	-431 441	0	0	0	0
Resultat	0	0	0	0	0
Kostnadsdekning i %	53,7 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Selvkostfond 01.01	0	0	0	0	0
+ Avsetning til selvkostfond	0	0	0	0	0
- Bruk av selvkostfond	0	0	0	0	0
Selvkostfond 31.12 (inkl. rente på fond)	0	0	0	0	0

Spredt avløp

Spredt Avløp Økonomiplanperioden	2015	2016	2017	2018	2019
Gebyrinntekter	1 594 278	1 546 033	1 513 363	1 466 569	1 419 365
Øvrige driftsinntekter	176 000	176 000	176 000	176 000	176 000
Driftsinntekter	1 770 278	1 722 033	1 689 363	1 642 569	1 595 365
Direkte driftsutgifter	1 329 700	1 424 538	1 460 751	1 498 393	1 537 521
Indirekte driftsutgifter (netto)	114 848	119 442	124 220	129 189	134 356
Indirekte avskrivningskostnad	6 699	5 991	5 636	2 437	2 014
Indirekte kalkulatorisk rente (2,54 %)	1 005	868	752	671	627
Driftskostnader	1 452 252	1 550 839	1 591 358	1 630 690	1 674 517
+/- Kalkulert renteinntekt/ -kostnad selvkostfond (2,54 %)	4 613	9 552	12 435	13 783	13 386
Resultat	318 026	171 194	98 005	11 879	-79 153
Kostnadsdekning i %	121,9 %	111,0 %	106,2 %	100,7 %	95,3 %
Selvkostfond 01.01	69 367	392 006	572 752	683 192	708 854
- Bruk av selvkostfond/ +Avsetning til selvkostfond	318 026	171 194	98 005	11 879	-79 153
Selvkostfond 31.12 (inkl. rente på fond)	392 006	572 752	683 192	708 854	643 087
Fremførbart underskudd 01.01	0	0	0	0	0
- Underskudd til fremføring	0	0	0	0	0
Fremførbart underskudd 31.12 (inkl. rente på fond)	0	0	0	0	0

Feiing

Feiing Økonomiplanperioden	2015	2016	2017	2018	2019
Gebyrinntekter	3 011 315	3 740 782	3 760 330	3 832 224	3 836 142
Øvrige driftsinntekter	0	0	0	0	0
Driftsinntekter	3 011 315	3 740 782	3 760 330	3 832 224	3 836 142
Direkte driftsutgifter	3 177 500	3 256 938	3 338 361	3 421 820	3 507 365
Avskrivningskostnad	17 800	17 800	17 800	17 800	0
Kalkulatorisk rente	1 258	890	534	178	0
Indirekte driftsutgifter	163 414	169 950	176 748	183 818	191 171
Indirekte avskrivningskostnad	7 077	5 626	4 886	3 078	2 120
Indirekte kalkulatorisk rente	436	304	199	120	68
Driftskostnader	3 367 485	3 451 509	3 538 529	3 626 814	3 700 724
+/- Kalkulert renteinntekt/-kostnad selvkostfond	-14 244	-15 057	-10 248	-6 180	-2 896
Resultat	-356 170	289 273	221 801	205 410	135 418
Kostnadsdekning i %	89,4 %	108,4 %	106,3 %	105,7 %	103,7 %
Fremførbart underskudd 01.01	-527 085	-897 499	-623 284	-411 730	-212 500
+ Inndekning av fremførbart underskudd	-356 170	289 273	221 801	205 410	135 418
Fremførbart underskudd 31.12 (inkl. rente på fond)	-897 499	-623 284	-411 730	-212 500	-79 978
Normalgebyr	2015	2016	2017	2018	2019
Normalgebyr (kr/vare)	459,00	552,00	555,00	566,00	566,00
Endring i normalgebyr fra året før (%)	3,1 %	20,3 %	0,5 %	2,0 %	0,0 %
Gebyr normalhusholdning	2015	2016	2017	2018	2019
Årsgebyr eksklusiv mva.	459	552	555	566	566
Årsgebyr inklusiv mva.	574	690	694	708	708
Endring i gebyr fra året før (%)	3,1 %	20,3 %	0,5 %	2,0 %	0,0 %
Endring i gebyr fra 2014 (%)	0,0 %	20,3 %	20,9 %	23,3 %	23,3 %

Betalingssatser og gebyrer

Samfunn og utvikling		Vedtatt 2015	Justeres %	Gebyr 2016 eks mva
Søknad om skjenking	Ved enkeltanledning	250	10,0 %	275
Gebyr for kunnskapsprøve	Alkoholloven	300		300
	Serveringsloven	400		400
Mindre reguleringsendringer	Private forslag (§12-14)	22 470	10,0 %	24 720
Teknisk bistand Plan	Pr time	1 170		1 170
Konsesjonsgebyr	Fastsettes av Landbruksdep			
Fradeling etter jordlovens §12	Normalgebyr kr 2000	2 000		2 000
Konsesjonsgebyr	Verdi under 3 mill kr	2 500		2 500
Konsesjonsgebyr	Verdi over 3 mill kr	5 000		5 000
Fellingstillatelse elg	Fastsettes i statsbudsjettet			
Miljøfyrårnsertifisering (ink. mva)	Pr time	1 230		1000

Administrasjon og HR		Vedtatt 2015	Justeres %	Gebyr 2016 eks mva	Event- uell mva	Gebyr 2016 ink. mva
Eiendomsforespørsler	Konsumprisindeks-regulering	1 610	3,0 %	1 660	25%	2 075
Utleie av rom	Leie kantine	860	3,0 %	890		
Fellesbygg (tj 1310/eiendom)	Kommunestyresalen m/ kantine pr dag til privatpersoner	1 140	3,0 %	1 180		1 180
	Kommunestyresalen m/ kantine pr dag til inntektsbringende arrangement	2 770	3,0 %	2 860		2 860
	Utleie møterom til lag og foreninger			Gratis		
	Kommersiell utleie av øvrige møterom på rådhuset pr dag	410	3,0 %	430		430

SEKTOR HELSE OG REHABILITERING		Vedtatt 2015	Justeres %	Gebyr 2016 eks mva	Maks pr mnd 2016
Sykehjemstjenester					
Langtidsopphold	Maksimaltakst etter forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester				
Salg av mat til hjemmeboende	Middag	70	2,9 %	72	
	Dessert	15	0,0 %	15	
	Frokost/kveldsmåltid	41	2,4 %	42	
Vask av tøy til hjemmeboende	Tøyet må bringes og hentes på vaskeri. Pris pr kilo	51	3,9 %	53	
Tjenester til hjemmeboende og rehabilitering					
Langtidsopphold	Betaling for langtidsopphold på institusjon beregnes iht. forskrift om egenandel for kommunale helse -og omsorgstjenester. (FOR 2011-12-16 nr. 1349)				
Ulvehaugen omsorgsboliger.	Pris pr mnd og inkl strøm	6 300	2 %	6 420	
Trygghetsalarmer	Leie pr mnd - Inntekt inntil 2G	160	10 %	176	
	Leie pr mnd - Inntekt 2G og over	210	10 %	231	
	Installasjonsgebyr	750	0 %	750	
Korttidsopphold ved sykehjem	Maksimaltakst etter forskrift om egendel for kommunale helse- og omsorgstjenester. Beløp pr døgn.	147		150	
Dag- og nattopphold ved institusjon	Pr dag/natt, statlig regulert	77		80	
Dagsenter for eldre Løken, Bjørkelangen og Aurskog	Pr dag,	115		115	
Hjemmehjelp	Forskrift om egenandel for kommunale helse -og omsorgstjenester. (FOR 2011-12-16 nr. 1349)				
Aurskog	Inntil 2G, maks pr mnd	61	0 %	61	190
	2-3 G pr time	180	10 %	198	990
	3-4G pr time	195	10 %	215	1505
	4-5G pr time	235	10 %	259	1813
	Over 5G pr time	260	15 %	299	2093

Tjenester ved nedsatt funksjonsnivå					
Bistand bolig	Inntil 2G, maks pr mnd	61	0 %	61	190
statlig regulert	2-3 G pr time	180	10 %	198	990
	3-4G pr time	195	10 %	215	1505
	4-5G pr time	235	10 %	259	1813
	Over 5G pr time	260	15 %	299	2093
BPA, betalbare tjenester	Inntil 2G, maks pr mnd	61	0 %	61	190
	2-3 G pr time	180	10 %	198	990
	3-4G pr time	195	10 %	215	1505
	4-5G pr time	235	10 %	259	1813
	Over 5G pr time	260	15 %	299	2093

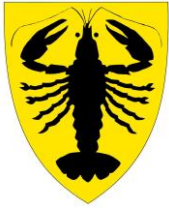
OPPVEKST OG UTDANNING		Vedtatt 2015	Just- eres %	Gebyr 2016
GRUNNSKOLE				
Skolefritidsordning (SFO)	5 dager pr uke pr mnd	2 550	2,0 %	2 610
	4 dager pr uke pr mnd	2 030	2,0 %	2 080
	3 dager pr uke pr mnd	1 530	2,0 %	1 570
	Halv plass	1 280	2,0 %	1 310
	2 dager pr uke pr mnd	1 020	2,0 %	1 050
	1 dag pr uke pr mnd	520	2,0 %	540
SFO, søskenmoderasjon	25 % for første søsken og 50 % for andre og flere			
Kostpenger	4-5 dagers plass, pr mnd	205		205
	1-3 dagers plass, pr mnd	105		105
SFO, søskenmoderasjon	25% for første søsken og 50% for andre og flere			0
Leie av lokaler skole/fritidsklubb	Utleie møterom til lag og foreninger			Gratis
	Utleie til privatpersoner, pluss renhold	1 035		1 035
	Kommersiell utleie/ inntektsbringende arrangement, pluss renhold	2 070		2 070
	Kommersiell utleie når større deler av skole benyttes	Egne avtaler		
Norsk og samfunnskunnskap for innvandrere	På dagtid pr time	50		50
	På kveldstid pr time	70		70
Barnehager per 01.08.2015				
Månedlige betalingssatser inkl. fratrukk for gratis kjernetid				
Årsinntekt/omfang	5 dager (20% reduksjon per dag i fratrukk)			
400000-404999				1 212
350000-399999				1 061
300000-349999				909
200000-299999				606
100000-199999				303
99999 og under				0

TEKNISKE TJENESTER OG KULTUR		Vedtatt 2015	Gebyr 2016 eks mva	Eventuell mva	Gebyr 2016 inkl mva
Eiendom					
Kommunale utleieboliger	Regulering mot gjengs leie.				
Linåkerveien	Beløp pr mnd. Beboere betaler egen strøm. Prisøkning som for kommunale boliger.	5 700	<i>Regulering mot gjengs leie.</i>		
Riserveien	Beløp pr mnd. Beboere betaler egen strøm. Prisøkning som for kommunale boliger.	6 650	<i>Regulering mot gjengs leie.</i>		
Klokkeudveien, Løken bov.tj	Beløp pr mnd. Beboere betaler egen strøm. Prisøkning som for kommunale boliger.	6 420	<i>Regulering mot gjengs leie.</i>		
Poppelveien, Bjørkelangen bov.tj	Beløp pr mnd. Beboere betaler egen strøm. Prisøkning som for kommunale boliger.	6 010	<i>Regulering mot gjengs leie.</i>		
Halsnes, minsteleie kr 1000	Leiepris pr døgn, grunnpris	300		300	
	Tillegg pr person	30		30	
	Vask	600		600	
	Bestilt og ikke avbestilt innen 1 måned før	1 000		1 000	
Urskog Fort	Leie lag og foreninger	100		100	
	Leie private	500		500	
	Kommandantboligen, inkl. renhold	500		500	
Renholdstjenester	Interne oppdrag pr time	431		431	25%
Utleie av motorvarmere	Alle kommunale bygg	400		400	

Kultur		Vedtatt 2015	Justeres %	Gebyr 2016
Kulturskolen	Alle faste tilbud pr semester	1 300		1 300
	Elevplasser skolekorps	700		700
	Kortere kurs	1 300		1 300
Kulturskolen søskenmoderasjon	25% for første søsken og 50% for andre og flere			
Kulturskolen	Instrumentleie	400		400
Kulturskolen	Materialavgift	100		100
Folkebadet	Voksne	40		40
	Barn/ungdom	20		20
	Familie	100		100
Biblioteket, rutiner puring	1. Puring med varsel om nytt forfall			
	2. Puring med varsel om erstatningskrav tilsvarende tap av bok, samt fakturagebyr			
	3. Krav om faktisk erstatning + gebyr.			
	Ved levering reduseres krav til dekning av omkostninger			

Kirkelig fellestråd		Vedtatt 2015	Justeres %	Gebyr 2016
Festeavgift gravsteder	Gjelder pr grav	130		130

TEKNISKE TJENSTER OG KULTUR SELVKOSTOMRÅDER		Vedtatt 2015	Justeres %	Gebyr 2016	Event. mva	Gebyr 2016 inkl mva
Forvaltning				0		
Behandlingsgebyr v/ søknad om utslipp		3 130,00	-0,3 %	3 120,00		
Gebyrregulativ byggesak	Bolig 100-150 m2	16 690,00	-0,1 %	16 680,00		
	Øvrige satser se gebyrregulativ					
Gebyrregulativ kart og oppmåling	Areal 501-2000 m2	25 080,00	0,1 %	25 100,00		
	Øvrige satser se gebyrregulativ					
Spredt avløp	Årsgebyr	610,00	0,0 %	610,00		
Kommunalteknisk drift (KTD)						
Feiegebyr	Inkluderer tilsyn med fyringsanlegg. Pris pr pipeløp.	459,00	20,3 %	552,00	25%	690,00
Oppbevaring av brannfarlig/eksplosiv vare	Meldeplikt	1 194,00	0,0 %	1 194,00	25%	1 493,00
Oppbevaring av brannfarlig/eksplosiv vare	Søknadspliktig	1 729,40	0,0 %	1 729,40	25%	2 161,80
Handel med fyrverkeri	Søknadspliktig	1 729,40	0,0 %	1 729,40	25%	2 161,80
Vanngebyr	Årsabonnement, eks 71-150 m2	759,00	-4,9 %	722,00	25%	902,50
	Forbruk pr m3	13,60	-5,2 %	12,89	25%	16,12
	Tilknytningsgebyr opp til 150 m2	10 500,00	0,0 %	10 500,00	25%	13 125,00
	Tilknytning utover 150 m2	52,50	0,0 %	52,50	25%	65,70
Avløpsgebyr	Årsabonnement, eks 71-150 m2	2 505,00	-4,8 %	2 385,00	25%	2 981,30
	Forbruk pr m3	25,10	-5,0 %	23,85	25%	29,82
	Tilknytningsgebyr opp til 150 m2	10 500,00	0,0 %	10 500,00	25%	13 125,00
	Tilknytning utover 150 m2	52,50	0,0 %	52,50	25%	65,70
Tømming septiktanker	Årsgebyr	1 097,00	10,1 %	1 208,00	25%	1 510,00
Renovasjon ordinært gebyr 240 l + papir	Årsgebyr	2 511,00	0,0 %	2 511,00	25%	3 138,80
Ekstragebyr 360 liters restavfallsdunk + papir	Årsgebyr			1 255,00	25%	1 568,80
Fellesbeholder i boligsameie -5% av ordinærgebyr	Årsgebyr			2 385,00	25%	2 981,30
Enslige, deler beholder (70 % av ordinært gebyr)	Årsgebyr			1 758,00	25%	2 197,50
Bruker miljøbod (80% av ordinært gebyr)	Årsgebyr			2 008,00	25%	2 510,00
Serviceabonnement (Ekstrabetaling for henting av dunker som er plassert annerledes enn hva forskriften tilsier)	Årsgebyr			750,00	25%	937,50
Hytterrenovasjon (35 % av ordinært gebyr)	Årsgebyr			879,00	25%	1 098,80

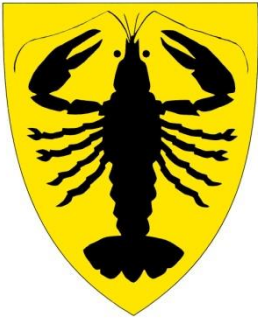

AURSKOG-HØLAND KOMMUNE

ÅRSGEBYR RENOVASJON HUSHOLDNINGSAVFALL 2016

ÅRSGEBYRER - Prisene er de samme som 2015 – bortsett fra at rabatten for hjemmekompost er fjernet

	Årsgebyr eks. mva	Årsgebyr inkl. mva
Ordinært gebyr 240 l + papir	2511,00	3139,00
Ekstragebyr 360 liters restavfallsdunk + papir	1255,00	1568,00
Fellesbeholder i boligsameie -5% av ordinærgebyr	2385,00	2981,00
Enslige, deler beholder (70 % av ordinært gebyr)	1758,00	2197,50
Bruker miljøbod (80 % av ordinært gebyr)	2008,00	2510,00
Serviceabonnement (Ekstrabetaling for henting av dunker som er plassert annerledes enn hva forskriften tilsier)	750,00	937,00
Hytterrenovasjon (35 % av ordinært gebyr)	879,00	1099,00

AURSKOG-HØLAND KOMMUNE

GEBYRREGULATIV

VANN OG AVLØP

GJELDENE FOR 2016

Rammer for gebyrberegning

- Gebyrene skal ikke overstige kommunens kostnader, men kan avregnes over en 5 års periode.
- Overslag over forventede kostnader (drifts- og kapitalkostnader) for de nærmeste 4 årene skal foreligge før gebyrenes størrelse fastsettes.
- Gebyrberegning baseres på Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg av 01.07.2012 samt nasjonale og kommunale forskrifter om vann- og avløpsgebyrer.
- Alle priser tillegges 25 % merverdiavgift

ENGANGSGBYR FOR TILKNYTNING

Engangsgebyr betales ved tilknytning til offentlig vann- og/eller avløpsledningsnett. Engangssgebyret gjelder pr. boenhet og fastsettes i forhold til byggets størrelse. For nybygg gjelder et minimumsgebyr for de første 150 m² beregnet boligareal for boliger og 150 m² beregnet bruttoareal for andre bygg, etter NS 3940.

	Vann	Avløp
Engangsgebyr for tilknytning Inntil 150 m ² pr. boenhet	10 500	10 500
Areal utover 150 m ² , pr. m ² pr. boenhet.	52,50	52,50

Engangsgebyret gjelder pr. boenhet, det vil si boliger i rekkehus, leiligheter i borettslag, seksjoneringsleiligheter o.l. Øvrige tilknytningsgebyrer beregnes ut fra samlet avgiftsareal på den enkelte eiendom.

Ved spesielt små boliger i felles utbygningsprosjekt, det være seg rekkehus eller leiligheter hvor beregnet boligareal for hver enkelt bolig er under 40 m², betales halv pris av ordinær engangsgebyr.

ÅRSGEBYR

ABONNEMENTSGEBYR

Abonnementsgebyret differensieres etter brukerkategori.

Alle abonnenter i én brukerkategori betaler likt abonnementsgebyr.

Abonnementsgebyr næring	Vann	Avløp
Sykehjem, pleiehjem	3 607	11 923
Skoler, barnehager	2 886	9 541
Hoteller, pensjonater, campingplasser	2 886	7 156
Tørr industri, forretninger, kontorer m.v.	2 161	3 582
Næring med sprinkleranlegg	3 606	9 541
Ekstra vannkrevende næring		11 923
Gårdsbruk	1 451	4 741
Annen Næring	2 886	9 541
Abonnementsgebyr bolig		
Borettslag	575	1 904
Hytter/fritidsboliger, sommervann	360	1 189
Hytter/fritidsboliger, helårsvann	722	2 385
Bolig	722	2 385

FORBRUKSGEBYR

Forbruksgebyret beregnes på grunnlag av målt eller stipulert forbruk, begge basert på nedenstående enhetspris.

Enhetspris

Enhetspris vann	Enhetspris avløp
12,89 pr. m ³	23,85 pr. m ³

Målt forbruk

Forbruksgebyret baseres på faktisk vannforbruk (vannmåler) og pris pr. m³.

Avløpsmengde regnes lik vannmengde. Unntak fra dette må dokumenteres av abonnenten.

Forbruksgebyr ved bruk av vannmåler:

- Vann: Enhetspris [kr/m³] x Målt forbruk [m³]
- Avløp: Enhetspris [kr/m³] x Målt forbruk [m³]

Stipulert forbruk

Forbruksgebyret baseres på stipulert forbruk (som beregnes på grunnlag av bebyggelsens størrelse og pris pr. m³).

Boliger, hytter, fritidsboliger og boliger i borettslag/boligsameie

Arealet beregnes som boligareal (m²) etter NS 3940.

Forbruket fastsettes til 1,4 m³ pr. m² beregnet boligareal.

Opp til 400 m² settes følgende avgiftstrinn:

	Vann	Avløp
0-70 m ²	891	1 656
71-150 m ²	1 795	3 315
151-220 m ²	2 175	4 304
221-270 m ²	2 758	6 252
271-320 m ²	3 804	6 520
321-400 m ²	4 156	7 581

ÅRLIG VANNMÅLERGEBYR

Kommunen eier vannmåleren og abonnentene betaler alle kostnader knyttet til installering av måleren.

Abonnenten betaler et årlig gebyr for leie av vannmåler, som inkluderer anskaffelse, kontroll, vedlikehold, utskifting og administrasjon:

kr 255,-

Målergebyr forfaller til betaling på 1. termin.

AVLESNINGSGEBYR

Dersom kommunen må foreta avlesningen av forbruket, betales et avlesningsgebyr på

kr 300,- pr. avlest vannmåler.

eva

TØMMING AV SLAM FRA SEPTIKTANKER, SLAMAVSKILLERE M.V.

Går inn under

"Vedtekter for tømning av slam fra septiktanker, slamavskillere m.v."

Tømmegebyret pr. år er:

Tømning hvert år	Tømning 3.hvert år
1 208	402

MIDLERTIDIG BRUK AV VANN OG AVLØP

Eier/fester av eiendom som midlertidig knyttes til kommunens vann- og avløpsanlegg skal betale abonnementsgebyr og forbruksgebyr etter gjeldende regler for næringsvirksomhet.

GEBYRREGULATIV

2016

**VED
BEHANDLING AV**

BYGGESAKER

KART OG OPPMÅLINGSARBEIDER

EIERSEKSJONERING

OG

BETALINGSSATSER

VED

ANNEN SAKSBEHANDLING, KONTROLLER O.L

UTSKRIFTER, KOPIER

**Aurskog-Høland kommune
Teknisk drift og kultur**

Godkjent i handlingsplan 2015-2018

15.10.2015

GEBYRREGULATIV OG BETALINGSSATSER FOR TEKNISK DRIFT

Aurskog – Høland kommune – Kommunenumr.: 0221

GEBYRER OG BETALINGSSATSER VEDTATT AV KOMMUNESTYRET MED HJEMMEL I:

- § 33 i plan og bygningsloven.
- § 5-2 i lov om kartlegging, deling og registrering av grunneiendom (matrikkelloven).
- § 7 i lov om eierseksjoner.
- § 6 i forskrift om utslipp fra mindre avløpsanlegg

**REGULATIVET MED BETALINGSSATSER ER VEDTATT I HANDLINGSPLAN FOR 2016-2019.
REGULATIVET ERSTATTER TIDLIGERE GJELDENE REGULATIV.**

1. Almennelige bestemmelser

Betalingsplikt

Alle som får utført tjenester etter dette regulativet, skal betale gebyr etter satser som fremgår av regulativet.

Gebyrene er beregnet ut fra prinsippet om selvkost, i forhold til arbeidsmengde, sakstype, hvor stor del av dokumentasjon mv. som er klarlagt fra ansvarlig søkers eller tiltakshavers side, egenkontroll, kommunens tilsynsoppgaver, mv.

Gebyrkravet rettes til den som har underskrevet søknaden som tiltakshaver, rekvirent eller bestiller.

Gebyret forfaller til betaling ved tillatelse til tiltak eller rammetillatelse. Ved større prosjekter kan gebyret etter søknad betales ved igangsettingstillatelse.

Betalingstidspunkt

Gebyret skal være innbetalt senest 30 dager fra fakturadato.

Gebyrberegningstidspunkt.

Gebyr beregnes etter de satser som gjelder på det tidspunkt fullstendig søknad.

Nedsettelse av gebyr

Hvis gebyret anses å bli åpenbart urimelig kan kommunen av eget tiltak eller etter henvendelse fra tiltakshaver, rekvirent eller bestiller, etter skjønn, redusere gebyret

Regulering av satsene

Kommunestyret treffer vedtak om justering av satsene. Satsene kan justeres årlig uten kommunestyrets vedtak på grunnlag av konsumprisindeksens prosentvise endring over ett år, regnet bakover fra oktober måned.

Tilsyn i byggesaker

Kommunens kostnader ved å føre tilsyn i byggesaker belastes alle søknader om tillatelse til tiltak som en overheadkostnad og utgjør 20 % av gebyrsats.

Klageadgang

Gebyrfastsettelsen i den enkelte sak kan ikke påklages.

2. Gebyrer ilagt med hjemmel i plan- og bygningsloven § 33:

2.1 Tiltak som krever søknad og tillatelse og som kan forestås av tiltakshaver § 20-4. Midlertidige eller transportable bygninger, konstruksjoner og lignende samt mindre byggearbeid

Areal under 50 m ²	kr.	2100,-
Areal mellom 50 og 70m ²	kr.	2750,-
Areal mellom 70 og 100 m ²	kr	5000,-
Tillegg pr. m ² over 100 m ²	kr	20,-
Saker om riving av tiltak med areal under 70 m ²	kr.	850,-
Søknadspåtlitige fasadeendringer	kr.	850,-
Søknader om tilleggssdel til hoveddel innen samme bruksenhet	kr.	850,-
Saker som ikke krever oppdatering i kartverket	kr.	850,-

2.2 Alminnelige driftsbygninger i landbruket (< 1000 m2 BRA, jfr. pbl § 20-4, bokstav b og byggesaksforskriftens § 3-2)

• Inntil 70 m ²	kr.	2750,-
• Over 70 m ²	kr./m2	31,-
Maks gebyr	kr.	14500,-

2.3 Søknad om lokal godkjenning av foretak m.v. for ansvarsrett (§§ 22-3):

Søknad om ansvarsrett	kr	450,-
-----------------------	----	-------

2.4 Dispensasjoner (§ 19)

Søknad om dispensasjon fra Plan- og bygningsloven, vedtekter og forskrifter gitt i medhold av loven	kr.	10500,-
I de tilfeller der dispensasjonssøknaden kun gjelder avvik fra regulert byggegrense, regulert bygningshøyde eller reguleringsbestemmelse, utgjør gebyr 50 % av denne sats.		
Gebyret kommer i tillegg til gebyr for behandling om søknad om tillatelse til tiltak.		

2.5 Søknadspåtlitige tiltak (§ 20-1 og 20-3)

* § 20-1 bokstav a, oppføring, tilbygging, påbygging, underbygging eller plassering av varig, midlertidig eller transportabel bygning, konstruksjon eller anlegg (Gjelder ikke for nye boenheter/fritidsboliger samt næringsbygg/offentlige bygg)

Generelt	Pr m ²	kr	125,-
Garasje/uthus	Pr m ²	kr	55,-
Kaldt lager, haller av duk o l. bygninger		kr	2475,-
Arealberegning er i henhold til BRA (bruksareal), NS 3940			

*** § 20-1 bokstav a, for nye boliger/leiligheter/fritidsbolig**

Gebyret inkluderer ferdigattest pr. boenhet :

	0	-	40 m ²	kr.	6200,-
	41	-	70 m ²	kr	8950,-
Pr. bruks-	71	-	100 m ²	kr	11600,-
enhet	101	-	150 m ²	kr	16680,-
	151	-	200 m ²	kr	23120,-
	over 200 m ² tillegg pr m ²			kr	73,-

Ved flere enn 10 like boenheter gis 30 % avslag på det antall like boenheter som overstiger 10. Forutsetningen er at komplett søknad for alle enhetene leveres under ett.

For tilbygg gjelder gebyrene etter pkt. 2.5. Arealberegning er i henhold til NS 3940- Bruksareal 6.4.1.

*** § 20-1 bokstav a, for næringsbygg/offentlige bygg**

Gebyret inkluderer ferdigattest

-	0-30	m ²	kr.	5810,-	
-	31-50	m ²	kr.	9280,-	
-	51-100	m ²	kr.	17400,-	
-	101-300	m ²	kr.	28850,-	
-	301-700	m ²	kr.	50750,-	
-	701-1000	m ²	kr.	72470,-	
-	over 1000	m ²	kr.	20,-	
	Driftsbygning i landbruket med BRA over 1000 m ² pr m ²			kr.	50,-

- men ikke over kr 100000,- pr. tiltak.

Arealberegn. er i henhold til NS 3940 – Bruksareal 6.4.1.

*** Fasadeendringer etc. (§ 20-1, bokstav c).**

a.	vesentlig endring	kr.	2530,-
----	-------------------	-----	--------

*** Bruksendring etc. (§ 20-1, bokstav d)**

75 % av gebyrer for nybygg av tilsvarende areal.

*** Riving av bygning etc. (§ 20-1, bokstav e)**

Større konstruksjoner med avfallsplan, inkl. oppdatering av kart og matrikkel.

(> 100m ²)	kr.	2180,-
------------------------	-----	--------

Mindre konstruksjoner, inkl. oppdatering av kart og matrikkel. (< 100m ²)	kr.	850,-
---	-----	-------

*** Separate søknader om oppføring, endring eller reparasjon av bygningstekniske installasjoner (§ 20-1, bokstav f)**

kr.	1260,-
-----	--------

*** Oppføring av innhegning mot vei (§20-1 bokstav h)**

kr.	1260,-
-----	--------

*** Oppføring av skilt el. reklameinnretning (§ 20-1, bokstav i)**

kr.	1260,-
-----	--------

* Deling av eiendom (§ 20-1, bokstav m)		
I område avsatt til byggeformål i arealplan, pr. omsøkt ny eiendom	kr.	1700,-
I område avsatt til LNFr-formål i arealplan, pr. omsøkt ny eiendom	kr.	5000,-
<p>For delingssøknader i samsvar med reguleringsplan som gjelder mellom 10 og 50 nye parseller gis en prosentvis reduksjon tilsvarende antall parseller dvs. 20 % for 20 parseller, 30 % for 30 parseller osv. For delingssøknader over 50 parseller gis en rabatt på 50 %.</p>		
* Vesentlig terrenginngrep (§ 20-1, bokstav k)		
Herunder masseuttak, kommunaltekniske anlegg etc.	kr.	5000,-
* Anlegg av veg og parkeringsplass som egen byggesak (§ 20-1, bokstav l)		
(herunder lekeplasser, idrettsplasser etc.)	kr.	5000,-
2.7	Endringer i forhold til tillatelse etter pbl § 20-1 og 20-4	
	Større endringer	kr. 1700,-
	Mindre endringer	kr. 850,-
	Ved utvidelse av arealet, betales i tillegg gebyr for det nye arealet	
2.8	Tilleggsarbeid utstedelse av midlertidig brukstillatelse, § 21-10	kr. 1700,-
2.9	Nødvendig bruk av sakkyndig bistand (§ 33-1)	Etter regning
2.10	Avslag på søknad om tillatelse til tiltak	
	50 % av fullt gebyr	

3. Gebyrer for arbeider etter Matrikelloven § 32 (matrikel-forskriftens § 16)

Gebyrene er utarbeidet med grunnlag i "Gebyrmaal for forvaltningsoppgaver etter matrikelloven". For arbeider som krever tinglysning, grunnbokutskrift og lignende, faktureres de faktiske kostnadene kommunen har ved dette i henhold til gjeldende satser.

Tidsfristen som er fastsatt i matrikelforskriftens § 18 første ledd løper ikke i perioden 15. november til 15. april.

3.1 Oppretting av grunneiendom og festegrunn

Areal fra 0-500 m ²	18820
Areal fra 501-2000 m ²	25100
Areal fra 2001 m ² - økning pr. påbegynt daa.	1500

Ved opprettelse av nye matrikkelenheter med felles grenseforløp innvilges en rabatt på 10 %.

Når en enkelt rekvisisjon gjelder 20 parseller eller flere (typisk regulert område) innvilges en rabatt på 15 %.

3.2 Matrikulering av eksisterende umatrikulert grunn

Areal fra 0-500 m ²	6970
Areal fra 501-2000 m ²	9380
Areal fra 2001 m ² - økning pr. påbegynt daa.	1500

3.3 Oppmåling av uteareal på eierseksjon

Gebyr for oppmåling av uteareal pr. eierseksjon

Areal fra 0-50 m ²	6970
Areal fra 51-250 m ²	9750
Areal fra 251-2000 m ²	14730
Areal fra 2001 m ² - økning pr påbegynt daa	1500

3.4 Oppretning av anleggseiendom

Volum fra 0-2000 m ³	20080
Volum fra 2001 m ³ - økning pr. påbegynt 1000 m ³	1500

3.5 Registrering av jordsameie

Gebyr for registrering av eksisterende jordsameie faktureres etter medgått tid.

3.6 Oppmålingsforretning over større sammenhengende arealer

I tilfeller når urimelige gebyrer kan oppstå ved oppmålingsforretning av jord- og skogbruksareal kan gebyr etter avtale på forhånd beregnes etter anvendt tid.

Per time	1280
----------	------

3.7 Avbrudd i oppmålingsforretning eller matrikulering

Gebyr for utført arbeid når saken blir trukket før den er fullført, må avvises, ikke lar seg matrikkelføre på grunn av endrede hjemmelsforhold eller av andre grunner ikke kan fullføres, settes til 50 % av gebyrsatsene etter 6.1

3.8 Grensejustering - Grunneiendom, festegrunn og jordsameie

Ved gebyr for grensejustering kan arealet for involverte eiendommer justeres med inntil 5 % av eiendommens areal. (maksimalgrensen er satt til 500 m²).

En eiendom kan imidlertid ikke avgi areal som i sum overstiger 20 % av eiendommens areal før justeringen.

For grensejustering til veg eller jernbaneformål kan andre arealklasser gjelde.

Areal fra 0-250 m ²	9560
Areal fra 251-500 m ²	12250

3.9 Grensejustering - Anleggseiendom

For anleggseiendom kan volumet justeres med inntil 5 % av anleggseiendommens volum, men den maksimale grensen settes til 1000 m³

Volum 0-250 m ³	9560
Volum 251-1000 m ³	12250

3.10 Arealoverføring - Grunneiendom, festegrunn og jordsameie

Ved arealoverføring skal oppmålingsforretning og tinglysing gjennomføres.

Arealoverføring utløser dokumentavgift. Dette gjelder ikke arealoverføring til vei - og jernbaneformål.

Areal fra 0-250 m ²	9410
Areal fra 251-500 m ²	18820
Arealoverføring pr. nytt påbegynt 500 m ² medfører en økning av gebyret på	2450

3.11 Arealoverføring – Anleggseiendom

For anleggseiendom kan volum som skal overføres fra en matrikkelenhet til en annen, ikke være registrert på en tredje matrikkelenhet.

Volum kan kun overføres til en matrikkelenhet dersom vilkårene for sammenføring er til stede. Matrikkelenheten skal utgjøre et sammenhengende volum.

Volum fra 0-250 m ³	9410
Volum fra 251-500 m ³	18820
Arealoverføring pr. nytt påbegynt 500 m ³ medfører en økning av gebyret på	2450

3.12 Klarlegging av eksisterende grense der grensen tidligere er koordinatbestemt ved oppmålingsforretning

Per grensepunkt	1400
-----------------	------

3.13 Klarlegging av eksisterende grense der grensen ikke tidligere er koordinatbestemt eller klarlegging av rettigheter

For inntil 2 punkter	7530
For overskytende grensepunkter, per punkt	1500

3.14 Privat grenseavtale

For inntil 2 punkter	2680
Deretter per punkt	670

3.15 Utstedelse av matrikkelbrev

Matrikkelbrev inntil 10 sider	240
Matrikkelbrev over 10 sider	480

Endring i maksimalsatsene reguleres av Statens kartverk i takt med den årlige kostnadsutviklingen.

3.16 Gebyr for medgått tid. faktureres per time

Per time	1500
----------	------

3.17 Gebyrer for arbeider etter eierseksjonsloven § 7

3 x rettsgebyr uten befarings
5 x rettsgebyr med befarings

4. Saksbehandlingsgebyr for utslipp fra mindre avløpsanlegg i henhold til "Forskrift om utslipp fra mindre avløpsanlegg" § 6

- 4.1 Behandling av søknad om utslipp kr. 3120:-
- 4.2 Kontrollgebyr spredt avløp kr. 610:-

5. Betalingsordning for kopiering av kart og tegninger

Kopiering	Pris pr. stk.		
	eks. mva.	mva.	inkl. mva.
A0- format			60,-
A1-format			50,-
A2-format			40,-
A3-format			30,-
A4-format			30,-
Protokoller og attester			60,-
Hele bygge-, regulering- eller oppmålingsmappe			350,-

Ved flere kopier betales 20 % av kostnadene. Fargekopiering (A4 og A3) betales pr. stk. uansett antall. Betalingsordning for plotting av kart- og geodata, pr. stk.

	Pris pr. stk.		
Format	<i>Papir</i>	<i>Papir fylte flater</i>	<i>Folie</i>
	<i>eks. mva.</i>	<i>eks. mva.</i>	<i>eks. mva.</i>
A0	325,-	375,-	380,-
A1	220,-	270,-	270,-
A2	160,-	220,-	220,-
A3	110,-	160,-	160,-
A4	50,-	80,-	80,-